

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 15. 12. 2020
COM(2020) 824 final

2020/0360 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

**o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa zrušuje
nariadenie (EÚ) č. 347/2013**

{SEC(2020) 431 final} - {SWD(2020) 346 final} - {SWD(2020) 347 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Na modernizáciu a rozšírenie európskej energetickej infraštruktúry bol v roku 2013 vytvorený nový rámec pre plánovanie cezhraničnej energetickej infraštruktúry s cieľom riešiť roztrieštené prepojenia medzi členskými štátmi, ukončiť ich izoláciu od plynárenských sietí a elektrizačných sústav, zabezpečiť a diverzifikovať dodávky energie, zdroje a trasy v Únii a zvýšiť integráciu obnoviteľných zdrojov energie. Vďaka nariadeniu o TEN-E mohla Unia splniť svoje hlavné ciele v oblasti energetickej politiky, a to stanovením pravidiel identifikácie a včasného rozvoja projektov spoločného záujmu, ktorými sa zaisť interoperabilita transeurópskych energetických sietí, fungovanie vnútorného trhu s energiou, bezpečnosť dodávok v Únii a integrácia obnoviteľných foriem energie. Takisto sa v ňom od členských štátov vyžaduje, aby zjednodušili postupy vydávania povolení na projekty spoločného záujmu, a stanovuje sa v ňom regulačná pomoc, pravidlá a usmernenia pre cezhraničné rozdelenie nákladov a stimuly súvisiace s rizikom, ako aj podmienky prístupu k financovaniu z Nástroja na prepájanie Európy (NPE).

Predsedníčka Komisie určila Európsku zelenú dohodu za najvyššiu politickú prioritu s cieľom pretransformovať EÚ na spravodlivú a prosperujúcu spoločnosť s moderným a konkurencieschopným hospodárstvom, ktoré efektívne využíva zdroje. Na základe plánu cieľov v oblasti klímy¹, ktorý navrhla Komisia, sa Európa vydáva na udržateľnú cestu, ktorá má pomôcť premeniť tento zámer na skutočnosť a dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050. V zelenej dohode sa ďalej zdôrazňuje, že neodvratiteľná zmena klímy bude mať v Európe aj napriek úsiliu o zmiernenie tejto zmeny významný vplyv. Je preto kľúčové posilniť úsilie o zabezpečenie odolnosti proti zmene klímy, budovanie odolnosti, predchádzanie katastrofám a pripravenosť.

Ako sa uvádza v oznámení Komisie o Európskej zelenej dohode a v oznámení o čistej planéte pre všetkých², energetická infraštruktúra je kľúčovým faktorom umožňujúcim energetickú transformáciu. Keďže infraštruktúra je dlhodobým aktívom, bude musieť byť v súlade s klimatickou neutralitou a inými environmentálnymi cieľmi, ako je napríklad prísľub „nespôsobovať škodu“ uvedený v zelenej dohode, aby sa umožnila rýchla a nákladovo efektívna dekarbonizácia energetického systému a všeobecnejšie celého hospodárstva. TEN-E ako taká je ústredným nástrojom rozvoja vnútorného trhu s energiou a je nevyhnutná na dosiahnutie cieľov Európskej zelenej dohody.

Súčasný ciele v oblasti klímy a energetiky nie sú dostatočne ambiciózne na dosiahnutie cieľa v oblasti klímy do roku 2030, ktorým je zníženie emisií skleníkových plynov aspoň o 55 %, ako to navrhuje Komisia³ v rámci svojho úsilia o dosiahnutie klimatickej neutrality. Cesta k dosiahnutiu tohto zníženia emisií skleníkových plynov si vyžaduje hlbokú transformáciu európskeho energetického systému na strane ponuky aj dopytu.

Únia bude musieť výrazne zvýšiť výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov, aby podiel výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie dosiahol do roku 2050 viac ako 80 %, pričom bude čoraz

¹ Ambicióznejšie klimatické ciele pre Európu na rok 2030 – Investícia do klimaticky neutrálnej budúcnosti v prospech našich občanov [COM(2020) 562 final].

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52018DC0773>.

³ Ambicióznejšie klimatické ciele pre Európu na rok 2030 – Investícia do klimaticky neutrálnej budúcnosti v prospech našich občanov [COM(2020) 562 final].

viac pochádzať z lokalít na mori⁴. Na dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2050 by sa kapacita veternej energie na mori v Európe mala zvýšiť na 300 GW a energie z oceánov na 40 GW, resp. by sa mala zvýšiť 25-násobne v porovnaní so súčasným stavom⁵, čo prináša značnú potrebu koordinácie v oblasti dlhodobého plánovania a rozvoja elektrizačných sústav na mori a na pevnine v súlade so stratégiou EÚ pre energiu z obnoviteľných zdrojov na mori⁶. Odhaduje sa, že náklady na intenzívnejšie využívanie energie z obnoviteľných zdrojov na mori budú v Európe do roku 2050 predstavovať 800 miliárd EUR, z čoho dve tretiny budú náklady na súvisiacu sieťovú infraštruktúru. V záujme čo najväčšieho zníženia nákladov je kľúčové, aby sa kládol silný dôraz na racionálny rozvoj sústavy.

Cieľ schválený v záveroch Európskej rady v Barcelone v marci 2002 pre členské štáty, ktorým bolo dosiahnuť úroveň prepojenia elektrizačných sústav zodpovedajúcu minimálne 10 % ich inštalovanej výrobnnej kapacity, sa ešte nepodarilo naplniť. Európska rada vo svojich záveroch z 23. a 24. októbra 2014 schválila cieľ prepojenia elektrizačných sústav na úrovni aspoň 15 %. V oznámení Komisie z 23. novembra 2017 o posilňovaní európskych energetických sietí sa posudzuje pokrok pri dosahovaní cieľa prepojenia na úrovni 10 % a navrhujú sa spôsoby, ako dosiahnuť cieľ prepojenia na úrovni 15 % do roku 2030.

Odhaduje sa, že len na dosiahnutie cieľov do roku 2030 sú potrebné priemerné ročné investície do elektrizačných prenosových a distribučných sústav vo výške 50,5 miliardy EUR. Významnejšiu úlohu elektriny doplní relatívne posilnenie úlohy obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov v dekarbonizovanom energetickom mixe, ako sa uvádza vo všetkých scenároch, ktoré modelujú spôsoby dosiahnutia klimatickej neutrality⁷. Očakáva sa, že v roku 2050 bude vodík oproti svojej v súčasnosti nízkej úrovni výroby, prepravy a spotreby predstavovať približne 46 – 49 % všetkých obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov. Celková potreba investícií do elektrolyzérův na výrobu vodíka sa do roku 2030 odhaduje na 24 – 42 miliárd EUR. Na prepravu, distribúciu a skladovanie vodíka bude potrebných približne 65 miliárd EUR⁴⁷.

Hoci ciele súčasného nariadenia zostávajú do veľkej miery platné, súčasný rámec TEN-E zatiaľ naplno nezohľadňuje očakávané zmeny energetického systému, ktoré vyplynú z nového politického kontextu, a najmä z aktualizovaných cieľov do roku 2030 a cieľa klimatickej neutrality do roku 2050 v rámci Európskej zelenej dohody.

Najmä typ a rozsah rozvoja cezhraničnej infraštruktúry, ktorý poskytuje súčasná TEN-E, nie sú dostatočné, pretože nepokrývajú všetky kategórie infraštruktúry dôležité z hľadiska energetickej transformácie, ani dostatočne neodrážajú technologický vývoj. TEN-E vo svojej súčasnej podobe preto nie je vhodná na podporu dosiahnutia cieľa klimatickej neutrality. Riešenia inteligentnej siete vrátane reakcie na strane spotreby zaznamenali v posledných rokoch značný vývoj v dôsledku urýchlenia digitálnej transformácie odvetvia elektrickej energie. Integrácia inteligentného systému medzi energetickými a plynárenskými systémami, ako aj s inými odvetviami, ako sú napríklad doprava a priemysel, ponúka ďalšie príležitosti na dekarbonizáciu plynárenskej siete a efektívnejšie riadenie energetického systému, napríklad prostredníctvom výroby vodíka a syntetických plynov z

⁴ Čistá planéta pre všetkých: Európska dlhodobá strategická vízia pre prosperujúce, moderné, konkurencieschopné a klimaticky neutrálne hospodárstvo [COM(2018) 773].

⁵ PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE – POSÚDENIE VPLYVU – Ambicióznejšie klimatické ciele pre Európu na rok 2030 [SWD(2020) 176 final].

⁶ Stratégia EÚ na využitie potenciálu obnoviteľných zdrojov energie na mori v záujme klimaticky neutrálnej budúcnosti [COM(2020) 741 final].

⁷ Tieto scenáre zahŕňajú scenáre uvedené v dlhodobej stratégii Únie (2018), scenáre uvedené v desaťročnom pláne rozvoja siete do roku 2020, ktoré vypracovali ENTSG a ENTSO-E (2020), „Spôsoby dekarbonizácie“ (Decarbonisation Pathways) federácie Eurelectric (2018) alebo scenáre vypracované pre GR ENER v rámci štúdie s názvom Vplyv využívania potenciálu biometánu a vodíka na transeurópsku infraštruktúru (2019).

obnoviteľných zdrojov energie. Súčasné plánovanie systémových sietí sa praveľmi zakladá na odvetvovom prístupe, a preto nezodpovedá potrebe integrácie inteligentného systému, keďže investičné potreby v plynárenskom odvetví a odvetví elektrickej energie sa posudzujú v rámci rôznych procesov. Očakávané rozšírenie sústavy na mori sa musí primerane zohľadniť aj v budúcom plánovaní siete. Okrem toho úroveň distribučnej sústavy bude zohrávať dôležitejšiu úlohu pri plánovaní energetickej infraštruktúry aj preto, lebo podstatná časť kapacity výroby energie z obnoviteľných zdrojov je pripojená do siete nízkeho a vysokého napätia. Navyše v hodnotení súčasného rámca TEN-E sa poukázalo na oneskorenia pri vykonávaní projektov spoločného záujmu, ktoré boli identifikované ako potrebné na dosiahnutie cieľov politiky Únie v oblasti klímy a energetiky. V roku 2020 sa 27 % projektov spoločného záujmu v oblasti elektrickej energie oneskorilo v priemere o 17 mesiacov oproti pôvodne plánovanému dátumu uvedenia do prevádzky.

Revidovaná TEN-E sa preto zameria najmä na:

- umožnenie identifikácie cezhraničných projektov a investícií v celej Únii a so susednými krajinami, ktoré sú potrebné na energetickú transformáciu a dosiahnutie cieľov v oblasti klímy,
- zlepšenie plánovania infraštruktúry na účely integrácie energetického systému a sústav na mori,
- skrátenie povolovacích konaní pre projekty spoločného záujmu s cieľom zabrániť oneskoreniam pri projektoch, ktoré uľahčujú energetickú transformáciu,
- zabezpečenie primeraného využívania nástrojov na rozdelenie nákladov a regulačných stimulov.

V rámci tejto iniciatívy sa posudzoval a identifikoval súbor opatrení na zjednodušenie a zefektívnenie nariadenia o TEN-E a zníženie nákladov na dodržiavanie predpisov a regulačných nákladov tam, kde je to možné. Iniciatíva umožní *i) zjednodušenie povinností týkajúcich sa podávania správ a monitorovania, ii) stanovenie výnimky, pokiaľ ide o požiadavky na predbežnú konzultáciu, ak sa na ňu už vzťahujú vnútroštátne pravidlá podľa rovnakých alebo vyšších noriem ako v nariadení o TEN-E, a iii) zjednodušenie začlenenia projektov spoločného záujmu do desaťročného plánu rozvoja siete.* Zjednodušujúce opatrenia vytvoria priame prínosy vo forme znížených opakujúcich sa priamych nákladov súvisiacich s administratívnou záťažou v dôsledku obmedzených povinností týkajúcich sa podávania správ a monitorovania. Tieto priame prínosy predstavujú najmä súkromné prínosy pre určité zainteresované strany, ako sú realizátori projektov.

• **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

V hodnotení nariadenia o TEN-E, ktoré Komisia vykonala s cieľom posúdiť jeho doterajšiu výkonnosť, sa dospelo k záveru, že súčasný rámec nie je schopný preukázať dostatočnú flexibilitu na prispôsobenie sa cieľom politiky Únie, ktoré sa priebežne menia. To je mimoriadne dôležité vzhľadom na vývoj politiky Únie v oblasti energetiky a klímy – najmä vzhľadom na zvýšený dôraz a ambície kladené na ciele v oblasti dekarbonizácie. Parížska dohoda a Európska zelená dohoda si vyžadujú významnú transformáciu súčasných energetických infraštruktúr s cieľom umožniť do roku 2050 fungovanie plne integrovaného uhlíkovo neutrálneho energetického systému. Hoci pôvodné ciele nariadenia o TEN-E – bezpečnosť dodávok, integrácia trhu, hospodárska súťaž a udržateľnosť – sú stále dôležité, v revidovanom nariadení o TEN-E sa zavádzajú zmeny, ktorými sa zabezpečuje súlad s cieľmi v oblasti

dekarbonizácie a zosúladienie s cieľom klimateckej neutrality a so zásadou „výrazne nenarušiť“, ako sa vymedzuje v nariadení o taxonómii⁸.

Celkové zásady revidovaného nariadenia o TEN-E reagujú na potrebu súladu s rôznymi zámermi a cieľmi stanovenými v balíku opatrení v oblasti čistej energie, najmä so smernicou a s nariadením o trhu s elektrinou, s nariadením o riadení a so smernicou o obnoviteľných zdrojoch energie, a to predovšetkým tým, že umožňujú rozsiahle zavádzanie a integráciu obnoviteľných zdrojov energie a podporujú posilnenie úlohy prevádzkovateľov distribučných sústav.

Zelená dohoda a príslušné ciele v oblasti znižovania emisií priviedli odvetvie dopravy na dynamickejšiu cestu dekarbonizácie než predchádzajúce ciele. Očakáva sa teda, že dopyt po rope sa výrazne zníži a že všetka neutíchajúca spotreba ropy postupne zanikne. V súlade s cieľmi zelenej dohody preto infraštruktúra na zásobovanie ropou nie je zahrnutá do tohto nariadenia.

Hoci z hodnotenia nevyplýva žiadny priamy nesúlad medzi súčasným nariadením o TEN-E a osobitnými opatreniami uvedenými v smernici o energetickej efektívnosti, revidované ustanovenia posilňujú zásadu prvoradosti energetickej efektívnosti v budúcom medziodvetvovom plánovaní infraštruktúry.

Nástroj na prepájanie Európy (NPE) dopĺňa nariadenie o TEN-E tým, že rieši medzeru vo financovaní projektov spoločného záujmu s vysokou sociálno-ekonomickou a spoločenskou hodnotou, ktorým však chýba komerčná životaschopnosť. Oprávnenosť na finančnú pomoc z NPE súvisí s rozsahom kategórií infraštruktúry, na ktoré sa vzťahuje revidované nariadenie o TEN-E, keďže získanie štatútu projektu spoločného záujmu podľa nariadenia o TEN-E je podmienkou financovania projektov cezhraničnej infraštruktúry z NPE.

• **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Posilnením existujúceho posúdenia udržateľnosti projektov spoločného záujmu v revidovanom nariadení o TEN-E sa Komisia zameriava aj na posilnenie súladu iniciatívy s príslušnými aspektmi taxonómie Únie pre rámec pre udržateľné investície. V nariadení o taxonómii⁹ sa stanovuje rámec na vymedzenie kritérií, podľa ktorých sa určuje, či sa hospodárska činnosť považuje za environmentálne udržateľnú. Na základe toho sa ukladajú povinnosti zverejňovania informácií pre finančné a nefinančné podniky súkromného sektora, ktoré smerujú kapitál do udržateľných alebo udržateľnejších hospodárskych činností vymedzených s ohľadom na šesť environmentálnych cieľov.

Projekty spoločného záujmu sa budú riadiť zásadou „nespôsobovať škodu“, resp. „výrazne nenarušiť“, ako sa uvádza v zelenej dohode a v súlade s článkom 17 nariadenia o taxonómii. V záujme obmedzenia vplyvu na životné prostredie sa plánovanie infraštruktúry a identifikácia nedostatkov v infraštruktúre budú riadiť zásadou prvoradosti energetickej efektívnosti a prioritne budú zohľadňovať všetky relevantné riešenia, ktoré nesúvisia s infraštruktúrou, s cieľom riešiť zistené nedostatky na základe rozsiahleho procesu konzultácií so zainteresovanými stranami. Okrem toho by realizátori projektov mali počas realizácie projektov podávať správy o súlade s právnymi predpismi v oblasti životného prostredia, aby sa zabezpečilo, že projekty nebudú spôsobovať výrazné škody na životnom prostredí. Toto podávanie správ je dôležitým prvkom procesu monitorovania a podávania žiadostí o zaradenie do následných zoznamov Únie. Navyše sa v nariadení zavádza požiadavka, aby projekty spoločného záujmu zahŕňali opatrenia v oblasti adaptácie na zmenu klímy. V článku 171 ods. 3 ZFEÚ sa stanovuje,

⁸ Nariadenie (EÚ) 2020/852 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13).

⁹ Nariadenie (EÚ) 2020/852 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13).

že Únia sa môže rozhodnúť spolupracovať s tretími krajinami s cieľom podporovať projekty vo vzájomnom záujme¹⁰ a zabezpečiť interoperabilitu sietí v susedstve Únie. Takáto spolupráca môže pomôcť znížiť emisie skleníkových plynov v Únii a v tretích krajinách, a tým prispieť k dosiahnutiu cieľov zelenej dohody. Zahnutie projektov vo vzájomnom záujme do revidovaného nariadenia o TEN-E by zohľadnilo rastúcu úlohu prepojení s tretími krajinami a umožnilo by rozšíriť rozsah výhod vyplývajúcich z vykonávania regulačného rámca Únie nad rámec jej hraníc. Náležite sa zohľadní oznámenie Komisie o hospodárskom a investičnom pláne pre západný Balkán¹¹.

Cieľom revidovaného nariadenia o TEN-E je riešiť niektoré pretrvávajúce problémy, ako sú oneskorenia pri realizácii projektov a prístup projektov cezhraničnej infraštruktúry k financovaniu, ktoré sa ešte viac zhoršili v dôsledku zdravotnej krízy. Tento zámer je v súlade s cieľmi Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. V závislosti od cieľov členských štátov sa cezhraničné inteligentné a udržateľné energetické prepojenia budú financovať z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti len v obmedzenej miere.

Osobitné podporné opatrenia, ktoré by sa členské štáty mohli rozhodnúť poskytnúť projektom spoločného záujmu, by sa mohli považovať za štátnu pomoc. Takéto opatrenia by si vyžadovali osobitné posúdenie podľa pravidiel štátnej pomoci. Štatút projektu spoločného záujmu je relevantný z hľadiska pravidiel štátnej pomoci, a to podľa všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách z roku 2014¹², ako aj podľa usmernení o pomoci v oblasti energetiky a ochrany životného prostredia na roky 2014 – 2020¹³. Treba pripomenúť, že vnútroštátne opatrenia prijaté na podporu projektov spoločného záujmu nad rámec cezhraničného rozdelenia nákladov a investičných stimulov uvedených v nariadení o TEN-E by mohli predstavovať štátnu pomoc a môžu podliehať posúdeniu podľa pravidiel štátnej pomoci. Platí to najmä pre projekty týkajúce sa elektrolyzéro a skladovania, ktoré môžu mať priamejší vplyv na trhy v oblasti výroby energie.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

V článku 170 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa stanovuje, že Únia prispieva k zriadeniu a rozvoju transeurópskych sietí, a to aj v oblasti energetickej infraštruktúry. Únia bude musieť podporovať prepojenie vnútroštátnych sietí. Nariadenie o TEN-E vychádza z článku 172 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, v ktorom sa stanovuje právny základ na prijímanie usmernení zahŕňajúcich ciele, priority a trendy opatrení, ktoré sa predpokladajú v oblasti transeurópskych sietí uvedených v článku 171. Usmernenia majú identifikovať projekty spoločného záujmu, ktoré sú potrebné na dosiahnutie cieľov politiky TEN-E. V usmerneniach sa stanovujú aj podmienky, za ktorých môže Únia finančne podporiť projekty spoločného záujmu.

• Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)

Energetická prenosová infraštruktúra (vrátane prepojenej sústavy na mori a infraštruktúry inteligentných sústav) má vzhľadom na svoje cezhraničné vplyvy európsku pridanú hodnotu a je

¹⁰ Článok 171 ods. 3 ZFEÚ: „Únia sa môže rozhodnúť spolupracovať s tretími krajinami, podporovať projekty spoločného záujmu a zabezpečiť vzájomnú súčinnosť sietí.“

¹¹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Hospodársky a investičný plán pre západný Balkán [SWD(2020) 223 final].

¹² Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Ú. v. EÚ L 187, 26.6.2014, s. 1).

¹³ Oznámenie Komisie – Usmernenie o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky na roky 2014 – 2020 (Ú. v. EÚ C 200, 28.6.2014, s. 1).

nevyhnutná na dosiahnutie klimaticky neutrálneho energetického systému. Nariadenie o TEN-E poskytlo istú hodnotu a prispelo k dosiahnutiu výsledkov, pokiaľ ide o integráciu trhu s energiou, hospodársku súťaž a bezpečnosť dodávok v Únii. Na rozvoj cezhraničnej energetickej infraštruktúry je potrebný rámec pre regionálnu spoluprácu medzi členskými štátmi. Predpisy a opatrenia jednotlivých členských štátov na realizáciu týchto infraštruktúrnych projektov ako celku nestačia.

Vnútrotný trh s energiou si vyžaduje cezhraničnú infraštruktúru, na rozvoj ktorej je potrebná spolupráca dvoch alebo viacerých členských štátov, pričom všetky majú svoj vlastný regulačný rámec. Nariadenie o TEN-E poskytlo pridanú hodnotu v porovnaní s tým, čo by sa mohlo dosiahnuť len na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni. Vďaka realizácii viac ako 40 kľúčových projektov energetickej infraštruktúry od nadobudnutia jeho účinnosti mohla väčšina členských štátov dosiahnuť cieľ prepojenia na úrovni 10 % do roku 2020 a dosiahnuť dobre prepojenú plynárenskú sieť odolnú proti otrasom. Trh s energiou v Únii je integrovanejší a konkurencieschopnejší ako v roku 2013 a zlepšila sa aj energetická bezpečnosť Únie. Prístup k cieľnému financovaniu z NPE umožnil realizáciu 95 projektov spoločného záujmu, ktoré by inak mali problém s prístupom k financovaniu podľa trhových pravidiel.

Uvedený pokrok by nebolo možné dosiahnuť len na základe opatrení členských štátov. Rôzne zainteresované strany potvrdili pridanú hodnotu nariadenia o TEN-E, pričom poukázali na význam regionálnej spolupráce pri realizácii cezhraničných projektov, transparentnosti, regulačnej istoty a prístupu k financovaniu.

- **Proporcionalita**

Iniciatíva je v súlade so zásadou proporcionality. Patrí do rozsahu pôsobnosti opatrení v oblasti transeurópskych energetických sietí v zmysle článku 170 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Politická intervencia je úmerná rozsahu a povahe vymedzených problémov a dosiahnutiu stanovených cieľov.

Návrh neprekračuje rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie sledovaného všeobecného cieľa, ktorým je uľahčiť včasný rozvoj dostatočných energetických infraštruktúr v celej Únii a jej susedstve, aby sa umožnilo plnenie cieľov Únie v oblasti energetiky a klímy v súlade s Európskou zelenou dohodou, najmä pokiaľ ide o ciele do roku 2030 a do roku 2050 vrátane cieľa klimatickej neutrality, o dodržiavanie zásady „výrazne nenarušiť“, ako aj o integráciu trhu, konkurencieschopnosť a bezpečnosť dodávok.

Na základe výsledkov hodnotenia Komisia posúdila niekoľko možností politiky patriacich do štyroch oblastí vplyvu súčasného rámca TEN-E, ako napríklad rozsah pôsobnosti, riadenie/plánovanie infraštruktúry, vydávanie povolení a účasť verejnosti a regulačné aspekty.

Z posúdenia a porovnania možností (pozri najmä oddiely 7 a 8 sprievodného posúdenia vplyvu) vyplýva, že žiadna možnosť sama osebe nepostačuje na splnenie identifikovaných cieľov. Určenie balíka možností politiky, ktoré sú najvhodnejšie na dosiahnutie špecifických cieľov, vychádza z posúdenia, ktoré zahŕňa zásadu proporcionality.

Cieľom balíka je zabezpečiť, aby bolo nariadenie o TEN-E „pripravené na budúcnosť“. Možnosti týkajúce sa budúceho rozsahu pôsobnosti nariadenia sa vzťahujú na všetky technológie potrebné na energetickú transformáciu a ciele v oblasti klímy. Definície sú konkrétne a zároveň dostatočne široké na to, aby čo najviac zodpovedali technologickému vývoju. Rámec na výber projektov spoločného záujmu a nový prístup k medziodvetvovému plánovaniu infraštruktúry stanovujú kľúčové prvky z hľadiska cieľov a kritérií. V budúcom rámci sa zachová úloha regionálnych skupín vo výberovom procese s cieľom ďalej spresniť a prispôbiť tieto prvky novým politickým prioritám a technologickému vývoju, a to aj vzhľadom na regionálny kontext.

- **Výber nástroja**

Na základe celkového pozitívneho hodnotenia súčasného nariadenia je zvoleným nástrojom nariadenie. Ide o účinný nástroj, ktorý sa uplatňuje priamo a je záväzný v celom rozsahu, pričom zabezpečuje jednotné vykonávanie a právnu istotu.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia ex post/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

V marci 2019 sa spoluzákonnodarcovia v rámci čiastočnej politickej dohody medzi Európskym parlamentom a Radou o Nástroji na prepájanie Európy na obdobie 2021 – 2027 dohodli na potrebe vyhodnotiť účinnosť a politickú súdržnosť nariadenia č. 347/2013 o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru (nariadenie o TEN-E) do 31. decembra 2020¹⁴. V oznámení Komisie o Európskej zelenej dohode¹⁵ z decembra 2019 sa výslovne uvádza potreba preskúmať nariadenie o TEN-E s cieľom zabezpečiť súlad s cieľmi klimateckej neutrality.

Vzhľadom na harmonogram hodnotenia a revízie nariadenia o TEN-E sa Komisia rozhodla pre „nadväznú (back-to-back) hodnotenie a posúdenie vplyvu“. Hodnotenie nariadenia o TEN-E sa uskutočnilo v období od januára 2019 do septembra 2020. V hodnotení sa posudzovalo, aká bola doterajšia miera výkonnosti nariadenia o TEN-E pri dosahovaní stanovených cieľov, pričom sa identifikovali faktory, ktoré pomáhali alebo bránili ich dosiahnutiu. Konkrétne sa v ňom posudzovala účinnosť nariadenia v porovnaní so základným scenárom (t. j. situácia bez nariadenia) s cieľom posúdiť, či malo alebo nemalo významný vplyv a pridanú hodnotu.

Stručne povedané, hodnotenie bolo zamerané na tieto body:

- ako a prečo súčasné nariadenie o TEN-E fungovalo či nefungovalo a ktoré faktory pomohli dosiahnuť jeho ciele alebo ich dosiahnutie brzdili,
- vplyv nariadenia, najmä pokiaľ ide o pokrok pri dosahovaní jeho cieľov.

Prístup „back-to back“ zabezpečil, že z výsledkov hodnotenia sa vyvodila formatívne prvky s cieľom dospieť k záveru o tom, do akej miery bude nariadenie naďalej vhodné na daný účel a relevantné aj v budúcnosti vzhľadom na prijaté alebo plánované politické iniciatívy, ktoré urýchlia strednodobú a dlhodobú dekarbonizáciu. Výhľadové prvky sa zameriavali na to, ako zabezpečiť zavedenie podpornej energetickej infraštruktúry, ktorá by zodpovedala zvýšeným ambíciám v oblasti dekarbonizácie a využívania energie z obnoviteľných zdrojov, a ako určiť oblasti intervencie.

V súlade s rozsahom pôsobnosti a uplatniteľnosťou nariadenia o TEN-E sa hodnotenie vzťahovalo na všetky členské štáty. V súlade s usmerneniami o lepšej právnej regulácii sa na hodnotenie výkonnosti nariadenia o TEN-E uplatnilo päť kritérií: účinnosť, efektívnosť, relevantnosť, koherentnosť a pridaná hodnota EÚ.

Z hodnotenia vyplynulo, že od roku 2013 sa energetické prepojenia v celej Únii rozšírili práve v dôsledku vykonávania nariadenia o TEN-E a projektov spoločného záujmu vo všetkých regiónoch. Rozsiahlejšie prepojenie účinne zlepšilo integráciu sietí členských štátov, vďaka čomu sa trh s energiou v Únii stal integrovanejším a konkurencieschopnejším než pred vykonávaním nariadenia o TEN-E.

¹⁴ <https://www.consilium.europa.eu/media/38507/st07207-re01-en19.pdf>.

¹⁵ http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0420_SK.pdf.
COM(2019) 640.

Veľkoobchodné ceny elektrickej energie konvergovali takmer vo všetkých členských štátoch. Konvergovali aj ceny plynu. Od roku 2013 sa značne zvýšila bezpečnosť dodávok plynu, a to prostredníctvom nových prepojení a terminálov LNG. Projekty spoločného záujmu pomohli splniť súčasné ciele nariadenia o TEN-E v podobe, v akej bolo vypracované v roku 2013. Kategórie infraštruktúry v súčasnom nariadení o TEN-E však neodrážajú nové ambície v oblasti klímy a cieľ klimateckej neutrality ani najnovší technologický vývoj. Tento pokrok by sa mal zohľadniť v kategóriách infraštruktúry, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, v kritériách výberu projektov spoločného záujmu, ako aj v prioritných koridoroch a tematických oblastiach.

Proces identifikácie a výberu projektov spoločného záujmu v rámci regionálnych skupín sa považuje za účinný pri zlepšovaní spolupráce a umožňovaní rozhodnutí o cezhraničných projektoch na základe regionálneho a európskeho prístupu. Proces desaťročného plánu rozvoja siete sa osvedčil ako prvý krok pri identifikácii projektov spoločného záujmu. Hoci siete ENTSO a prevádzkovatelia prenosových sústav, resp. prepravných sietí zohrávajú v tomto procese dôležitú úlohu, na zvýšenie dôvery v tento proces je potrebná väčšia inkluzívnosť a kontrola hlavných vstupov a predpokladov.

Mechanizmus cezhraničného rozdelenia nákladov je dôležitým faktorom, ktorý umožňuje realizáciu projektov. V mnohých prípadoch však cezhraničné rozdelenie nákladov nevedlo k zmenšeniu medzery vo financovaní projektu, ako sa plánovalo.

Hoci sa povoľovacie konania skrátili, v niektorých prípadoch sú stále dlhé. Základné príčiny však súvisia najmä s vykonávaním na vnútroštátnej úrovni a sú mimo rozsahu pôsobnosti nariadenia o TEN-E.

Finančná pomoc z NPE poskytnutá 95 projektom bola účinným faktorom, ktorý umožnil ich realizáciu. Granty na štúdie pomohli znížiť riziká v počiatočných fázach vývoja projektov, zatiaľ čo granty na práce podporili projekty pri odstraňovaní úzkych miest, ktoré nebolo možné dostatočne vyriešiť prostredníctvom trhového financovania.

Pri hodnotení sa zistilo, že prínosy nariadenia prevažujú nad nákladmi, čo dokazuje jeho efektívnosť. Nariadenie o TEN-E malo sociálno-ekonomické prínosy v podobe zvýšenia bezpečnosti dodávok a integrovanejších a konkurencieschopnejších trhov s energiou. Nariadenie prispelo aj k lepšej dostupnosti informácií, ich koordinácii a transparentnosti.

Pôvodné ciele nariadenia o TEN-E – bezpečnosť dodávok, integrácia trhu, hospodárska súťaž a udržateľnosť – sú stále relevantné. Zvýšené ambície v oblasti klímy v súlade s Parížskou dohodou a Európskou zelenou dohodou si však vyžadujú prehodnotenie cieľov, ktorého účelom je splniť ciele v oblasti dekarbonizácie a prispieť ku klimateckej neutralite.

Z hodnotenia vyplynuli len obmedzené dôkazy, pokiaľ ide o obavy týkajúce sa vnútornej koherentnosti nariadenia o TEN-E, s výnimkou prípadných mechanických zmien a nedostatočnej flexibility pri prispôbovaní sa rýchlo sa vyvíjajúcim oblastiam politiky.

Nariadenie o TEN-E prinieslo výsledky, ktoré by inak nebolo možné dosiahnuť opatreniami na úrovni členských štátov, čo dokazuje pridanú hodnotu Únie.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

V súlade s usmerneniami o lepšej právnej regulácii na účely „nadväzného (*back-to-back*) hodnotenia a posúdenia vplyvu“ Komisia uskutočnila komplexné konzultácie so zainteresovanými stranami na základe konzultačnej stratégie, ktorá zahŕňala celý rad metód a nástrojov. Cieľom konzultačnej stratégie bolo zabezpečiť, aby sa zohľadnili všetky relevantné dôkazy vrátane údajov o nákladoch, vplyve na spoločnosť a potenciálnych prínosoch iniciatívy. Stratégia bola navrhnutá v súlade s intervenčnou logikou a boli v nej skombinované spätne aj výhľadovo orientované prvky. Použilo sa niekoľko konzultačných nástrojov: online verejná konzultácia, cielený online prieskum, hĺbkové rozhovory a (štyri) online webináre so zainteresovanými stranami.

Komisia dostala 215 odpovedí na otvorenú verejnú konzultáciu a cieleňé dotazníky a ďalších 169 príspevkov e-mailom, a to najmä od občanov, realizátorov projektov a priemyselných združení. Približne 80 hĺbkových rozhovorov s kľúčovými zainteresovanými stranami, ktorých sa nariadenie o TEN-E týka, sa uskutočnilo s podporou konzultanta s cieľom poskytnúť podrobné informácie a dôkazy o kľúčových aspektoch, ktorým sa cieleňý dotazník nemohol podrobne venovať. Kľúčovými prvkami revízie sa zaoberali štyri webináre so zainteresovanými stranami, na ktorých sa zúčastnilo viac ako 40 rečníkov v paneloch a 300 účastníkov.

Zainteresované strany vo všeobecnosti do veľkej miery potvrdzujú doterajšie prínosy nariadenia o TEN-E pri plnení celkových cieľov: prispelo k integrácii trhu s energiou, dosiahla sa vďaka nemu primeraná úroveň bezpečnosti dodávok a prispelo ku konkurencieschopnosti na trhu s energiou v Únii. Pokiaľ ide o príspevok k cieľom v oblasti klímy a energetiky do roku 2020, názory sú rozdelené medzi pozitívne hodnotenie zo strany prevádzkovateľov prenosových sústav, resp. prepravných sietí a príslušných vnútroštátnych orgánov, často zo strednej a z východnej Európy, a negatívne názory, ktoré vyjadrilo niekoľko mimovládnych organizácií (MVO), najmä pokiaľ ide o úlohu plynu.

Zainteresované strany sa prevažne domnievajú, že proces týkajúci sa projektov spoločného záujmu umožňuje výber tých najrelevantnejších projektov na splnenie cieľov nariadenia o TEN-E prostredníctvom regionálnej spolupráce v rámci regionálnych skupín. Hoci sa výberové kritériá v zásade považujú za náležité, zainteresované strany sa dožadovali súladu s cieľmi v oblasti klímy na základe dôkladnej kontroly udržateľnosti. Niektoré MVO a zainteresované strany z odvetvia zase považujú kritériá za príliš reštriktívne pre projekty inteligentných sústav resp. sietí.

Zainteresované strany vyjadrili názor, že nariadenie o TEN-E v plnej miere nerieši kľúčové otázky, ako je hlbšia integrácia energie z obnoviteľných zdrojov, zlepšenie energetickej efektívnosti a zmiernenie zmeny klímy. V príspevkoch sa poukázalo na určité nezrovnalosti medzi nariadením o TEN-E a inými politikami alebo iniciatívami na úrovni Únie, ako je napríklad Európska zelená dohoda/dlhodobá stratégia v oblasti dekarbonizácie. V reakcii na tieto výzvy sa za relevantné pre ďalšie začlenenie do rámca TEN-E považovali tieto kategórie infraštruktúry: vodíkové infraštruktúry a inteligentné plynárenské distribučné siete, premena elektrickej energie na plyn, energetická sieť na podporu infraštruktúry elektrických/vodíkových nabíjaciach staníc a energetická sieť v rámci hybridných projektov v oblasti veternej energie na mori. Špecializovaná vodíková infraštruktúra, inteligentné plynárenské siete a technológie premeny elektrickej energie na plyn sa však stretli so zmiešanou podporou, najmä zo strany MVO. Pomerne nízka podpora od zainteresovaných strán, najmä občianskej spoločnosti, MVO a združení elektroenergetického priemyslu, sa prejavila vo vzťahu k sieťam CO₂, najmä pokiaľ ide o ukladanie CO₂. Z hlbšej analýzy doručených príspevkov týkajúcich sa začlenenia sietí CO₂ ako kategórie infraštruktúry však vyplynulo, že existujú len obmedzené dôkazy na odstránenie sietí CO₂ z nariadenia o TEN-E.

Pokiaľ ide o riadenie a úlohu rôznych aktérov, zainteresované strany vyzvali na oslabenie úlohy sietí ENTSO a zároveň na posilnenie úlohy prevádzkovateľov distribučných sústav, resp. sietí a iných zainteresovaných strán, ako sú MVO.

Ako uviedli rôzne zainteresované strany, hoci sa postupy vydávania povolení od nadobudnutia účinnosti nariadenia o TEN-E skrátili, ich účinnosť vo veľkej miere závisí od vykonávania na vnútroštátnej úrovni. Hoci jednou z príčin tohto stavu sú stále zložité vnútroštátne postupy, ďalšími dôvodmi predĺženia lehôt na vydanie povolení sú environmentálne problémy súvisiace s projektmi spoločného záujmu a námietky verejnosti, ktoré vedú k zdĺhavým súdnym konaniam proti týmto projektom. Zdá sa, že požiadavky na verejnú konzultáciu podľa nariadenia o TEN-E zlepšili informovanosť o projektoch spoločného záujmu a zvýšili účasť verejnosti a dôveru v proces. Zdá sa však, že ustanovenia majú obmedzený vplyv na zvýšenie prijatia zo strany verejnosti, a to najmä z

dôvodu pociťovaného nedostatku (aktuálnych) informácií o potrebách infraštruktúry a nedostatočnej spätnej väzby k návrhu projektov.

Mechanizmus cezhraničného rozdelenia nákladov, teda prístup zavedený v rámci nariadenia o TEN-E na rozdelenie nákladov medzi členské štáty s cieľom umožniť projekty s cezhraničnými prínosmi, bol z veľkej časti zhodnotený ako nástroj, ktorý rieši už existujúce asymetrie medzi nákladmi a prínosmi. Cezhraničné rozdeľovanie nákladov sa v niektorých prípadoch ukazuje ako účinné, hoci oceňovanie v rámci tohto mechanizmu a zložitosť získavania údajov, dodatočný čas potrebný na prijatie investičného rozhodnutia a nedostatok jednoznačných výsledkov na podloženie tohto rozhodnutia sú faktory, ktoré znižujú spokojnosť zainteresovaných strán s procesom.

Zainteresované strany sa vo veľkej miere zhodli na tom, že nariadenie o TEN-E má pridanú hodnotu Únie a jeho výsledky by členské štáty nemohli dosiahnuť samostatne. Rovnako veľká väčšina strán uviedla, že otázky, ktorými sa zaoberá nariadenie o TEN-E, si naďalej vyžadujú opatrenia na úrovni Únie. Okrem toho sa väčšina respondentov domnieva, že prínosy nariadenia o TEN-E prevažujú nad nákladmi, ktoré sú s nim spojené.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Návrh a jeho podkladové posúdenie vplyvu vychádzajú z dôkazov získaných z hodnotenia nariadenia č. 347/2013 o usmerneniach pre transeurópske energetické siete, z príspevkov zainteresovaných strán do rozsiahlych konzultácií vykonaných v tejto súvislosti, ako aj z preskúmania literatúry, analýzy portfólia projektov spoločného záujmu a modelovania. Súčasťou preskúmania literatúry boli výsledky série tematických štúdií o kľúčových prvkoch nariadenia o TEN-E, výsledky hodnotenia nariadenia o TEN-E v polovici trvania, ako aj hodnotenia a posúdenia vykonané v rámci iných relevantných iniciatív Komisie.

V analýze sa zohľadnili aj formálne závery prijaté v rámci fór zainteresovaných strán venovaných energetickej infraštruktúre a súvisiacej politike. Rovnako sa zohľadnili aj výročné konsolidované monitorovacie správy agentúry ACER o pokroku projektov spoločného záujmu v oblasti elektrickej energie a plynu, projektov prírastkovej kapacity a virtuálnych prepojovacích bodov, ako aj ďalšie aktualizácie rozhodnutí o cezhraničnom rozdelení nákladov a stimuly založené na rizikách pre konkrétne projekty.

- **Posúdenie vplyvu**

V nadväznosti na usmernenia o lepšej právnej regulácii Komisia vykonala posúdenie vplyvu viacerých možností politiky. Toto úsilie sa opieralo o štruktúrovanú konzultáciu v rámci Komisie prostredníctvom medziútvarovkej riadiacej skupiny.

Posúdenie vplyvu bolo predložené výboru pre kontrolu regulácie a bolo s ním prediskutované. Odporúčania, ktoré výbor pre kontrolu regulácie uviedol vo svojom prvom (zápornom) stanovisku z 25. septembra 2020, boli premietnuté najmä do týchto úprav: i) bližšie objasnenie súvislostí a kľúčových prvkov súčasného nariadenia o TEN-E, ii) zdôraznenie kľúčových záverov hodnotenia úspechov a nedostatkov súčasného nariadenia o TEN-E a ich systematické prepojenie s vymedzením problému, iii) bližšie objasnenie vymedzenia problému s cieľom lepšie vysvetliť, ako rámec TEN-E zapadá do nového politického kontextu zelenej dohody a ako ciele a možnosti súvisia s problémami a so základnými príčinami, iv) lepšie vysvetlenie, prečo sa balík uprednostňovaných možností považuje za najvhodnejší na riešenie zistených problémov (a zdôraznenie možných alternatív), a v) spresnenie ukazovateľov úspešnosti. Druhé stanovisko výboru pre kontrolu regulácie z 1. decembra bolo kladné s

výhradami, ktoré sa riešili najmä: i) bližším objasnením rôzneho rozsahu pôsobnosti a účelu nariadenia o TEN-E a nariadenia o taxonómii, ii) vysvetlením, že kombinované vplyvy navrhovaných zmien zosúladia výber projektov spoločného záujmu s cieľmi politiky EÚ vrátane zelenej dohody, iii) bližším objasnením toho, prečo sa balík uprednostňovaných možností považuje za „pripravený na budúcnosť“, a iv) lepším vysvetlením toho, že vnútroštátne vykonávanie a presadzovanie je kľúčové na riešenie oneskorení pri vydávaní povolení, a toho, ako môže uprednostňovaná možnosť prispieť k včasnej realizácii projektov spoločného záujmu.

V záujme dosiahnutia cieľov iniciatívy sa počas celej práce na posúdení vplyvu zvažovala vo všetkých oblastiach celá škála opatrení na riešenie zistených problémov a ich príčin. Po posúdení ich účinnosti, efektívnosti, koherentnosti a primeranosti sa dospelo k záveru, že balík uprednostňovaných možností je najvhodnejší na to, aby prispel k stanoveným cieľom. V balíku uprednostňovaných možností sa uvádzajú tieto hlavné ustanovenia:

- aktualizácia kritérií oprávnenosti pre inteligentné elektrizačné sústavy,
- vylúčenie infraštruktúry zemného plynu, ale zahrnutie vodíkovej infraštruktúry, technológií premeny elektrickej energie na plyn a inteligentných plynárenských sietí,
- zahrnutie projektov vo vzájomnom záujme,
- integrované plány rozvoja na mori,
- posilnené riadenie a udržateľnosť,
- urýchlenie realizácie projektu,
- jednotné kontaktné miesto za každú morskú oblasť pre projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori,
- zahrnutie celkových investičných nákladov.

Pokiaľ ide o budúci rozsah pôsobnosti nariadenia o TEN-E, kľúčovou otázkou je, či ponechať infraštruktúru zemného plynu ako oprávnenú kategóriu infraštruktúry, alebo nie. Na základe analýzy v oddieloch 6 a 7 posúdenia vplyvu sa ako najúčinnnejší a najkoherentnejší prístup javí vylúčenie infraštruktúry metánu. Zahrnutie vodíkovej infraštruktúry do rozsahu pôsobnosti rámca TEN-E sa zároveň javilo ako odôvodnené vzhľadom na jej očakávanú rastúcu úlohu pri dekarbonizácii určitých odvetví a potenciál pre cezhraničné výmeny. Tieto zmeny by spoločne zabezpečili, že budúce nariadenie o TEN-E by zahŕňalo všetky tie kategórie infraštruktúry, ktoré sú potrebné na splnenie cieľov Únie v oblasti energetiky a klímy v súlade s Európskou zelenou dohodou, najmä pokiaľ ide o ciele do roku 2030 a do roku 2050. Pokiaľ ide o budúci prístup k plánovaniu infraštruktúry, radikálna zmena plánovania infraštruktúry sa nezdá odôvodnená vzhľadom na obmedzené dodatočné prínosy a výrazné zvýšenie transakčných nákladov, ktoré znižujú efektívnosť a môžu znížiť účinnosť nástroja v porovnaní s posilnením súčasného prístupu. Vzhľadom na špecifiká z hľadiska súčasnej situácie aj očakávaného príspevku k dlhodobým cieľom v oblasti klímy a energetiky sa však radikálnejšia zmena javí ako opodstatnená v prípade sústav na mori.

Možnosti týkajúce sa „sústav na mori“ a „medziodvetvového plánovania infraštruktúry“ zlepšujú rámec riadenia a plánovania infraštruktúry s cieľom umožniť identifikáciu projektov potrebných na energetickú transformáciu a cieľov v oblasti klímy v súlade s potenciálom energie z obnoviteľných zdrojov na mori v každej morskej oblasti, ochranou životného prostredia a inými spôsobmi využívania mora. Existujú dve hlavné zlepšenia. Prvým je zavedenie plánu rozvoja integrovanej siete pre infraštruktúru na mori na základe spoločných záväzkov členských štátov týkajúcich sa rozsahu využívania energie z obnoviteľných zdrojov na mori pre každú morskú oblasť (prístup zhora nadol pre

plánovanie na mori). Druhým sú úpravy úloh kľúčových aktérov zapojených do vypracovania desaťročného plánu rozvoja siete s posilneným dohľadom Komisie a agentúry ACER nad sieťami ENTSO. Možnosti politiky týkajúce sa „vydávania povolení“ a „regulačných aspektov“ doplnia tieto zlepšenia s cieľom uľahčiť včasný rozvoj identifikovaných projektov spoločného záujmu: a) zavedenie jednotného kontaktného miesta pre infraštruktúru na mori za každú morskú oblasť, b) prístup k naliehavým súdnym konaniam, ak sú k dispozícii, a c) zahrnutie celkových investičných nákladov do cezhraničného rozdelenia nákladov. Okrem zmien, ktoré sú špecifické pre sústavy na mori, sa tieto zmeny budú vzťahovať na rozsah pôsobnosti revidovaného nariadenia o TEN-E a na všetky oprávnené kategórie infraštruktúry. Uvedené prínosy sa rozšíria aj na projekty spájajúce Úniu s tretími krajinami (projekty vo vzájomnom záujme) vzhľadom na ich očakávanú rastúcu úlohu pri dosahovaní cieľov v oblasti klímy.

Súčasťou balíka politických opatrení je okrem toho aj niekoľko technických možností (pozri prílohu 9 k posúdeniu vplyvu): urýchlenie procesu vydávania povolení, zvýšenie transparentnosti projektov spoločného záujmu, možnosť projektov inteligentných sústav, resp. sietí dosiahnuť cezhraničné rozdelenie nákladov, objasnenie ustanovení o cezhraničnom rozdelení nákladov a aktualizácia investičných stimulov. Okrem toho dôjde k odstráneniu ropovodov a elektrických diaľnic ako kategórií infraštruktúry a tematických oblastí.

Posúdenie vplyvov sa do veľkej miery opiera o kvalitatívny prístup. Vzhľadom na nedostatok údajov týkajúcich sa jednotlivých projektov, a to najmä v prípade nových kategórií infraštruktúry, nebolo možné kvantifikovať vplyvy v prípade všetkých možností. Okrem toho navrhované zmeny sú predovšetkým postupnými vylepšeniami súčasného rámca, ktorý sa považuje za pomerne funkčný.

Úpravou rozsahu pôsobnosti nástroja prostredníctvom zabezpečenia súladu kategórií infraštruktúry s cieľom klimatickej neutrality sa znížia emisie skleníkových plynov podporené optimálnym a efektívnym plánovaním integrovanej infraštruktúry, ktoré zároveň minimalizuje potenciálne vplyvy na životné prostredie. Zrýchlený proces vydávania povolení zároveň umožní rýchlejšiu realizáciu kľúčových projektov, čím sa urýchli aj dosiahnutie environmentálnych a sociálno-ekonomických prínosov.

V posúdení vplyvu boli identifikované tieto kľúčové cieľové skupiny, na ktoré by táto iniciatíva mala mať vplyv: európski občania a spotrebiteľia, mimovládne organizácie, regulačné orgány Európskej únie, národné regulačné orgány, príslušné vnútroštátne orgány a ich miestni a regionálni zástupcovia, Európska sieť prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu (ENTSO-E) a Európska sieť prevádzkovateľov prepravných sietí pre plyn (ENTSO-G), odvetvové organizácie PDS, realizátori projektov vrátane prevádzkovateľov prenosových sústav, resp. prepravných sietí, výrobcovia energie/odvetvie energetiky, akademickí pracovníci a tematickí experti.

Priame prínosy balíka uprednostňovaných možností politiky súvisia najmä s úsporami emisií skleníkových plynov a s plošným zlepšením efektívnosti prostredníctvom koordinovanejšieho prístupu k plánovaniu infraštruktúry na európskej úrovni a zjednodušeného vydávania povolení pre sústavy na mori. Tieto priame prínosy zahŕňajú spoločenské prínosy, napr. celá spoločnosť má úžitok zo zníženia emisií skleníkových plynov a z dosiahnutia cieľa klimatickej neutrality, ako aj súkromné prínosy, napr. zníženie administratívnych nákladov súvisiace s kratšími povolovacími konaniami.

Zjednodušujúce opatrenia vytvoria priame prínosy vo forme znížených existujúcich opakujúcich sa priamych nákladov súvisiacich s administratívnou záťažou v dôsledku obmedzených povinností týkajúcich sa podávania správ a monitorovania. Tieto priame prínosy predstavujú najmä súkromné prínosy pre určité zainteresované strany, ako sú realizátori projektov.

Nepriame prínosy zahŕňajú odvetvové prínosy prostredníctvom podnecovania dopytu na trhu po určitých inovačných technológiách, čo následne prispieva k potenciálne vyššej miere zamestnanosti.

Z posúdenia uprednostňovaných možností vyplynuli pozitívne vplyvy z hľadiska sociálneho blahobytu a z hospodárskeho hľadiska na rôzne kategórie zainteresovaných strán. Takýto vplyv v prípade balíka uprednostňovaných možností politiky však nebolo možné úplne kvantifikovať ani peňažne vyjadriť, pretože by si to vyžadovalo informácie o miere zavádzania budúcich projektov spoločného záujmu alebo o rozšírení trhu pre nové alebo vznikajúce kategórie infraštruktúry. Takéto informácie však nie sú k dispozícii a nemožno ich dostatočne spoľahlivo odhadnúť.

Treba zdôrazniť, že jediným všeobecným výberovým kritériom pre každý projekt spoločného záujmu je, že jeho potenciálne celkové prínosy prevažujú náklady na tento projekt, a to aj z dlhodobého hľadiska¹⁶.

V nariadení o TEN-E sa nezavádzajú žiadne regulačné poplatky, ako sú poplatky, odvody, dane atď. Balík uprednostňovaných možností politiky vedie k *priamym nákladom*, pokiaľ ide o náklady na dodržiavanie predpisov a administratívnu záťaž pre podniky (najmä pre realizátorov projektov) a správne orgány (vnútroštátne príslušné orgány, národné regulačné orgány, Komisia a agentúra ACER) s cieľom splniť hmotnoprávne povinnosti alebo požiadavky, ktoré sú v ňom uvedené. Uplatňovanie balíka uprednostňovaných možností vedie k *nepriamym nákladom* pre občanov/spotrebiteľov, podniky a správne orgány prostredníctvom zvýšenia siet'ových poplatkov na financovanie investícií do regulačnej bázy aktív (RAB). Finančná pomoc z NPE však môže zmierniť vplyv na siet'ové poplatky, ak projekt spoločného záujmu vykazuje významné externality z hľadiska bezpečnosti dodávok, solidarity alebo inovácií.

V tejto fáze nebolo možné odhadnúť tieto náklady na všetky opatrenia, ale považujú sa za nevýznamné. Dodatočné náklady by boli v porovnaní so súčasnými nákladmi zanedbateľné¹⁷. Dodatočné *náklady na presadzovanie* na vnútroštátnej úrovni a na úrovni Únie budú závisieť od vykonávania.

• **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Cieľom revidovaného nariadenia o TEN-E bude obmedziť povinnosti týkajúce sa podávania správ, a to nájdením synergií medzi podávaním správ zo strany príslušných orgánov a realizátorov projektov. Na zabezpečenie transparentnosti a prístupu regionálnych skupín k najaktuálnejšiemu stavu realizácie projektu a zároveň na dosiahnutie úspor opakujúcich sa nákladov by sa výročná správa príslušných orgánov mohla začleniť do správy realizátorov projektov. Po druhé, povinnosti agentúry ACER týkajúce sa monitorovania sa obmedzia na podávanie správ každé dva roky, a to v dostatočnom predstihu pred posúdením nových kandidátskych projektov spoločného záujmu¹⁸. Efektívnosť pracovného zaťaženia agentúry ACER v oblasti podávania správ sa tým zvýši o približne 20 %, čo zodpovedá ročným úsporám vo výške 60 000 EUR (alebo 0,4 ekvivalentu plného pracovného času ročne). Po tretie, vďaka revidovanému nariadeniu o TEN-E bude môcť byť predbežná konzultácia pred začatím povoľovacieho konania v prípade projektov spoločného záujmu nepovinná, pokiaľ sa na ňu už vzťahujú vnútroštátne pravidlá podľa rovnakých alebo vyšších noriem ako v nariadení o TEN-E. Zabezpečí sa účasť verejnosti a zapojenie miestnych komunít a zainteresovaných strán, ktorých sa výstavba projektu spoločného záujmu týka, pričom sa zabráni povinnostiam, ktoré dopĺňajú existujúce

¹⁶ Nariadenie o TEN-E, článok 4 ods. 1 písm. b).

¹⁷ Ecorys a kol. (2020): Podpora hodnotenia nariadenia (EÚ) č. 347/2013 o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, návrh záverečnej správy, s. 122.

¹⁸ Táto možnosť zodpovedá príspevku agentúry ACER ku konzultácii so zainteresovanými stranami.

vnútroštátne postupy. Po štvrté, v nových ustanoveniach sa napokon odporúča zjednodušené začlenenie existujúcich projektov spoločného záujmu do desaťročných plánov rozvoja siete, aby projekty na úijnom zozname projektov spoločného záujmu, v prípade ktorých už boli poskytnuté administratívne a technické údaje potrebné na proces desaťročného plánu rozvoja siete, mohli byť automaticky zahrnuté do následných plánov za predpokladu, že sa príslušné údaje nezmenili.

Neboli zistené žiadne priame vplyvy, pokiaľ ide o dodržiavanie predpisov alebo administratívne náklady pre malé a stredné podniky (MSP). MSP by mohli využiť zvýšenú konkurencieschopnosť v tých technologických oblastiach, ktoré sú zahrnuté do budúceho rámca TEN-E alebo sú v ňom posilnené (napr. odvetvie energie z obnoviteľných zdrojov na mori, digitálne služby alebo vodík).

Iniciatíva je v súlade s digitálnym jednotným trhom a so stratégiou Únie v oblasti údajov.

- **Základné práva**

Neočakáva sa, že by iniciatíva mala vplyv na základné práva.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Vplyv na rozpočet spojený s týmto návrhom sa týka zdrojov Agentúry pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ACER). Agentúra ACER prevezme ďalšie povinnosti v rámci dohľadu nad desaťročným plánom rozvoja siete. To si vyžaduje obmedzený počet dodatočných zdrojov (jeden dodatočný ekvivalent plného pracovného času, pozri legislatívny finančný výkaz).

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsoby monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Na základe existujúcich procesov monitorovania údajov z pravidelných správ vypracovaných realizátormi projektov a národnými regulačnými orgánmi bolo vytvorených niekoľko ukazovateľov na meranie splnenia každého špecifického cieľa revidovaného nariadenia o TEN-E. Skutočné vplyvy tohto právneho predpisu sa budú monitorovať a hodnotiť na základe súboru ukazovateľov prispôbených špecifickým cieľom politiky, ktoré sa majú prostredníctvom tohto predpisu dosiahnuť. Okrem toho sa na základe súboru ukazovateľov budú merať štyri operačné ciele súvisiace s balíkom možností politiky. Všetky údaje sa budú monitorovať na základe pravidelných správ realizátorov projektov a národných regulačných orgánov.

Preskúmanie účinnosti novej legislatívy by sa malo vykonať v roku 2026, keď by sa mal ukončiť druhý proces výberu projektov spoločného záujmu podľa nového rámca.

- **Vysvetľujúce dokumenty (v prípade smerníc)**

Nariadenie sa bude priamo a jednotne vykonávať v členských štátoch, a preto si nevyžaduje vysvetľujúci dokument.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

V kapitole I revidovaného nariadenia sa uvádzajú všeobecné ustanovenia, najmä predmet úpravy a rozsah nových kategórií infraštruktúry, ktoré boli zrevidované tak, aby odrážali všeobecný cieľ uľahčiť včasný rozvoj primeraných energetických infraštruktúr v celej Únii a v jej susedstve so zámerom umožniť plnenie cieľov Únie v oblasti energetiky a klímy v súlade s Európskou zelenou dohodou, najmä pokiaľ ide o ciele do roku 2030 a do roku 2050 vrátane cieľa klimatickej neutrality, ako aj o

integráciu trhu, konkurencieschopnosť a bezpečnosť dodávok pri minimálnych nákladoch pre spotrebiteľov a podniky.

Súčasný článok 2 ods. 7, článok 4 ods. 2 písm. c), článok 4 ods. 4 a prílohy I, II a IV, v ktorých sa vymedzujú kritériá pre inteligentné elektrizačné sústavy, boli aktualizované tak, aby odrážali technologické zmeny a zahŕňali prvky týkajúce sa inovácií a digitálne aspekty, ktoré by sa mohli zohľadňovať v prípade vybavenia alebo zariadení pre inteligentné sústavy. Rozšírený rozsah inteligentných elektrizačných sústav sa odzrkadlil v úprave výberových kritérií. Okrem toho by sa mala ďalej objasniť úloha realizátorov projektov. Technológie inteligentných sústav by mali takisto pomôcť zlepšiť podporu energetickej siete v prospech vysokokapacitného nabíjania s cieľom prispieť k dekarbonizácii odvetvia dopravy.

Ustanovenia týkajúce sa zahrnutia prvkov zemného plynu do rozsahu pôsobnosti nariadenia o TEN-E, najmä článok 4 a prílohy I, II a IV, teraz odrážajú významné zlepšenia v oblasti bezpečnosti dodávok, ktoré sa podarilo dosiahnuť vďaka doterajšiemu vykonávaniu politiky TEN-E. Do začiatku dvadsiatych rokov tohto storočia, keď budú v prevádzke plynárenské projekty spoločného záujmu, ktoré sa v súčasnosti realizujú, by Európa mala dosiahnuť dobre prepojenú plynárenskú sieť odolnú proti otrasom a všetky členské štáty by mali mať prístup aspoň k trom zdrojom plynu. Keďže sa odhaduje, že budúci dopyt po zemnom plyne sa v súlade s cieľmi zelenej dohody výrazne zníži, infraštruktúra zemného plynu si už nevyžaduje podporu prostredníctvom politiky v oblasti TEN-E.

Na druhej strane revidované nariadenie o TEN-E odráža meniacu sa situáciu týkajúcu sa zemného plynu a posilnenú úlohu plynu z obnoviteľných zdrojov a nízkouhlíkového plynu, keďže v článkoch 2, 4 a prílohách I, II a IV, sa vytvára nová kategória infraštruktúry pre inteligentné plynárenské siete. Podporili by sa tým investície na úrovni distribúcie a/alebo prepravy s cieľom začleniť ekologické plyny (zvyčajne bioplyn a biometán, ale aj vodík) do siete a pomôcť pri riadení výsledného komplexnejšieho systému, a to na základe inovačných technológií. Kandidátske projekty by pozostávali z celého radu investícií zameraných na zavádzanie inteligentných riešení a dekarbonizáciu danej plynárenskej siete.

Na podporu potrieb dekarbonizácie v odvetviach náročných na znižovanie emisií bude TEN-E zahŕňať špecializované nové a preorientované vodíkové siete s cezhraničným významom (vrátane plynovodov na prepravu vodíka a súvisiaceho vybavenia, ako sú kompresory, zásobníky a zariadenia na skvapalnený vodík) a zariadenia na premenu elektrickej energie na plyn nad určitou prahovou hodnotou s cezhraničným významom (t. j. s cieľom zásobovať aspoň dva členské štáty). Vodíkové siete sa náležite premietnu do desaťročných plánov rozvoja siete na úrovni Únie, ktoré vypracovala Európska sieť prevádzkovateľov prepravných sietí pre plyn.

V článku 4 ods. 2 sa dopĺňajú nové všeobecné výberové kritériá s cieľom zohľadniť začlenenie projektov vo vzájomnom záujme do rozsahu pôsobnosti nariadenia, ak je pri nich možné preukázať významné čisté sociálno-ekonomické prínosy aspoň pre dva členské štáty Únie a aspoň jednu tretiu krajinu. Takéto projekty by boli oprávnené na zaradenie do zoznamu Únie na základe podmienok aproximácie regulačného rámca tretej krajiny s Úniou a po preukázaní prínosu k celkovým cieľom EÚ v oblasti energetiky a klímy z hľadiska bezpečnosti dodávok a dekarbonizácie.

Cezhraničné ropovody už do nariadenia nebudú zahrnuté, keďže nie sú v súlade s dlhodobými cieľmi v oblasti dekarbonizácie a so zelenou dohodou.

V kapitole II sa uvádzajú ustanovenia týkajúce sa procesu prípravy únijských zoznamov projektov spoločného záujmu v rámci regionálnych skupín, kritérií výberu a monitorovania realizácie projektov.

Kritériá výberu projektov teraz zahŕňajú povinné kritérium udržateľnosti pre všetky kategórie infraštruktúry s aspoň jedným ďalším kritériom (integrácia trhu, bezpečnosť dodávok, hospodárska

súťaž) vo fáze výberu projektov s cieľom zabezpečiť súlad s vývojom potrieb infraštruktúry Únie a cieľmi v oblasti dekarbonizácie. Okrem toho pokrok vo vykonávaní projektu spolu s dôkazmi o transparentnosti a povinnosťami týkajúcimi sa podávania správ bude teraz posudzovať regionálna skupina v rámci procesu výberu projektov spoločného záujmu.

Cieľom nových ustanovení v kapitolách II a IV je zlepšiť plánovanie infraštruktúry v prospech integrácie energetického systému. Zrevidované nariadenie o TEN-E preto posilňuje riadenie desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu, ktorý je základom pre identifikáciu projektov spoločného záujmu v kategóriách elektrickej energie a plynu. Hoci siete ENTSO a prevádzkovatelia prenosových sústav, resp. prepravných sietí zohrávajú v tomto procese dôležitú úlohu, je potrebná väčšia kontrola s cieľom posilniť dôveru v tento proces, najmä pokiaľ ide o vymedzenie scenárov pre budúcnosť, určenie dlhodobých nedostatkov a úzkych miest v oblasti infraštruktúry a posudzovanie jednotlivých projektov. Vzhľadom na potrebu nezávislého overovania budú Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ďalej len „agentúra“) a Komisia zohrávať v tomto procese významnejšiu úlohu.

Ustanovenia v kapitole III sú zamerané na skrátenie povolovacích konaní pre projekty spoločného záujmu s cieľom zabrániť oneskoreniam pri projektoch, ktoré uľahčujú energetickú transformáciu. V revidovanom nariadení o TEN-E sa preto ustanovuje potreba, aby sa príslušné orgány skoorinovali a našli so susednými krajinami synergie pri vypracovaní príručky postupov, vyhýbali sa dodatočným požiadavkám alebo legislatívnym zmenám počas procesu vydávania povolení a preukázali flexibilitu pri uplatňovaní jednotlivých fáz vydávania povolení v závislosti od kategórie infraštruktúry, aby sa celkové trvanie vydania povolenia mohlo urýchliť alebo skrátiť. Revidovaným nariadením o TEN-E sa zavádza „jednotné kontaktné miesto pre infraštruktúru na mori“ s cieľom zjednodušiť a urýchliť proces vydávania povolení pre sústavy pre energiu z obnoviteľných zdrojov na mori. Toto kontaktné miesto bude slúžiť ako archív existujúcich štúdií a plánov pre morské oblasti v záujme uľahčenia procesu vydávania povolení pre jednotlivé projekty spoločného záujmu a vydávať komplexné rozhodnutia o takýchto projektoch. S cieľom predísť tomu, aby sa v ranom štádiu vyžadovalo niekoľko konzultácií, by predbežná konzultácia mala byť dobrovoľná, pokiaľ už je súčasťou vnútroštátnych pravidiel podľa rovnakých alebo vyšších noriem ako v súčasnom nariadení o TEN-E. Podľa revidovaného nariadenia o TEN-E by členské štáty mali povinnosť zabezpečiť, aby sa na projekty spoločného záujmu vzťahovali zrýchlené súdne konania podľa vnútroštátnych právnych predpisov (ak existujú).

Novými ustanoveniami sa takisto posilňuje povinnosť realizátorov projektov v oblasti transparentnosti. Keďže disponujú informáciami o realizácii projektov spoločného záujmu, musia tieto informácie uverejňovať a aktualizovať na špecializovaných webových stránkach vo všetkých jazykoch členských štátov, v ktorých sa projekty spoločného záujmu realizujú alebo na ktoré majú vplyv. Realizátor projektu je okrem toho povinný zohľadniť názory vyjadrené v rámci verejných konzultácií a preukázať, ako zabezpečil toto zohľadnenie.

Realizátor projektu uverejní na svojom webovom sídle správu, v ktorej uvedie, ako sa zohľadnili názory vyjadrené vo verejných konzultáciách, a to tak, že preukáže zmeny vykonané v súvislosti s lokalitou, trajektóriou a návrhom projektu alebo odôvodní, prečo sa tieto názory nezohľadnili.

Ustanovenia v kapitole V podporujú nutnosť rozvoja sústavy potrebného na očakávaný významný nárast výroby elektriny pochádzajúcej zo sústav pre energiu z obnoviteľných zdrojov na mori. Nariadením o TEN-E sa zabezpečí koordinované dlhodobé plánovanie a rozvoj elektrizačných sústav na mori a na pevnine, čím sa dosiahne odklon od prístupu založeného na jednotlivých projektoch a zároveň sa minimalizuje vplyv na životné prostredie a klímu.

Na zabezpečenie primeraného využívania nástrojov na rozdelenie nákladov a regulačných stimulov sa v kapitole VI revidujú existujúce ustanovenia s cieľom zvýšiť prehľadnosť a transparentnosť

cezhraničného rozdelenia nákladov a urýchliť investície do cezhraničnej infraštruktúry. V nariadení o TEN-E sa preto stanovuje povinnosť úplného zahrnutia investičných nákladov do poplatkov, po ktorom bude nasledovať posúdenie cenovej dostupnosti pre spotrebiteľov. V prípade konkrétnych projektov, ktoré pravdepodobne prinesú vyššie riziká, ako sú napríklad inovačné technológie prenosu elektriny, ktoré umožňujú plošnú integráciu energie z obnoviteľných zdrojov, distribuovaných zdrojov energie alebo reakcie na strane spotreby v prepojených sieťach, a v prípade projektov v oblasti energetických technológií a digitalizácie alebo projektov s vysokými operačnými výdavkami by regulačné rámce mali poskytovať primerané a vhodné investičné stimuly.

Novými ustanoveniami v kapitole VII sa aktualizuje oprávnenosť projektov na finančnú pomoc Únie pre nové kategórie infraštruktúry. Hoci projekty vo vzájomnom záujme budú oprávnené na finančnú pomoc Únie, iba investície nachádzajúce sa na území Únie budú oprávnené na finančnú pomoc Únie z Nástroja na prepájanie Európy, a to vo forme grantov na práce a za osobitných podmienok.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY**o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 347/2013**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 172,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹⁹,so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov²⁰,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Komisia vo svojom oznámení z 11. decembra 2019 pod názvom Európska zelená dohoda²¹ vytýčila novú stratégiu rastu, ktorej cieľom je transformovať Úniu na spravodlivú a prosperujúcu spoločnosť s moderným a konkurencieschopným hospodárstvom, ktoré efektívne využíva zdroje, kde budú do roku 2050 čisté emisie skleníkových plynov na nule a kde hospodársky rast nezávisí od využívania zdrojov. V oznámení Komisie o pláne cieľov v oblasti klímy²², v ktorom sa navrhuje zvýšenie úrovne zníženia emisií skleníkových plynov do roku 2030 aspoň na 55 % – ambícia, ktorú schválila Európska rada 11. decembra 2020 – a v jeho súvisiacom posúdení vplyvu sa potvrdzuje, že energetický mix budúcnosti sa bude veľmi líšiť od súčasnosti, a podčiarkuje sa potreba preskúmania a v prípade potreby revízie právnych predpisov v oblasti energetiky. Súčasné investície do energetickej infraštruktúry zjavne nepostačujú na transformáciu a vybudovanie energetickej infraštruktúry budúcnosti. To tiež znamená, že je potrebné mať infraštruktúru na podporu tejto európskej energetickej transformácie vrátane rýchlej elektrifikácie, rozšírenia výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov, zvýšeného využívania obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov, integrácie energetického systému a väčšieho využívania inovačných riešení.
- (2) V nadväznosti na návrhy Komisie ako súčasť balíka opatrení v oblasti čistej energie pre všetkých Európanov sa dosiahla dohoda o záväznom ciele na úrovni Únie v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov do roku 2030, ktorým je aspoň 32 % konečnej spotreby energie, a o hlavnom ciele EÚ v oblasti energetickej efektívnosti na úrovni aspoň 32,5 %.

¹⁹ Ú. v. EÚ C , , s. .²⁰ Ú. v. EÚ C , , s. .²¹ Oznámenie Komisie – Európska zelená dohoda, COM(2019) 640 final z 11. decembra 2019.²² Oznámenie Komisie – Ambicióznejšie klimatické ciele pre Európu na rok 2030 – Investícia do klimaticky neutrálnej budúcnosti v prospech našich občanov, COM(2020) 562 final zo 17. septembra 2020.

- (3) V Parížskej dohode o zmene klímy z roku 2015 v nadväznosti na 21. konferenciu zmluvných strán Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy (ďalej len „Parížska dohoda“) sa stanovuje dlhodobý cieľ udržať zvýšenie globálnej teploty výrazne pod 2 °C v porovnaní s predindustriálnou úrovňou a vyvíjať úsilie o jeho udržanie na 1,5 °C v porovnaní s predindustriálnou úrovňou, a zdôrazňuje význam prispôsobenia sa nepriaznivým vplyvom zmeny klímy a zosúladenia finančných tokov s cestou smerom k nízkym emisiám skleníkových plynov a rozvoju odolnému proti zmene klímy. Európska rada 12. decembra 2019 schválila cieľ dosiahnutia klimaticky neutrálnej Európskej únie do roku 2050 v súlade s cieľmi Parížskej dohody.
- (4) Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 347/2013²³, teda súčasným nariadením o TEN-E, sa stanovujú pravidlá včasného rozvoja a interoperability transeurópskych energetických sietí so zámerom dosiahnuť ciele energetickej politiky stanovené v Zmluve o fungovaní Európskej únie, zaistiť fungovanie vnútorného trhu s energiou, bezpečnosť dodávok, konkurencieschopné trhy s energiou v Únii, podporovať energetickú efektívnosť a úsporu energie, rozvoj nových a obnoviteľných foriem energie a presadzovať prepojenie energetických sietí. Nariadením (EÚ) č. 347/2013 sa zavádza rámec pre spoluprácu členských štátov a príslušných zainteresovaných strán v regionálnom prostredí na rozvoji lepšie prepojených energetických sietí s cieľom prepojiť regióny, ktoré sú v súčasnosti izolované od európskych trhov s energiou, posilniť existujúce cezhraničné prepojenia a pomôcť integrovať energiu z obnoviteľných zdrojov. Sledovaním uvedených cieľov nariadenie (EÚ) č. 347/2013 prispieva k inteligentnému, udržateľnému a inkluzívnemu rastu a prináša výhody pre celú Úniu z hľadiska konkurencieschopnosti a hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti.
- (5) Z hodnotenia nariadenia (EÚ) č. 347/2013 jasne vyplynulo, že tento rámec skutočne zlepšil integráciu sietí členských štátov, stimuloval obchod s energiou, a tým prispel ku konkurencieschopnosti Únie. Projekty spoločného záujmu v oblasti elektrickej energie a plynu výrazne prispeli k bezpečnosti dodávok. Pokiaľ ide o plyn, infraštruktúra je v súčasnosti dobre prepojená a odolnosť dodávok sa od roku 2013 výrazne zlepšila. Regionálna spolupráca v regionálnych skupinách a prostredníctvom cezhraničného rozdelenia nákladov je dôležitým faktorom, ktorý umožňuje realizáciu projektov. V mnohých prípadoch však cezhraničné rozdelenie nákladov nevedlo k zmenšeniu medzery vo financovaní projektu, ako sa plánovalo. Hoci sa väčšina povolovacích konaní skrátila, v niektorých prípadoch je tento proces stále dlhý. Finančná pomoc z Nástroja na prepájanie Európy (NPE) bola dôležitým faktorom, keďže granty na štúdie pomohli v rámci projektov znížiť riziká v počiatočných fázach vývoja, zatiaľ čo granty na práce podporili projekty zamerané na odstránenie úzkych miest, ktoré trhové financovanie nedokázalo dostatočne riešiť.
- (6) Politika TEN-E je ústredným nástrojom rozvoja vnútorného trhu s energiou a je potrebná na dosiahnutie cieľov Európskej zelenej dohody. Na dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2050 a vyšších úrovní znižovania emisií skleníkových plynov do roku 2030 bude Európa potrebovať integrovanejší energetický systém, ktorý sa bude opierať o vyššiu mieru elektrifikácie založenej na obnoviteľných zdrojoch a dekarbonizácii plynárenského odvetvia. Politika TEN-E môže zabezpečiť, aby rozvoj energetickej infraštruktúry v Únii podporoval požadovaný prechod na klimatickú neutralitu v súlade so zásadou prvoradosti energetickej efektívnosti.

²³

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 347/2013 zo 17. apríla 2013 o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 1364/2006/ES a menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009 (Ú. v. EÚ L 115, 25.4.2013, s. 39 – 75).

- (7) Hoci ciele nariadenia (EÚ) č. 347/2013 zostávajú vo veľkej miere v platnosti, súčasný rámec TEN-E zatiaľ v plnej miere nezohľadňuje očakávané zmeny energetického systému, ktoré vyplynú z nového politického kontextu, a najmä z aktualizovaných cieľov do roku 2030 a cieľa klimatickej neutrality do roku 2050 podľa Európskej zelenej dohody. Okrem nového politického kontextu a cieľov sme v poslednom desaťročí zaznamenali rýchly technologický rozvoj. Tento rozvoj by sa mal zohľadniť v kategóriách infraštruktúry, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, v kritériách výberu projektov spoločného záujmu, ako aj v prioritných koridoroch a tematických oblastiach.
- (8) V smerniciach Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944²⁴ a 2009/73/ES²⁵ sa stanovuje vnútorný trh s energiou. Hoci sa dosiahol veľmi významný pokrok pri dobudovaní vnútorného trhu s energiou, stále existuje priestor na zefektívnenie lepším využívaním existujúcej energetickej infraštruktúry, integráciou rastúceho množstva energie z obnoviteľných zdrojov a integráciou systému.
- (9) Energetická infraštruktúra Únie by sa mala zmodernizovať, aby sa zabránilo technickým poruchám a zvýšila jej odolnosť proti takýmto poruchám, živelným pohromám alebo katastrofám spôsobeným ľudskou činnosťou, proti nepriaznivým účinkom zmeny klímy a hrozbám pre jej bezpečnosť, najmä ak ide o európske kritické infraštruktúry podľa smernice Rady 2008/114/ES²⁶.
- (10) Energetická infraštruktúra Únie by mala byť odolná proti neodvratiteľným vplyvom, ktoré podľa odhadov prinesie zmena klímy v Európe napriek úsiliu o jej zmiernenie. Kľúčové je teda posilniť úsilie v oblasti adaptácie na zmenu klímy, zvyšovania odolnosti, prevencie katastrof a pripravenosti na ne.
- (11) Bezpečnosť dodávok je jednou z hlavných hnacích síl nariadenia (EÚ) č. 347/2013 a prostredníctvom projektov spoločného záujmu sa výrazne zlepšila. Okrem toho sa v posúdení vplyvu klimatických cieľov Komisie²⁷ očakáva výrazné zníženie spotreby zemného plynu, pretože jeho neznížené využívanie nie je zlučiteľné s uhlíkovou neutralitou. Na druhej strane spotreba bioplynu, obnoviteľných a nízkouhlíkových vodíkových a syntetických plyných palív sa do roku 2050 výrazne zvýši. Preto infraštruktúra zemného plynu už nepotrebuje podporu prostredníctvom politiky TEN-E. Plánovanie energetickej infraštruktúry by malo zodpovedať tejto meniacej sa situácii v oblasti zemného plynu.
- (12) Význam inteligentných elektrizačných sústav pri dosahovaní cieľov politiky Únie v oblasti energetiky a klímy bol uznaný v oznámení Komisie o integrácii energetického systému²⁸. Kritériá pre túto kategóriu by mali zahŕňať technologický rozvoj, pokiaľ ide o inovácie a digitálne aspekty. Okrem toho by sa mala objasniť úloha realizátorov projektov. Vzhľadom na očakávaný výrazný nárast dopytu po elektrickej energii v odvetví dopravy, najmä pokiaľ ide o elektrické vozidlá na diaľniciach a v mestských oblastiach, by technológie inteligentných sústav mali takisto pomôcť zlepšiť podporu energetickej siete v prospech vysokokapacitného cezhraničného nabíjania s cieľom prispieť k dekarbonizácii odvetvia dopravy.

²⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 125).

²⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa zrušuje smernica 2003/55/ES (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 94).

²⁶ Ú. v. EÚ L 345, 23.12.2008, s. 75.

²⁷ SWD(2020) 176 final.

²⁸ COM(2020) 299 final.

- (13) V oznámení Komisie o integrácii energetického systému sa zdôrazňuje potreba integrovaného plánovania energetickej infraštruktúry naprieč nosičmi energie, infraštruktúrami a sektormi spotreby. Takáto systémová integrácia sa začína od začiatku uplatňovania zásady prvoradosti energetickej efektívnosti a holistického prístupu nad rámec jednotlivých odvetví. Vzťahuje sa aj na potrebu dekarbonizácie v odvetviach náročných na znižovanie emisií, ako sú časti priemyslu alebo určité druhy dopravy, v ktorých je v súčasnosti priama elektrifikácia technicky alebo ekonomicky náročná. Takéto investície zahŕňajú vodík a elektrolyzéry, ktoré smerujú ku komerčnému plošnému zavádzaniu. V stratégii Komisie v oblasti vodíka sa uprednostňuje výroba vodíka z elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov, ktorá je najčistejším riešením a je najviac zlučiteľná s cieľom klimatickej neutrality EÚ. V prechodnej fáze však sú na rýchlejšiu náhradu existujúceho vodíka a naštartovanie úspor z rozsahu potrebné iné formy nízkouhlíkového vodíka.
- (14) Okrem toho sa v stratégii Komisie v oblasti vodíka²⁹ dospelo k záveru, že dôležitým prvkom pre požadované zavádzanie vodíka je rozsiahla sieť infraštruktúry, ktorú môže poskytnúť len Únia a jednotný trh. V súčasnosti existuje veľmi obmedzená účelová infraštruktúra na cezhraničnú prepravu vodíka a obchodovanie s ním. Mala by ju tvoriť rozsiahla sieť zariadení prerobených zo zemného plynu a doplnených o nové zariadenia určené pre vodík. Okrem toho sa v stratégii pre vodík stanovuje strategický cieľ zvýšiť do roku 2030 inštalovanú kapacitu elektrolyzérov na 40 GW s cieľom zvýšiť výrobu vodíka z obnoviteľných zdrojov a uľahčiť dekarbonizáciu odvetví závislých od fosílnych palív, ako je priemysel alebo doprava. Politika TEN-E by preto mala zahŕňať novú a preorientovanú infraštruktúru na prenos a skladovanie vodíka, ako aj elektrolyzéry. Do desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu by mala byť zahrnutá aj infraštruktúra na prenos a skladovanie vodíka, aby sa umožnilo komplexné a konzistentné posúdenie jej nákladov a prínosov pre energetický systém vrátane jej príspevku k odvetvovej integrácii a dekarbonizácii s cieľom vytvoriť vodíkovú „oporu“ pre Úniu.
- (15) Okrem toho by sa mala vytvoriť nová kategória infraštruktúry pre inteligentné plynárenské siete na podporu investícií do integrácie plynov z obnoviteľných zdrojov a nízkouhlíkových plynov, ako sú bioplyn, biometán a vodík, do siete a pomôcť pri riadení výsledného komplexnejšieho systému založeného na inovačných digitálnych technológiách.
- (16) V nariadení (EÚ) č. 347/2013 sa vyžaduje, aby kandidátsky projekt spoločného záujmu preukázal významný prínos aspoň k jednému kritériu zo súboru kritérií v procese vypracovania zoznamu Únie, ktorý môže, ale nemusí zahŕňať udržateľnosť. Táto požiadavka v súlade s osobitnými potrebami vnútorného trhu s energiou v tom čase umožnila rozvoj projektov spoločného záujmu, ktoré sa zaoberali len rizikami bezpečnosti dodávok, aj keď nepreukázali výhody z hľadiska udržateľnosti. Vzhľadom na vývoj potrieb Únie v oblasti infraštruktúry a cieľov v oblasti dekarbonizácie a na závery Európskej rady z júla 2020, podľa ktorých „výdavky EÚ by mali byť v súlade s cieľmi Parížskej dohody a so zásadou ‚nespôsobiť škodu‘ zakotvenou v Európskej zelenej dohode“, by sa mala posúdiť udržateľnosť, pokiaľ ide o začlenenie obnoviteľných zdrojov energie do siete alebo prípadne zníženie emisií skleníkových plynov, aby sa zabezpečilo, že politika TEN-E bude v súlade s cieľmi politiky Únie v oblasti energetiky a klímy. Udržateľnosť dopravných sietí CO₂ je daná ich účelom prepravy oxidu uhličitého.
- (17) Únia by mala uľahčovať infraštruktúrne projekty prepájajúce energetické siete Únie so sieťami tretích krajín, ktoré sú vzájomne prospešné a potrebné na energetickú transformáciu a

²⁹

Vodíková stratégia pre klimaticky neutrálnu Európu [COM(2020) 301 final].

dosiahnutie cieľov v oblasti klímy a ktoré spĺňajú aj osobitné kritériá príslušných kategórií infraštruktúry podľa tohto nariadenia, najmä so susednými krajinami a s krajinami, s ktorými Únia nadviazala osobitnú spoluprácu v oblasti energetiky. Toto nariadenie by preto malo vo svojom rozsahu pôsobnosti zahŕňať projekty vo vzájomnom záujme, ak sú udržateľné a schopné preukázať významné čisté sociálno-ekonomické prínosy pre najmenej dva členské štáty a aspoň jednu tretiu krajinu. Takéto projekty by boli oprávnené na zaradenie do zoznamu Únie na základe podmienok regulačnej aproximácie s Úniou a po preukázaní prínosu k celkovým cieľom EÚ v oblasti energetiky a klímy z hľadiska bezpečnosti dodávok a dekarbonizácie. Takéto zosúladenie alebo zbližovanie právnych predpisov by malo byť predpokladom pre zmluvné strany Európskeho hospodárskeho priestoru alebo Energetického spoločenstva. Okrem toho by tretia krajina, s ktorou Únia spolupracuje pri vypracúvaní projektov vo vzájomnom záujme, mala uľahčiť podobný harmonogram urýchleného vykonávania a iné opatrenia na podporu politiky, ako sa stanovuje v tomto nariadení. Preto by sa v tomto nariadení mali projekty vo vzájomnom záujme posudzovať rovnako ako projekty spoločného záujmu a všetky ustanovenia týkajúce sa projektov spoločného záujmu by sa mali vzťahovať aj na projekty vo vzájomnom záujme, pokiaľ nie je uvedené inak.

- (18) Okrem toho, ak chce Európa dosiahnuť ciele Únie v oblasti klímy a energetiky na roky 2030 a 2050 a cieľ klimateckej neutrality, musí výrazne zvýšiť výrobu elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov. Existujúce kategórie infraštruktúry na prenos a skladovanie elektrickej energie sú kľúčové pre začlenenie výrazného nárastu výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov do elektrizačnej sústavy. Okrem toho si to vyžaduje zvýšenie investícií do energie z obnoviteľných zdrojov na mori³⁰. Pozornosť by sa mala venovať aj koordinácii dlhodobého plánovania a rozvoja elektrizačných sústav na mori a na pevnine. Najmä plánovanie infraštruktúry na mori by sa malo odkloniť od prístupu založeného na jednotlivých projektoch smerom ku koordinovanému komplexnému prístupu, ktorým sa zabezpečí udržateľný rozvoj integrovaných sústav na mori v súlade s potenciálom každej morskej oblasti z hľadiska obnoviteľných zdrojov energie na mori, ochranou životného prostredia a inými spôsobmi využívania mora.
- (19) Príslušné členské štáty by mali byť schopné posúdiť prínosy a náklady súvisiace so sústavami pre energiu z obnoviteľných zdrojov na mori v prírodných morských oblastiach a vykonať predbežnú analýzu rozdelenia nákladov na úrovni morských oblastí s cieľom podporiť spoločné politické záväzky v oblasti rozvoja energie z obnoviteľných zdrojov na mori na úrovni morskej oblasti. Komisia by preto mala vypracovať jednotné zásady metodiky nákladov a prínosov a rozdelenia nákladov na účely zavedenia integrovaných plánov rozvoja sietí na mori, ktoré by mali členským štátom umožniť vykonať primerané posúdenie.
- (20) Proces desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu ako základ pre identifikáciu projektov spoločného záujmu v kategóriách elektrickej energie a plynu sa osvedčil ako účinný. Hoci v tomto procese majú dôležitú úlohu Európska sieť prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrickú energiu a Európska sieť prevádzkovateľov prepravných sietí pre plyn (ENTSO), je potrebná väčšia kontrola, najmä pokiaľ ide o vymedzenie scenárov pre budúcnosť, určenie dlhodobých nedostatkov a úzkych miest v oblasti infraštruktúry a posudzovanie jednotlivých projektov s cieľom posilniť dôveru v tento proces. Vzhľadom na potrebu nezávislého potvrdenia by preto Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ďalej len „agentúra“) a Komisia mali zohrávať významnejšiu úlohu v tomto procese, a to aj v procese vypracovania desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu podľa nariadenia Európskeho

³⁰

Oznámenie o stratégii pre obnoviteľné zdroje energie na mori.

parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943³¹ a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009³².

- (21) Je dôležité zabezpečiť, aby status projektu spoločného záujmu mohli získať len projekty infraštruktúry, pre ktoré neexistujú žiadne rozumné alternatívne riešenia. Na tento účel sa pri identifikácii nedostatkov v infraštruktúre bude dodržiavať zásada prvoradosti energetickej efektívnosti a prioritne sa zvažia všetky relevantné riešenia, ktoré nesúvisia s infraštruktúrou, s cieľom odstrániť zistené nedostatky. Okrem toho by realizátori projektov mali počas realizácie projektu podávať správy o súlade s právnymi predpismi v oblasti životného prostredia a preukázať, že projekty výrazne nenarušia životné prostredie v súlade s článkom 17 nariadenia (ES) 2020/852³³. V prípade existujúcich projektov spoločného záujmu, ktoré dosiahli dostatočnú pripravenosť, to zohľadnia regionálne skupiny pri výbere projektov na zaradenie do následného zoznamu Únie.
- (22) Na zabezpečenie stability napätia a frekvencie by sa osobitná pozornosť mala venovať stabilite európskej elektrizačnej sústavy v meniacich sa podmienkach, najmä vzhľadom na rastúci podiel elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov.
- (23) Komisia v nadväznosti na podrobné konzultácie so všetkými členskými štátmi a zainteresovanými stranami určila 13 strategických priorít transeurópskej energetickej infraštruktúry, ktorých realizácia má zásadný význam pre dosiahnutie cieľov Únie v oblasti energetickej a klimateckej politiky na roky 2030 a 2050. Tieto priority sa týkajú rôznych geografických regiónov alebo tematických oblastí v oblasti prenosu a skladovania elektrickej energie, sústav pre energiu z obnoviteľných zdrojov na mori, prenosu a skladovania vodíka, elektrolyzérův, inteligentných plynárenských sietí, inteligentných elektrizačných sústav a prepravy oxidu uhličitého.
- (24) Projekty spoločného záujmu by mali byť v súlade so spoločnými, transparentnými a objektívnymi kritériami so zreteľom na ich príspevok k cieľom energetickej politiky. Aby bolo možné projekty v oblasti elektrickej energie a vodíka zaradiť do zoznamov Únie, mali by byť súčasťou najnovšieho desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu. Keďže vodíková infraštruktúra v súčasnosti nie je súčasťou desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu, táto požiadavka na projekty v oblasti vodíka by sa mala uplatňovať až od 1. januára 2024 na účely druhého zoznamu Únie vypracovaného podľa tohto nariadenia.
- (25) Mali by sa vytvoriť regionálne skupiny s cieľom navrhnuť a preskúmať projekty spoločného záujmu, ktoré budú základom vypracovania regionálnych zoznamov projektov spoločného záujmu. V záujme dosiahnutia širokej zhody by uvedené regionálne skupiny mali zabezpečiť úzku spoluprácu medzi členskými štátmi, národnými regulačnými orgánmi, realizátormi projektov a príslušnými zainteresovanými stranami. V súvislosti s touto spoluprácou by národné regulačné orgány mali v prípade potreby poradiť regionálnym skupinám napríklad v otázkach realizovateľnosti regulačných aspektov navrhovaného projektu a uskutočniteľnosti navrhovaného harmonogramu regulačného schvaľovania.

³¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 z 5. júna 2019 o vnútornom trhu s elektrinou (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 54).

³² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1775/2005 (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 36).

³³ Nariadenie (EÚ) 2020/852 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13).

- (26) Každé dva roky by sa mal vypracovať nový zoznam Únie týkajúci sa projektov spoločného záujmu (ďalej len „zoznam Únie“). Projekty spoločného záujmu, ktoré sú už dokončené alebo už nespĺňajú príslušné kritériá a požiadavky stanovené v tomto nariadení, by sa nemali objaviť v ďalšom zozname Únie. Z tohto dôvodu by existujúce projekty spoločného záujmu, ktoré sa majú zahrnúť do ďalšieho zoznamu Únie, mali podliehať rovnakému postupu výberu na vypracovanie regionálnych zoznamov a na vypracovanie zoznamu Únie ako navrhované projekty. Výsledné administratívne zaťaženie by sa však malo čo najviac znížiť, napríklad čo najrozsiahlejším využívaním informácií, ktoré už boli predložené, a zohľadnením výročných správ realizátorov projektov. Na tento účel by existujúce projekty spoločného záujmu, v ktorých sa dosiahol významný pokrok, mali mať výhodu zjednodušeného postupu zaradenia do desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu.
- (27) Projekty spoločného záujmu by sa mali realizovať čo najskôr a mali by sa podrobne sledovať a hodnotiť, pričom administratívna záťaž realizátorov projektov by mala byť čo najmenšia. Komisia by mala vymenovať európskych koordinátorov pre projekty, ktoré narážajú na mimoriadne ťažkosti. Pokrok vo vykonávaní konkrétnych projektov, ako aj plnenie povinností vyplývajúcich z tohto nariadenia by sa mali zohľadniť v postupe výberu pre následné zoznamy Únie pre príslušné projekty.
- (28) Postup vydávania povolení by nemal viesť k administratívnej záťaži, ktorá je vzhľadom na veľkosť a zložitosť projektu neúmerná, ani by nemal vytvárať prekážky rozvoju transeurópskych sietí a prístupu na trh.
- (29) Plánovanie a realizácia projektov spoločného záujmu Únie v oblasti energetickej, dopravnej a telekomunikačnej infraštruktúry by sa mali koordinovať s cieľom vytvoriť synergie vždy, keď je to možné z celkového hospodárskeho, technického, environmentálneho, klimatického či územnoplánovacieho hľadiska, a s riadnym prihliadnutím na príslušné bezpečnostné aspekty. Počas plánovania rôznych európskych sietí by teda malo byť možné uprednostniť integráciu dopravných, komunikačných a energetických sietí s cieľom zabezpečiť čo najmenšie zabratie územia, pričom podľa možností by sa malo zabezpečiť opätovné využitie súčasných alebo už nevyužívaných trás, a tak minimalizovať všetky negatívne sociálne, hospodárske, environmentálne, klimatické a finančné dosahy.
- (30) Projekty spoločného záujmu by mali mať na vnútroštátnej úrovni „prioritný štatút“, aby sa zabezpečilo ich rýchle administratívne spracovanie, a príslušné orgány by ich mali považovať za projekty vo verejnom záujme. Z dôvodov nadradeného verejného záujmu by sa projekty, ktoré majú nepriaznivý vplyv na životné prostredie, mali povoliť, ak sú splnené všetky podmienky stanovené v smernici Rady 92/43/EHS³⁴ a smernici Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES³⁵.
- (31) Projekty spoločného záujmu by mali mať „prioritný status“ aj na vnútroštátnej úrovni, aby sa zabezpečilo ich rýchle spracovanie v rámci všetkých súvisiacich súdnych konaní a postupov riešenia sporov.
- (32) S cieľom znížiť zložitosť, zvýšiť efektívnosť a transparentnosť a pomôcť posilniť spoluprácu medzi členskými štátmi by mal existovať príslušný orgán alebo orgány, ktoré budú zlučovať alebo koordinovať všetky postupy vydávania povolení („jednotné kontaktné miesto“).

³⁴ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7).

³⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1).

- (33) S cieľom zjednodušiť a urýchliť postup vydávania povolení pre sústavy pre energiu z obnoviteľných zdrojov na mori by členské štáty okolo konkrétnej morskej oblasti mali vytvoriť jedinečné kontaktné miesta označované ako „jednotné kontaktné miesto pre infraštruktúru na mori“, a to s ohľadom na regionálne špecifiká a geografické podmienky, s cieľom uľahčiť a koordinovať postup vydávania povolení pre takéto projekty. Vytvorenie jednotného kontaktného miesta za každú morskú oblasť pre sústavy pre energiu z obnoviteľných zdrojov na mori by malo znížiť zložitosť, zvýšiť efektívnosť a urýchliť postup povoľovania prenosových zariadení na mori, ktoré často prekračujú hranice mnohých jurisdikcií.
- (34) Napriek tomu, že existujú zavedené normy zabezpečujúce účasť verejnosti na postupoch environmentálneho rozhodovania, ktoré sa v plnej miere vzťahujú na projekty spoločného záujmu, sú potrebné ďalšie opatrenia na základe tohto nariadenia, aby sa zabezpečila čo najvyššia úroveň transparentnosti a účasti verejnosti na všetkých príslušných otázkach v rámci postupu vydávania povolení pre projekty spoločného záujmu. Ak sú predbežné konzultácie pred povoľovacím konaním už zahrnuté vo vnútroštátnych pravidlách podľa rovnakých alebo vyšších noriem ako v tomto nariadení, mali by sa stať nepovinnými a mali by zabrániť duplicite právnych požiadaviek.
- (35) Správne a koordinované uplatňovanie smerníc Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ³⁶ a 2001/42/ES³⁷ a podľa potreby Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia podpísaného 25. júna 1998 v Aarhuse³⁸ (ďalej len „Aarhuský dohovor“) a Dohovoru z Espoo o hodnotení vplyvu na životné prostredie presahujúceho štátne hranice (ďalej len „Dohovor z Espoo“) by malo zabezpečiť harmonizáciu hlavných zásad posudzovania vplyvov na životné prostredie a klímu, a to aj v cezhraničnom kontexte. Komisia vydala usmernenie na pomoc členským štátom pri určovaní vhodných legislatívnych a nelegislatívnych opatrení na zjednodušenie postupov posudzovania vplyvov energetickej infraštruktúry na životné prostredie a na zabezpečenie jednotného uplatňovania postupov posudzovania vplyvov na životné prostredie vyžadovaných podľa právnych predpisov Únie pre projekty spoločného záujmu³⁹. Členské štáty by mali koordinovať posudzovanie projektov spoločného záujmu a podľa možnosti zabezpečiť spoločné posúdenie. Členské štáty by si mali vymieňať najlepšie postupy a spoločne budovať administratívne kapacity na postupy vydávania povolení.
- (36) Je dôležité, aby sa zefektívnil a zlepšil postup vydávania povolení, pričom by sa mali súčasne v čo najväčšej miere a s náležitým ohľadom na zásadu subsidiarity rešpektovať vnútroštátne právomoci a postupy na budovanie novej infraštruktúry. Vzhľadom na naliehavosť rozvoja energetických infraštruktúr by sa v rámci zjednodušenia postupov vydávania povolení mala stanoviť jednoznačná lehota, v ktorej majú príslušné orgány prijať rozhodnutie o výstavbe projektu. Táto lehota by mala stimulovať efektívnejšie vymedzenie a vybavovanie konaní a za žiadnych okolností by nemala oslabiť prísne štandardy ochrany životného prostredia v súlade s environmentálnymi právnymi predpismi a účasť verejnosti. V tomto nariadení by sa mali

³⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. EÚ L 26, 28.1.2012, s. 1).

³⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie (Ú. v. ES L 197, 21.7.2001, s. 30).

³⁸ Ú. v. EÚ L 124, 17.5.2005, s. 4.

³⁹ Usmerňovací dokument *Streamlining environmental assessment procedures for energy infrastructure „Projects of Common Interest“ (PCIs)* (Zjednodušenie postupov posudzovania vplyvov na životné prostredie pre projekty spoločného záujmu v oblasti energetickej infraštruktúry), https://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/PCI_guidance.pdf.

stanoviť maximálne lehoty, členské štáty sa však môžu usilovať o dosiahnutie kratších lehôt, ak je to možné, a najmä pokiaľ ide o projekty, ako sú inteligentné sústavy, ktoré si nemusia vyžadovať zložité povoloňacie procesy, ako je to v prípade prenosovej infraštruktúry. Príslušné orgány by mali byť zodpovedné za zabezpečenie dodržiavania lehôt.

- (37) Ak to členské štáty uznajú za vhodné, môžu do komplexných rozhodnutí zahrnúť rozhodnutia prijaté v kontexte rokovaní s jednotlivými majiteľmi pôdy o udelení prístupu k majetku, jeho vlastníctve a práve na jeho obývanie, územné plánovanie, ktoré určuje všeobecné využívanie pôdy vymedzeného regiónu vrátane ďalšej zástavby, ako sú diaľnice, železnice, budovy a chránené prírodné oblasti, a ktoré sa nevykonáva na konkrétny účel plánovaného projektu a vydania povolení na prevádzku. V súvislosti s postupmi vydávania povolení projekt spoločného záujmu môže zahŕňať súvisiacu infraštruktúru, pokiaľ je podstatná na vybudovanie či fungovanie projektu. Toto nariadenie, najmä ustanovenia o vydávaní povolení, účasti verejnosti a realizácii projektov spoločného záujmu, by sa malo uplatňovať bez toho, aby bolo dotknuté medzinárodné právo a právo Únie vrátane ustanovení o ochrane životného prostredia a zdravia ľudí a ustanovení prijatých podľa spoločnej rybárskej politiky a námornej politiky, najmä smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/89/EÚ⁴⁰.
- (38) Náklady na rozvoj, výstavbu, prevádzku a údržbu projektov spoločného záujmu by vo všeobecnosti mali úplne hradiť používatelia infraštruktúry. Projekty spoločného záujmu by mali byť oprávnené na cezhraničné rozdelenie nákladov, ak by z hodnotenia dopytu na trhu alebo očakávaných účinkov na poplatky vyplynulo, že nemožno očakávať návratnosť nákladov prostredníctvom poplatkov, ktoré platia používatelia infraštruktúry.
- (39) Diskusia o primeranom rozdelení nákladov by mala vychádzať z analýzy nákladov a prínosov projektu infraštruktúry vykonanej na základe harmonizovanej metodiky analýzy na úrovni celého energetického systému s použitím rovnakého scenára, ktorý sa použil v čase, keď bol projekt zaradený do zoznamu projektov spoločného záujmu Únie, v rámci desaťročných plánov rozvoja siete pre celú Úniu, ktoré vypracovali európske siete prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrickú energiu a prevádzkovateľov prepravných sietí pre plyn podľa nariadení (EÚ) 2019/943 a (ES) č. 715/2009 a ktoré agentúra preskúmala. V tejto analýze sa môžu zohľadniť ukazovatele a zodpovedajúce referenčné hodnoty na porovnanie jednotkových investičných nákladov.
- (40) Na čoraz integrovanejšom vnútornom trhu s energiou sú potrebné jasné a transparentné pravidlá na cezhraničné rozdelenie nákladov s cieľom urýchliť investovanie do cezhraničnej infraštruktúry. Je preto nevyhnutné zabezpečiť stabilný rámec financovania v prospech rozvoja projektov spoločného záujmu a zároveň minimalizovať potrebu finančnej podpory. Pri rozhodovaní o cezhraničnom rozdelení nákladov by národné regulačné orgány mali rozdeliť cezhraničné investičné náklady v celom rozsahu a zahrnúť ich do vnútroštátnych poplatkov a následne určiť, či by ich vplyv na vnútroštátne poplatky mohol predstavovať neprimeranú záťaž pre spotrebiteľov. Národné regulačné orgány by sa mali vyhýbať rizikám dvojitej podpory projektov zohľadňovaním skutočných alebo odhadovaných poplatkov a príjmov. Tieto poplatky a príjmy by sa mali zohľadniť len v rozsahu, v akom sa týkajú projektov a sú určené na pokrytie príslušných nákladov.
- (41) Podľa právnych predpisov o vnútornom trhu s energiou sa vyžaduje, aby poplatky za prístup k sieťam poskytovali vhodné investičné stimuly. Viacero typov projektov spoločného záujmu

⁴⁰

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/89/EÚ z 23. júla 2014, ktorou sa ustanovuje rámec pre námorné priestorové plánovanie (Ú. v. EÚ L 257, 28.8.2014, s. 135).

však pravdepodobne prinesie externality, ktoré nemusia byť plne zachytené a získané naspäť prostredníctvom bežného systému poplatkov. Národné regulačné orgány by pri uplatňovaní právnych predpisov o vnútornom trhu s energiou mali zabezpečiť stabilný a predvídateľný regulačný a finančný rámec so stimulmi pre projekty spoločného záujmu vrátane dlhodobých stimulov, ktoré sú primerané úrovni konkrétneho rizika projektu. Malo by sa to vzťahovať najmä na cezhraničné projekty, inovačné technológie prenosu elektriny, ktoré umožňujú plošnú integráciu energie z obnoviteľných zdrojov, distribuovaných zdrojov energie alebo reakcie na strane spotreby v prepojených sieťach, a projekty v oblasti energetických technológií a digitalizácie, ktoré pravdepodobne prinesú vyššie riziká ako podobné projekty umiestnené v jednom členskom štáte, alebo ktoré prinesú Únii väčšie výhody. Okrem toho by aj projekty s vysokými operačnými výdavkami mali mať prístup k vhodným investičným stimulom. Najmä sústavy pre energiu z obnoviteľných zdrojov na mori, ktoré majú dvojakú funkciu elektrických prepojovacích vedení a spájajú projekty výroby energie z obnoviteľných zdrojov na mori, pravdepodobne prinesú vyššie riziká ako porovnateľné projekty infraštruktúry na pevnine, a to vzhľadom na ich vnútorné prepojenie s výrobnými aktívami, čo so sebou prináša regulačné riziká, finančné riziká, ako je potreba anticipačných investícií, trhové riziká a riziká súvisiace s používaním nových inovačných technológií.

- (42) Toto nariadenie by sa malo uplatňovať len na vydávanie povolení na projekty spoločného záujmu, účasť verejnosti na nich a ich regulačné aspekty. Členské štáty však napriek tomu môžu prijímať vnútroštátne predpisy s cieľom uplatňovať rovnaké alebo podobné pravidlá na iné projekty, ktoré nemajú štatút projektov spoločného záujmu v rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia. Pokiaľ ide o regulačné stimuly, členské štáty môžu prijímať vnútroštátne predpisy s cieľom uplatňovať rovnaké alebo podobné pravidlá na projekty spoločného záujmu spadajúce do kategórie uskladňovania elektriny.
- (43) Členské štáty, ktoré v súčasnosti nepripisujú projektom energetickej infraštruktúry najväčší možný vnútroštátny význam, pokiaľ ide o postup vydávania povolení, by sa mali nabádať, aby zvážili zavedenie takéhoto vysokého vnútroštátneho významu, a najmä aby posúdili, či by to viedlo k rýchlejšiemu postupu vydávania povolení.
- (44) Členské štáty, ktoré v súčasnosti nemajú zavedené zrýchlené alebo naliehavé súdne konania uplatniteľné na projekty energetickej infraštruktúry, by sa mali nabádať, aby zvážili zavedenie takýchto postupov, a najmä aby posúdili, či by to viedlo k rýchlejšiemu vykonávaniu takýchto projektov.
- (45) Nariadenie (EÚ) č. 347/2013 preukázalo pridanú hodnotu využívania súkromného financovania prostredníctvom významnej finančnej pomoci Únie s cieľom umožniť realizáciu projektov európskeho významu. Vzhľadom na hospodársku a finančnú situáciu a rozpočtové obmedzenia by cieleňá podpora prostredníctvom grantov a finančných nástrojov mala naďalej pokračovať na základe viacročného finančného rámca s cieľom pritiahnuť nových investorov do prioritných koridorov a oblastí energetickej infraštruktúry a zároveň udržať príspevok z rozpočtu Únie na minime.
- (46) Projekty spoločného záujmu by mali byť oprávnené na finančnú pomoc Únie na štúdie a, za určitých podmienok, na práce podľa nariadenia (EÚ) ... [o Nástroji na prepájanie Európy v zmysle návrhu COM(2018) 438] vo forme grantov alebo vo forme inovačných finančných nástrojov s cieľom zabezpečiť, aby bolo možné poskytnúť individualizovanú podporu tým projektom spoločného záujmu, ktoré nie sú životaschopné podľa existujúceho regulačného rámca a trhových podmienok. Je potrebné zabrániť každému narušeniu hospodárskej súťaže najmä medzi projektmi prispievajúcimi k realizácii rovnakých prioritných koridorov Únie. Takáto finančná pomoc by mala zabezpečiť potrebné synergie so štrukturálnymi fondmi s

cieľom financovať inteligentné energetické distribučné siete a s mechanizmom Únie na financovanie energie z obnoviteľných zdrojov podľa vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2020/1294⁴¹. Pri investovaní do projektov spoločného záujmu by sa mala uplatniť postupnosť troch krokov. Po prvé, investovať by mal prioritne trh. Po druhé, ak investície nerealizuje trh, mali by sa preskúmať regulačné riešenia, príslušný regulačný rámec by sa mal podľa potreby upraviť a malo by sa zabezpečiť správne uplatňovanie príslušného regulačného rámca. Po tretie, ak prvé dva kroky nestačia na zabezpečenie potrebných investícií do projektov spoločného záujmu, malo by byť možné prideliť finančnú pomoc Únie, ak projekt spoločného záujmu spĺňa platné kritériá oprávnenosti. Projekty spoločného záujmu môžu byť oprávnené aj v rámci Programu InvestEU, ktorý je doplnkom grantového financovania.

- (47) Granty na práce týkajúce sa projektov vo vzájomnom záujme by mali byť k dispozícii len v prípade investícií, ktoré sa nachádzajú na území Únie, a len v prípade, že aspoň dva členské štáty významne prispievajú na investičné náklady projektu vzhľadom na jeho prínosy.
- (48) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009, (EÚ) 2019/942⁴² a (EÚ) 2019/943⁴³ a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES a (EÚ) 2019/944 by sa preto mali zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.
- (49) Nariadenie (EÚ) č. 347/2013 by sa preto malo zrušiť.
- (50) S cieľom zabezpečiť, aby zloženie prioritných koridorov a tematických oblastí čo najlepšie odrážalo rozvoj energetickej infraštruktúry a aby počet kandidátskych projektov v každej skupine zostal primeraný a vhodný, aby sa umožnilo komplexné dôkladné posúdenie, a zabezpečiť, aby bol zoznam projektov spoločného záujmu Únie obmedzený na projekty, ktoré najviac prispievajú k realizácii strategických prioritných koridorov energetickej infraštruktúry a tematických oblastí, právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie by sa mala delegovať na Komisiu:
 - na účely doplnenia tohto nariadenia preskúmaním rozsahu a zloženia prioritných koridorov a tematických oblastí a prijatím nových zoznamov prioritných koridorov a tematických oblastí,
 - na účely zmeny príloh k tomuto nariadeniu s cieľom prijať a preskúmať zoznam projektov spoločného záujmu Únie a zároveň rešpektovať právo členských štátov a tretích krajín schvaľovať projekty spoločného záujmu alebo projekty vo vzájomnom záujme týkajúce sa ich územia.

Vzhľadom na potrebu zabezpečiť dosiahnutie cieľov tohto nariadenia by celkový počet projektov spoločného záujmu vzhľadom na doterajší počet projektov v zoznamoch Únie mal zostať zvládnutelný, a preto by nemal výrazne presiahnuť hodnotu 220. Pri príprave a vypracúvaní delegovaných aktov by Komisia mala zabezpečiť súčasné, včasné a vhodné postúpenie príslušných dokumentov Európskemu parlamentu a Rade. Ak to Európsky parlament a Rada považujú za potrebné, môžu vyslať odborníkov na zasadnutia expertných skupín Komisie zaoberajúcich sa prípravou delegovaných aktov, na ktoré sú pozvaní odborníci z členských štátov. Diskusie v regionálnych skupinách majú zásadný význam pre Komisiu pri

⁴¹ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2020/1294 z 15. septembra 2020 o mechanizme Únie na financovanie energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 303, 17.9.2020, s. 1).

⁴² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/942 z 5. júna 2019, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 22).

⁴³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 z 5. júna 2019 o vnútornom trhu s elektrinou (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 54).

prijímaní delegovaných aktov, ktorými sa stanovujú zoznamy projektov spoločného záujmu. Preto je vhodné, aby boli Európsky parlament a Rada v čo najväčšej možnej miere a v súlade s rámcom tohto nariadenia informované o zasadnutiach regionálnych skupín a aby mohli vyslať odborníkov na zasadnutia regionálnych skupín v súlade s Medziinštitucionálnou dohodou o lepšej tvorbe práva z roku 2016⁴⁴.

- (51) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia, pokiaľ ide o postupy cezhraničného rozdelenia nákladov, a umožniť členským štátom posúdiť prínosy a náklady súvisiace so sústavami pre energiu z obnoviteľných zdrojov na mori v prírodných morských oblastiach, a to aj vzhľadom na trhové a finančné opatrenia pre lokality výroby elektrickej energie, ako je už poskytnutá podpora, a vykonávať predbežnú analýzu rozdelenia nákladov na úrovni morských oblastí by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci v súlade s článkom 291 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011⁴⁵. Na prijímanie uvedených vykonávacích aktov by sa mal uplatňovať konzultačný postup.
- (52) Keďže ciele tohto nariadenia, a to rozvoj a interoperabilitu transeurópskych energetických sietí a napojenie na ne, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov a možno ich lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy

1. Týmto nariadením sa stanovujú usmernenia pre včasný rozvoj a interoperabilitu prioritných koridorov a oblastí transeurópskej energetickej infraštruktúry uvedených v prílohe I (ďalej len „prioritné koridory a oblasti energetickej infraštruktúry“), ktoré prispievajú k dosiahnutiu cieľov Únie v oblasti klímy a energetiky do roku 2030 a cieľa klimatickej neutrality do roku 2050.

2. Toto nariadenie najmä:

- a) upravuje určovanie projektov spoločného záujmu s cieľom realizovať prioritné koridory a oblasti, ktoré spadajú do kategórií energetickej infraštruktúry v oblasti elektriny, inteligentných plynárenských sietí, vodíka, elektrolyzérovo a oxidu uhličitého vymedzených v prílohe II (ďalej len „kategórie energetickej infraštruktúry“);
- b) uľahčuje včasnú realizáciu projektov spoločného záujmu zefektívnením, užšou koordináciou a urýchlením postupov vydávania povolení a posilnením účasti verejnosti;
- c) poskytuje pravidlá a usmernenia týkajúce sa cezhraničného rozdelenia nákladov a rizikových stimulov pre projekty spoločného záujmu;

⁴⁴ (Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1 – 14). Medziinštitucionálna dohoda medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o lepšej tvorbe práva.

⁴⁵ Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13.

- d) určuje podmienky oprávnenosti projektov spoločného záujmu na finančnú pomoc Únie;
- e) upravuje určovanie projektov vo vzájomnom záujme.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Okrem vymedzenia pojmov v smerniciach Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES, (EÚ) 2018/2001⁴⁶ a (EÚ) 2019/944 a v nariadeniach (ES) č. 715/2009, (EÚ) 2019/942 a (EÚ) 2019/943 sa na účely tohto nariadenia uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „energetická infraštruktúra“ je akékoľvek fyzické vybavenie alebo zariadenie spadajúce do kategórií energetickej infraštruktúry, ktoré sa nachádza v Únii alebo spája Úniu s jednou alebo viacerými tretími krajinami;
2. „komplexné rozhodnutie“ je konečné rozhodnutie alebo súbor rozhodnutí prijatých orgánom alebo orgánmi členského štátu, okrem súdov alebo tribunálov, ktoré určujú, či realizátor projektu je alebo nie je oprávnený budovať energetickú infraštruktúru na realizáciu projektu spoločného záujmu tým, že bude mať možnosť začať alebo obstať a začať potrebné stavebné práce (ďalej len „stav pripravenosti na stavbu“) bez toho, aby bolo dotknuté akékoľvek rozhodnutie prijaté v rámci správneho odvolacieho konania;
3. „projekt“ je jedno alebo viacero vedení, plynovodov, prevádzok, vybavení alebo zariadení spadajúcich do kategórií energetickej infraštruktúry;
4. „projekt spoločného záujmu“ je projekt, ktorý je potrebný na realizáciu prioritných koridorov a oblastí energetickej infraštruktúry stanovených v prílohe I a ktorý je súčasťou zoznamu projektov spoločného záujmu Únie uvedeného v článku 3;
5. „projekt vo vzájomnom záujme“ je projekt podporovaný Úniou v spolupráci s tretími krajinami;
6. „úzke miesto energetickej infraštruktúry“ je obmedzenie fyzických tokov v energetickom systéme pre nedostatočnú prenosovú/prepravnú kapacitu, ktoré okrem iného zahŕňa aj chýbajúcu infraštruktúru;
7. „realizátor projektu“ je jedna z týchto možností:
 - a) prevádzkovateľ prenosovej sústavy/prepravnej siete (PPS), prevádzkovateľ distribučnej sústavy/siete alebo iný prevádzkovateľ alebo investor, ktorý rozvíja projekt spoločného záujmu;
 - b) ak existuje niekoľko PPS, prevádzkovateľov distribučných sústav/sietí, iných prevádzkovateľov, investorov alebo akákoľvek ich skupina, subjekt s právnou subjektivitou podľa príslušných vnútroštátnych zákonov, ktorý bol určený zmluvnou úpravou medzi nimi a je spôsobilý prevziať právne záväzky a finančnú zodpovednosť v mene strán zmluvnej úpravy;
8. „inteligentná elektrizačná sústava“ je elektrická sieť, v ktorej prevádzkovateľ sústavy môže digitálne monitorovať činnosť používateľov, ktorí sú do nej pripojení, a informačné a komunikačné technológie (IKT) na komunikáciu so súvisiacimi prevádzkovateľmi sústavy,

⁴⁶

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82).

- výrobcami, spotrebiteľmi a/alebo výrobcami-spotrebiteľmi s cieľom udržateľne, nákladovo efektívne a bezpečne prenášať elektrinu;
9. „inteligentná plynárenská sieť“ je plynárenská sieť, ktorá využíva inovačné digitálne riešenia na účely nákladovo efektívneho začlenenia množstva nízkouhlíkových a obnoviteľných zdrojov plynu v súlade s potrebami spotrebiteľov a požiadavkami na kvalitu plynu s cieľom znížiť uhlíkovú stopu súvisiacej spotreby plynu, umožniť väčší podiel obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov a vytvoriť prepojenia s inými nosičmi energie a sektormi;
 10. „dotknuté orgány“ sú orgány, ktoré sú podľa vnútroštátneho práva príslušné vydávať rôzne povolenia a oprávnenia týkajúce sa plánovania, projektovania a výstavby nehnuteľného majetku vrátane energetickej infraštruktúry;
 11. „práce“ sú nákup, dodávka a nasadenie komponentov, systémov a služieb vrátane softvéru, realizácia vývojových a stavebných a montážnych prác spojených s projektom, preberanie zariadení a začatie projektu;
 12. „štúdie“ sú činnosti potrebné na prípravu realizácie projektu, ako sú prípravné štúdie, štúdie uskutočniteľnosti, hodnotiace, skúšobné a validačné štúdie vrátane softvéru a všetky ostatné podporné technické opatrenia vrátane predbežných činností zameraných na vymedzenie a vývoj projektu a rozhodnutie o jeho financovaní, akými sú prieskum v teréne a príprava finančného balíka;
 13. „národný regulačný orgán“ je vnútroštátny regulačný orgán určený v súlade s článkom 39 ods. 1 smernice 2009/73/ES alebo článkom 57 ods. 1 smernice (EÚ) 2019/944;
 14. „uviedenie do prevádzky“ je proces uvedenia projektu do prevádzky po jeho vybudovaní;
 15. „príslušné národné regulačné orgány“ sú národné regulačné orgány v členských štátoch, ktorým projekt prináša významný pozitívny vplyv;
 16. „adaptácia na zmenu klímy“ je proces, ktorým sa zabezpečuje odolnosť proti potenciálnym nepriaznivým vplyvom zmeny klímy na energetickú infraštruktúru prostredníctvom posúdenia zraniteľnosti voči zmene klímy a rizika, a to aj prostredníctvom príslušných adaptačných opatrení.

KAPITOLA II

PROJEKTY SPOLOČNÉHO ZÁUJMU A PROJEKTY VO VZÁJOMNOM ZÁUJME

Článok 3

Zoznam projektov spoločného záujmu a projektov vo vzájomnom záujme Únie

1. Zriaďa sa regionálne skupiny (ďalej len „skupiny“) uvedené v oddiele 1 prílohy III. Členstvo každej skupiny vychádza z každého prioritného koridoru a oblasti a z ich príslušného geografického pokrytia, ako sa uvádza v prílohe I. Rozhodovacie právomoci v skupinách sa vyhradzuje iba členským štátom a Komisii, ktoré sa na tento účel uvádzajú ako rozhodovací orgán skupín.

Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 20, ktorými bude dopĺňať toto nariadenie, pokiaľ ide o rozsah a zloženie prioritných koridorov a oblastí.

2. Každá skupina prijme vlastný rokovací poriadok s prihliadnutím na ustanovenia uvedené v prílohe III.

3. Rozhodovací orgán každej skupiny prijme regionálny zoznam navrhovaných projektov spoločného záujmu vypracovaný v súlade s postupom stanoveným v oddiele 2 prílohy III, príspevkom každého projektu k realizácii prioritných koridorov a oblastí energetickej infraštruktúry a plnením ich kritérií stanovených v článku 4.

Keď skupina vypracúva svoj regionálny zoznam:

- a) každý jednotlivý návrh projektu spoločného záujmu si vyžaduje schválenie štátov, ktorých územia sa projekt týka; ak štát neudelí svoj súhlas, predloží dotknutej skupine svoje opodstatnené dôvody;
- b) zohľadní odporúčanie Komisie, ktorého zámerom je mať zvládnutelný celkový počet projektov spoločného záujmu.

4. Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 20 tohto nariadenia prijímať delegované akty o zmene príloh k tomuto nariadeniu s cieľom vypracovať zoznam projektov spoločného záujmu Únie (ďalej len „zoznam Únie“) s výhradou druhého odseku článku 172 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Pri výkone svojich právomocí Komisia zabezpečuje, aby sa zoznam Únie vypracúval každé dva roky na základe regionálnych zoznamov prijatých rozhodovacími orgánmi skupín zriadenými v bode 2 oddiele 1 prílohy III v rámci postupu stanoveného v odseku 3 tohto článku.

Prvý zoznam Únie podľa tohto nariadenia sa prijme najneskôr do 30. novembra 2023.

5. Komisia pri schvaľovaní zoznamu Únie na základe regionálnych zoznamov:

- a) zabezpečuje, aby doň boli zaradené iba tie projekty, ktoré spĺňajú kritériá uvedené v článku 4;
- b) zabezpečujú medziregionálnu konzistentnosť s prihliadnutím na stanovisko Agentúry pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ďalej len „agentúra“), ako sa uvádza v bode 12 oddiele 2 prílohy III;
- c) zohľadňuje stanoviská členských štátov, ako sa uvádza v bode 9 oddiele 2 prílohy III;
- d) usiluje sa o zvládnutelný celkový počet projektov spoločného záujmu v zozname Únie.

6. Projekty spoločného záujmu zaradené do zoznamu Únie podľa odseku 4 tohto článku v rámci kategórií energetickej infraštruktúry stanovených v bode 1 písm. a), b), c) a e) prílohy II sa stávajú neoddeliteľnou súčasťou príslušných regionálnych investičných plánov podľa článku 34 nariadenia (EÚ) 2019/943 a článku 12 nariadenia (ES) č. 715/2009 a príslušných národných desaťročných plánov rozvoja siete podľa článku 51 smernice (EÚ) 2019/944 a článku 22 smernice 2009/73/ES a prípadne iných dotknutých národných plánov infraštruktúry. Týmto projektom sa poskytne čo najvyššia priorita v každom z týchto plánov. Tento odsek sa nevzťahuje na projekty vo vzájomnom záujme.

Článok 4

Kritériá projektov spoločného záujmu a projektov vo vzájomnom záujme

1. Projekty spoločného záujmu musia spĺňať tieto všeobecné kritériá:

- a) projekt je potrebný aspoň pre jeden z prioritných koridorov a oblastí energetickej infraštruktúry;
- b) potenciálne celkové prínosy projektu hodnotené podľa príslušných osobitných kritérií uvedených v odseku 3 prevyšujú jeho náklady, a to aj z dlhodobejšieho hľadiska;

- c) projekt spĺňa niektoré z týchto kritérií:
 - i) zahŕňa najmenej dva členské štáty, pričom priamo prekračuje hranice dvoch alebo viacerých členských štátov;
 - ii) nachádza sa na území jedného členského štátu a má významný cezhraničný vplyv vymedzený v bode 1 prílohy IV.

2. Projekty vo vzájomnom záujme musia spĺňať tieto všeobecné kritériá:

- a) projekt významne prispieva k cieľom Únie a tretej krajiny v oblasti dekarbonizácie a k udržateľnosti, okrem iného začlenením energie z obnoviteľných zdrojov do sústavy a prenosom výroby energie z obnoviteľných zdrojov do hlavných spotrebiteľských centier a úložísk, a
- b) potenciálne celkové prínosy projektu hodnotené v súlade s príslušnými osobitnými kritériami uvedenými v odseku 3 prevyšujú jeho náklady, a to aj z dlhodobejšieho hľadiska;
- c) projekt sa nachádza na území aspoň jedného členského štátu a aspoň jednej tretej krajiny a má významný cezhraničný vplyv vymedzený v bode 2 prílohy IV;
- d) pokiaľ ide o časť, ktorá sa nachádza na území Únie, projekt je v súlade so smernicami 2009/73/ES a (EÚ) 2019/944, ak patrí do kategórií infraštruktúry opísaných v bodoch 1 a 3 prílohy II;
- e) dotknutá tretia krajina alebo dotknuté tretie krajiny majú vysokú úroveň zosúladenia alebo zbližovania právnych predpisov na podporu celkových politických cieľov Únie, a to najmä s cieľom zabezpečiť:
 - i) dobre fungujúci vnútorný trh s energiou;
 - ii) bezpečnosť dodávok energie na základe spolupráce a solidarity;
 - iii) energetický systém vrátane výroby, prenosu a distribúcie, ktorý prispieva k dekarbonizácii v súlade s Parížskou dohodou a cieľmi Únie v oblasti klímy a ktorý najmä zabraňuje úniku uhlíka;
- f) dotknutá tretia krajina alebo dotknuté tretie krajiny podporujú prioritný štatút projektu, ako sa uvádza v článku 7, a zaväzujú sa dodržiavať podobný harmonogram urýchleného vykonávania a iné politické a regulačné podporné opatrenia, ktoré sa uplatňujú na projekty spoločného záujmu v Únii.

3. Na projekty spoločného záujmu spadajúce do špecifických kategórií energetickej infraštruktúry sa vzťahujú tieto osobitné kritériá:

- a) v prípade projektov prenosu a uskladňovania elektriny spadajúcich do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bode 1 písm. a), b), c) a e) prílohy II má projekt výrazne prispieť k udržateľnosti začlenením energie z obnoviteľných zdrojov do sústavy a prenosom výroby energie z obnoviteľných zdrojov do hlavných spotrebiteľských centier a úložísk a aspoň k jednému z týchto osobitných kritérií:
 - i) integrácia trhu, a to aj odstránením izolácie aspoň jedného členského štátu a obmedzením úzkych miest energetickej infraštruktúry; hospodárska súťaž a flexibilita systému;

- ii) bezpečnosť dodávok, a to aj prostredníctvom interoperability, systémovej flexibility, kybernetickej bezpečnosti, vhodných prepojení a bezpečnej a spoľahlivej prevádzky systému;
- b) v prípade projektov inteligentných elektrizačných sústav spadajúcich do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej v bode 1 písm. d) prílohy II má projekt výrazne prispieť k udržateľnosti začlenením energie z obnoviteľných zdrojov do sústavy a aspoň k dvom z týchto osobitných kritérií:
 - i) bezpečnosť dodávok, a to aj prostredníctvom efektívnosti a interoperability prenosu a distribúcie elektrickej energie pri každodennej prevádzke siete, zabránenie preťaženiu a integrácia a zapojenie užívateľov siete;
 - ii) integrácia trhu, a to aj prostredníctvom efektívnej prevádzky sústavy a využívania spojovacích vedení;
 - iii) bezpečnosť sietí, flexibilita a kvalita dodávok, a to aj prostredníctvom väčšieho využívania inovácií v oblasti regulácie, kybernetickej bezpečnosti, monitorovania, kontroly systému a korekcie chýb.
- c) v prípade projektov na prepravu oxidu uhličitého spadajúcich do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bode 5 prílohy II má projekt výrazne prispieť k všetkým z týchto osobitných kritérií:
 - i) zabráňovanie emisií oxidu uhličitého a zároveň zachovanie bezpečnosti dodávok energie;
 - ii) zvyšovanie odolnosti a bezpečnosti prepravy oxidu uhličitého;
 - iii) efektívne využívanie zdrojov umožnením prepojenia viacerých zdrojov oxidu uhličitého a úložísk prostredníctvom spoločnej infraštruktúry a minimalizáciou environmentálnej záťaže a rizík;
- d) v prípade projektov vodíka spadajúcich do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bode 3 prílohy II má projekt výrazne prispieť k udržateľnosti, a to aj znížením emisií skleníkových plynov, zvýšením zavádzania vodíka z obnoviteľných zdrojov a podporou variabilnej výroby energie z obnoviteľných zdrojov tým, že ponúkne riešenia v oblasti flexibility a/alebo skladovania. Okrem toho má projekt výrazne prispieť aspoň k jednému z týchto osobitných kritérií:
 - i) integrácia trhu, a to aj prepojením existujúcich alebo vznikajúcich vodíkových sietí členských štátov alebo iným príspevkom k vzniku únijnej siete na prepravu a skladovanie vodíka a zabezpečením interoperability prepojených systémov;
 - ii) bezpečnosť dodávok a flexibilita, a to aj prostredníctvom vhodných prepojení a uľahčením bezpečnej a spoľahlivej prevádzky systému;
 - iii) hospodárska súťaž, a to aj umožnením prístupu k viacerým zdrojom dodávok a užívateľom siete na transparentnom a nediskriminačnom základe;
- e) v prípade elektrolyzérov spadajúcich do kategórie uvedenej v bode 4 prílohy II má projekt výrazne prispieť k všetkým z týchto osobitných kritérií:
 - i) udržateľnosť, a to aj znížením emisií skleníkových plynov a zvýšením zavádzania vodíka z obnoviteľných zdrojov;

- ii) bezpečnosť dodávok, a to aj prispievaním k bezpečnej, efektívnej a spoľahlivej prevádzke sústavy alebo poskytovaním riešení v oblasti uskladňovania a/alebo flexibility, ako je reakcia na strane spotreby a regulačné služby;
 - iii) uľahčovanie inteligentnej integrácie odvetvia energetiky prepojením rôznych nosičov energie a odvetví;
- f) v prípade projektov inteligentných plynárenských sietí spadajúcich do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej v bode 2 prílohy II má projekt výrazne prispieť k udržateľnosti, a to umožnením a uľahčením začlenenia obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov, ako je biometán, alebo vodíka z obnoviteľných zdrojov do plynárenských distribučných a prepravných sietí s cieľom znížiť emisie skleníkových plynov. Okrem toho má projekt výrazne prispieť aspoň k jednému z týchto osobitných kritérií:
- i) bezpečnosť siete a kvalita dodávok zlepšením efektívnosti a interoperability prepravy a distribúcie plynu v každodennej prevádzke siete, okrem iného riešením výziev vyplývajúcich z vtláčania plynov rôznej kvality prostredníctvom nasadenia inovačných technológií a kybernetickej bezpečnosti;
 - ii) fungovanie trhu a služby pre zákazníkov;
 - iii) uľahčovanie inteligentnej integrácie odvetvia energetiky vytváraním prepojení s inými nosičmi energie a odvetviami a umožnením reakcie na strane spotreby.

4. V prípade projektov spadajúcich do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bodoch 1 až 4 prílohy II sa príspevok ku kritériám uvedeným v odseku 3 tohto článku posudzuje v súlade s ukazovateľmi uvedenými v bodoch 3 až 7 prílohy IV.

5. S cieľom uľahčiť posudzovanie všetkých projektov, ktoré by mohli byť spôsobilé ako projekty spoločného záujmu a ktoré by sa mohli zaradiť do regionálneho zoznamu, každá skupina transparentne a objektívne posúdi príspevok každého projektu k realizácii rovnakého prioritného koridoru či oblasti. Každá skupina určí svoju metódu posúdenia na základe súhrnného príspevku ku kritériám uvedeným v odseku 3. Výsledkom tohto posúdenia je poradie projektov na interné účely skupiny. Regionálny zoznam ani zoznam Únie neobsahujú poradie, pričom toto poradie sa nevyužíva ani na žiadny následný účel okrem prípadu opísaného v bode 14 oddiele 2 prílohy III.

Pri posudzovaní projektov každá skupina náležite zohľadňuje:

- a) naliehavosť každého navrhovaného projektu s cieľom splniť ciele energetickej politiky Únie v oblasti dekarbonizácie, integrácie trhu, hospodárskej súťaže, udržateľnosti a bezpečnosti dodávok;
- b) komplementárnosť vzhľadom na ostatné navrhované projekty;
- c) v prípade navrhovaných projektov, ktoré sú v danom čase projektmi spoločného záujmu, pokrok v realizácii projektu a jeho súlad s povinnosťami týkajúcimi sa podávania správ a transparentnosti.

Pokiaľ ide o projekty inteligentných elektrizačných sústav a inteligentných plynárenských sietí spadajúcich do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej v bode 1 písm. d) a v bode 2 prílohy II, zostaví sa poradie tých projektov, ktoré sa týkajú tých istých dvoch členských štátov, a náležite sa zohľadní aj počet používateľov dotknutých projektom, ročná spotreba energie a podiel výroby zo zdrojov, ktorých nasadzovanie nemožno riadiť, v oblasti pokrytej týmito používateľmi.

Realizácia a monitorovanie

1. Realizátori projektov vypracujú plán realizácie projektov spoločného záujmu vrátane harmonogramu, pokiaľ ide o:

- a) štúdie uskutočniteľnosti a projektové štúdie, a to aj pokiaľ ide o adaptáciu na zmenu klímy a súlad s právnymi predpismi v oblasti životného prostredia a so zásadou „výrazne nenarušiť“;
- b) schválenie národným regulačným orgánom alebo iným dotknutým orgánom;
- c) výstavbu a uvedenie do prevádzky;
- d) harmonogram vydávania povolení uvedený v článku 10 ods. 5 písm. b).

2. PPS, prevádzkovatelia distribučných sústav/sietí a iní prevádzkovatelia spolupracujú s cieľom uľahčiť vývoj projektov spoločného záujmu vo svojej oblasti.

3. Agentúra a príslušné skupiny sledujú pokrok dosiahnutý v realizácii projektov spoločného záujmu a podľa potreby vydávajú odporúčania na zjednodušenie realizácie projektov spoločného záujmu. Skupiny môžu požadovať, aby sa predkladali ďalšie informácie v súlade s odsekmi 4, 5 a 6, zvolávať porady s príslušnými stranami a vyzývať Komisiu, aby overovala informácie poskytované v teréne.

4. Do 31. decembra každého roka nasledujúceho po roku, keď bol projekt spoločného záujmu zaradený do zoznamu Únie podľa článku 3, realizátori projektov predložia príslušnému orgánu uvedenému v článku 8 výročnú správu za každý projekt patriaci do kategórií uvedených v bodoch 1 až 4 prílohy II.

Uvedená správa musí zahŕňať tieto podrobné údaje:

- a) pokrok dosiahnutý pri rozvoji, výstavbe a uvádzaní projektu do prevádzky, najmä pokiaľ ide o postupy vydávania povolení a konzultácie, ako aj súlad s právnymi predpismi v oblasti životného prostredia vrátane zásady, aby projekt „výrazne nenarušoval“ životné prostredie, a prijaté opatrenia adaptácie na zmenu klímy;
- b) prípadné oneskorenia v porovnaní s realizačným plánom, dôvody týchto oneskorení a iné ťažkosti, ktoré sa vyskytli;
- c) prípadný revidovaný plán zameraný na odstránenie oneskorení.

5. Príslušné orgány uvedené v článku 8 predložia každoročne do 31. januára agentúre a príslušnej skupine správu uvedenú v odseku 4 tohto článku doplnenú o informácie o pokroku a prípadne o oneskoreniach pri realizácii projektov spoločného záujmu nachádzajúcich sa na ich príslušnom území, pokiaľ ide o postupy vydávania povolení, a o dôvodoch týchto oneskorení. Pripomienky príslušných orgánov k správe sa zreteľne vyznačia a vypracujú bez toho, aby sa zmenil text, ktorý uviedli realizátori projektov.

6. Agentúra do 30. apríla každého roka, keď by sa mal prijať nový zoznam Únie, predloží skupinám konsolidovanú správu o projektoch spoločného záujmu, ktoré sú v kompetencii národných regulačných orgánov, pričom vyhodnotí dosiahnutý pokrok a v prípade potreby vypracuje odporúčania, ako odstrániť oneskorenia a ťažkosti, ktoré sa vyskytli. V tejto konsolidovanej správe sa v súlade s článkom 5 nariadenia (ES) 2019/942 vyhodnotí aj konzistentné vykonávanie plánov rozvoja siete pre celú Úniu vzhľadom na prioritné koridory a oblasti energetickej infraštruktúry.

7. Keď sa uvedenie projektu spoločného záujmu do prevádzky oneskorí v porovnaní s realizačným plánom z iných ako prevažujúcich dôvodov mimo kontroly realizátora projektu, uplatňujú sa tieto opatrenia:

- a) pokiaľ sú podľa príslušných vnútroštátnych právnych predpisov uplatniteľné opatrenia uvedené v článku 51 ods. 7 písm. a), b) alebo c) smernice (EÚ) 2019/944 a článku 22 ods. 7 písm. a), b) alebo c) smernice 2009/73/ES, národné regulačné orgány zabezpečia realizáciu investície;
- b) ak opatrenia národných regulačných orgánov podľa písmena a) nie sú uplatniteľné, realizátor projektu si zvolí tretiu stranu na financovanie alebo vybudovanie celého projektu alebo jeho časti. Realizátor projektu tak urobí skôr, než oneskorenie v porovnaní s dňom uvedenia projektu do prevádzky v realizačnom pláne prekročí dva roky;
- c) ak sa nezvolí tretia strana podľa písmena b), členský štát alebo, ak tak určí členský štát, národný regulačný orgán môže do dvoch mesiacov od uplynutia lehoty uvedenej v písmene b) určiť tretiu stranu na financovanie alebo vybudovanie projektu, ktorú realizátor projektu akceptuje;
- d) keď oneskorenie uvedenia projektu do prevádzky prekročí dva roky a dva mesiace v porovnaní s realizačným plánom, Komisia môže na základe dohody a za plnej spolupráce s dotknutými členskými štátmi uverejniť výzvu na predkladanie návrhov otvorenú pre každú tretiu stranu, ktorá je schopná sa stať realizátorom projektu, na vybudovanie projektu podľa dohodnutého harmonogramu;
- e) ak sa uplatňuje písmeno c) alebo d), prevádzkovateľ sústavy/siete, v oblasti ktorého sa investícia nachádza, poskytne vykonávajúcim prevádzkovateľom alebo investorom, alebo tretej strane všetky informácie potrebné na realizáciu investície, pripojí nové aktíva do prenosovej sústavy/prepravnej siete a všeobecne vynaloží maximálne úsilie na to, aby napomohol realizáciu investície a bezpečnú, spoľahlivú a účinnú prevádzku a údržbu projektu spoločného záujmu.

8. Projekt spoločného záujmu môže byť vyradený zo zoznamu Únie v súlade s postupom stanoveným v článku 3 ods. 4, ak jeho zaradenie do tohto zoznamu vychádzalo z nesprávnych informácií, ktoré boli určujúcim faktorom na zaradenie, alebo ak projekt nie je v súlade s právom Únie.

9. Projekty, ktoré už nie sú v zozname Únie, strácajú všetky práva a povinnosti súvisiace so štatútom projektu spoločného záujmu vyplývajúce z tohto nariadenia.

Projekt, ktorý už nie je v zozname Únie, v súvislosti s ktorým však príslušný orgán prijal žiadosť na preskúmanie, si zachováva práva a povinnosti vyplývajúce z kapitoly III okrem prípadu, keď projekt už nie je v zozname z dôvodov stanovených v odseku 8.

10. Týmto článkom nie je dotknutá žiadna finančná pomoc Únie poskytnutá na akýkoľvek projekt spoločného záujmu pred jeho vyradením zo zoznamu Únie.

Článok 6

Európski koordinátori

1. Ak projekt spoločného záujmu naráža na výrazné ťažkosti pri realizácii, Komisia môže po dohode s dotknutými členskými štátmi vymenovať európskeho koordinátora na obdobie maximálne jedného roka, ktoré sa môže dvakrát predĺžiť.

2. Európsky koordinátor:

- a) podporuje projekty, pre ktoré bol určený za európskeho koordinátora, a cezhraničný dialóg medzi realizátormi projektu a všetkými dotknutými zainteresovanými stranami;

- b) v prípade potreby pomáha všetkým stranám pri konzultáciách s dotknutými zainteresovanými stranami a získavaní potrebných povolení pre projekty;
- c) podľa potreby radí realizátorom projektu v otázkach financovania projektu;
- d) zabezpečuje, aby dotknuté členské štáty poskytovali vhodnú podporu a strategické usmerňovanie pri príprave a realizácii projektov;
- e) každý rok a podľa potreby po skončení svojho mandátu predkladá Komisii správu o pokroku projektov a o akýchkoľvek ťažkostiach a prekážkach, ktoré pravdepodobne výrazne oddialia dátum uvedenia projektov do prevádzky. Komisia odovzdá túto správu Európskemu parlamentu a dotknutým skupinám.

3. Európsky koordinátor sa vyberá na základe svojich skúseností vzhľadom na konkrétne úlohy, ktoré sú mu uložené v súvislosti s dotknutými projektmi.

4. V rozhodnutí o vymenovaní európskeho koordinátora sa ustanoví mandát s uvedením jeho dĺžky trvania, konkrétne úlohy s príslušnými lehotami a metodika, ktorú treba dodržiavať. Koordinačné úsilie je úmerné zložitosti a odhadovaným nákladom na projekty.

5. Dotknuté členské štáty plne spolupracujú s európskym koordinátorom pri plnení jeho úloh uvedených v odsekoch 2 a 4.

KAPITOLA III

GYDÁVÁNIE POVOLENÍ A ÚČASŤ VEREJNOSTI

Článok 7

„Prioritný štatút“ projektov spoločného záujmu

1. Prijatím zoznamu Únie sa na účely každého rozhodnutia vydaného v rámci postupu vydávania povolenia stanoví potreba týchto projektov z hľadiska energetickej politiky bez ohľadu na presné miesto, smerovanie či technológiu projektu.

2. S cieľom zabezpečiť efektívne administratívne spracovanie žiadostí týkajúcich sa projektov spoločného záujmu realizátorov projektov a všetky dotknuté orgány zabezpečia, aby sa uvedené žiadosti vybavovali čo najrýchlejšie.

3. Bez toho, aby boli dotknuté povinnosti vyplývajúce z práva Únie, ak takýto štatút existuje vo vnútroštátnych právnych predpisoch, projektom spoločného záujmu sa priznáva štatút čo najvyššieho možného vnútroštátneho významu a ako s takými sa s nimi zaobchádza v postupoch vydávania povolení, a ak to vnútroštátne právne predpisy stanovujú, pri územnom plánovaní vrátane postupov posudzovania vplyvu na životné prostredie tak, ako sa toto zaobchádzanie stanovuje vo vnútroštátnych právnych predpisoch uplatniteľných na zodpovedajúci typ energetickej infraštruktúry.

4. Všetky postupy urovnávania sporov, súdne spory, odvolania a opravné prostriedky týkajúce sa projektov spoločného záujmu pred akýmkoľvek vnútroštátnymi súdmi, tribunálmi, osobitnými súdmi vrátane mediácie alebo rozhodcovského konania, ak existujú vo vnútroštátnom práve, sa považujú za naliehavé v súlade s postupmi pre naliehavé prípady ustanovenými vo vnútroštátnom práve.

5. Členské štáty s náležitým prihliadnutím na existujúce usmernenia vydané Komisiou týkajúce sa zefektívnenia postupov posudzovania vplyvu projektov spoločného záujmu na životné prostredie posúdia, ktoré legislatívne a nelegislatívne opatrenia sú potrebné na zefektívnenie postupov

posudzovania vplyvu na životné prostredie a na zabezpečenie ich jednotného uplatňovania, a informujú Komisiu o výsledku.

6. Členské štáty prijímú do [1. septembra 2022] nelegislatívne opatrenia, ktoré určili podľa odseku 5.

7. Členské štáty prijímú do [1. januára 2023] legislatívne opatrenia, ktoré určili podľa odseku 5. Uvedenými opatreniami nie sú dotknuté povinnosti vyplývajúce z práva Únie.

8. Projekty spoločného záujmu sa považujú za projekty vo verejnom záujme z hľadiska energetickej politiky a môžu sa považovať za projekty nadradeného verejného záujmu za predpokladu, že sú splnené všetky podmienky uvedené v článku 6 ods. 4 smernice 92/43/EHS a článku 4 ods. 7 smernice 2000/60/ES, pokiaľ ide o vplyvy na životné prostredie.

Ak by sa vyžadovalo stanovisko Komisie v súlade so smernicou 92/43/EHS, Komisia a príslušný orgán uvedený v článku 9 tohto nariadenia zabezpečia, aby sa rozhodnutie týkajúce sa projektu nadradeného verejného záujmu prijalo v lehote stanovenej v článku 10 ods. 1 tohto nariadenia.

Článok 8

Organizácia postupu vydávania povolení

1. Každý členský štát aktualizuje najneskôr do [1. januára 2022] určenie jedného príslušného vnútroštátneho orgánu, ktorý bude zodpovedný za uľahčovanie a koordináciu postupu vydávania povolení pre projekty spoločného záujmu.

2. Zodpovednosť príslušného orgánu uvedeného v odseku 1 a/alebo úlohy, ktoré s ňou súvisia, možno delegovať na iný orgán alebo ich iný orgán môže vykonávať v prípade každého projektu spoločného záujmu alebo v prípade konkrétnej kategórie projektov spoločného záujmu za predpokladu, že:

- a) príslušný orgán informuje Komisiu o uvedenom delegovaní a informácie o tom zverejní buď príslušný orgán, alebo realizátor projektu na internetových stránkach uvedených v článku 9 ods. 7;
- b) za projekt spoločného záujmu zodpovedá iba jeden orgán, ktorý je jediným kontaktným miestom pre realizátora projektu v procese vedúcom ku komplexnému rozhodnutiu pre daný projekt spoločného záujmu a ktorý koordinuje predkladanie všetkých relevantných dokumentov a informácií.

Príslušný orgán si môže ponechať zodpovednosť za stanovenie lehôt bez toho, aby boli dotknuté lehoty stanovené v článku 10.

3. Bez toho, aby boli dotknuté príslušné požiadavky podľa medzinárodného práva a práva Únie, príslušný orgán uľahčuje vydávanie komplexného rozhodnutia. Komplexné rozhodnutie je konečným dôkazom toho, že projekt spoločného záujmu dosiahol stav pripravenosti na výstavbu a v tejto súvislosti neexistujú žiadne iné požiadavky na akékoľvek dodatočné povolenia alebo oprávnenia. Komplexné rozhodnutie sa vydáva v lehote uvedenej v článku 10 ods. 1 a 2 a v súlade s jedným z týchto režimov:

- a) integrovaná schéma : komplexné rozhodnutie vydáva príslušný orgán a je jediným právne záväzným rozhodnutím vyplývajúcim zo zákonného povoľovacieho konania. Ak sa projekt týka iných orgánov, tieto orgány môžu poskytnúť svoje stanovisko v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi ako vstupné informácie pre konanie, ktoré príslušný orgán vezme do úvahy;

- b) koordinovaná schéma : komplexné rozhodnutie zahŕňa viaceré jednotlivé právne záväzné rozhodnutia vydané viacerými dotknutými orgánmi, ktoré koordinuje príslušný orgán. Príslušný orgán môže vytvoriť pracovnú skupinu, v ktorej sú zastúpené všetky dotknuté orgány, na vypracovanie harmonogramu vydávania povolení v súlade s článkom 10 ods. 4 písm. b) a na monitorovanie a koordináciu jeho uplatňovania. Príslušný orgán po konzultáciách s ďalšími dotknutými orgánmi, podľa potreby v súlade s vnútroštátnym právom a bez toho, aby boli dotknuté lehoty stanovené v súlade s článkom 10, stanoví pre každý jednotlivý prípad primeranú lehotu na vydanie individuálnych rozhodnutí. Príslušný orgán môže prijať individuálne rozhodnutie v mene iného dotknutého vnútroštátneho orgánu, ak uvedený vnútroštátny orgán nerozhodne v rámci lehoty a ak toto oneskorenie nemožno primerane zdôvodniť, alebo, ak to stanovuje vnútroštátne právo a pokiaľ je to zlučiteľné s právom Únie, príslušný orgán môže zohľadniť, že iný dotknutý vnútroštátny orgán schválil alebo zamietol projekt, ak uvedený orgán nerozhodol v rámci lehoty. Ak sa tak stanovuje vo vnútroštátnom práve, príslušný orgán môže ignorovať individuálne rozhodnutie iného dotknutého vnútroštátneho orgánu, ak sa domnieva, že rozhodnutie nie je dostatočne zdôvodnené, pokiaľ ide o predložené dôkazy, z ktorých dotknutý vnútroštátny orgán vychádza. Príslušný orgán pritom zabezpečí dodržiavanie príslušných požiadaviek podľa medzinárodného práva a práva Únie a svoje rozhodnutie riadne zdôvodní;
- c) schéma založená na spolupráci : príslušný orgán koordinuje prijatie komplexného rozhodnutia. Príslušný orgán po konzultáciách s ďalšími dotknutými orgánmi, podľa potreby v súlade s vnútroštátnym právom a bez toho, aby boli dotknuté lehoty stanovené v súlade s článkom 10, stanoví pre každý jednotlivý prípad primeranú lehotu na vydanie individuálnych rozhodnutí. Monitoruje, či dotknuté orgány dodržiavajú určené lehoty.

Právomoc dotknutých orgánov by sa mohla buď začleniť do právomoci príslušného vnútroštátneho orgánu určeného v súlade s článkom 8 ods. 1, alebo by si do určitej miery zachovali svoju nezávislú právomoc v súlade s príslušnou schémou vydávania povolení, ktorú si zvolil členský štát v súlade s týmto odsekom, s cieľom uľahčiť vydanie komplexného rozhodnutia a zodpovedajúcim spôsobom spolupracovať s príslušným vnútroštátnym orgánom.

Ak dotknutý orgán neočakáva, že vydá individuálne rozhodnutie v stanovenej lehote, uvedený orgán o tom bezodkladne informuje príslušný orgán, pričom oneskorenie riadne odôvodní. Príslušný orgán následne stanoví ďalšiu lehotu, v ktorej sa má vydať individuálne rozhodnutie, a to v súlade s celkovými lehotami stanovenými v článku 10.

Členské štáty, uznávajúc vnútroštátne špecifiká pri postupoch plánovania a vydávania povolení, si môžu vybrať spomedzi troch schém uvedených v písmenách a), b) a c) prvého pododseku na uľahčenie a koordináciu ich postupov a rozhodnú sa pre uplatňovanie najefektívnejšej schémy. Keď si členský štát vyberie schému založenú na spolupráci, informuje Komisiu o dôvodoch tejto voľby.

4. Členské štáty môžu na projekty spoločného záujmu na pevnine a na mori uplatňovať odlišné schémy uvedené v odseku 3.

5. Keď si projekt spoločného záujmu vyžaduje, aby boli rozhodnutia prijaté v dvoch alebo vo viacerých členských štátoch, jednotlivé príslušné orgány urobia všetky potrebné kroky pre efektívnu a účinnú vzájomnú spoluprácu a koordináciu vrátane krokov uvedených v článku 10 ods. 5. Členské štáty sa usilujú o zabezpečenie spoločných postupov, najmä pokiaľ ide o posúdenie vplyvu na životné prostredie.

6. Príslušné vnútroštátne orgány v členských štátoch, ktoré patria do príslušnej skupiny, spoločne vytvoria do [31. júla 2022] a za každú konkrétnu regionálnu skupinu podľa prioritných koridorov pre sústavy na mori vymedzených v prílohe I jedinečné kontaktné miesta, tzv. jednotné kontaktné miesta pre infraštruktúru na mori, pre realizátorov projektov, ktoré sú zodpovedné za uľahčenie a koordináciu postupu vydávania povolení pre sústavy na mori pre projekty spoločného záujmu v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov, s prihliadnutím aj na potrebu koordinácie medzi povoľovacím postupom pre energetickú infraštruktúru a povoľovacím postupom pre výrobné zariadenia. Jednotné kontaktné miesta pre infraštruktúru na mori slúžia ako archív existujúcich štúdií a plánov pre morské oblasti s cieľom uľahčiť postup vydávania povolení pre jednotlivé projekty spoločného záujmu a koordinovať vydávanie komplexných rozhodnutí pre takéto projekty zo strany príslušných vnútroštátnych orgánov. Každá regionálna skupina za každý prioritný koridor pre sústavy na mori s pomocou príslušných vnútroštátnych orgánov v členských štátoch, ktoré patria do skupiny, zriadi jednotné kontaktné miesta pre infraštruktúru na mori v závislosti od regionálnych a geografických špecifik a určí ich polohu, pridelovanie zdrojov a osobitné pravidlá ich fungovania.

Článok 9

Transparentnosť a účasť verejnosti

1. Do [1. mája 2023] členský štát alebo príslušný orgán, prípadne v spolupráci s ostatnými dotknutými orgánmi, uverejní aktualizovanú príručku postupov pre vydávanie povolení vzťahujúcu sa na projekty spoločného záujmu, ktorá obsahuje aspoň informácie uvedené v bode 1 prílohy VI. Príručka nie je právne záväzná, môže sa však odvolávať na príslušné právne ustanovenia alebo ich citovať. Príslušné vnútroštátne orgány koordinujú a hľadajú synergie so susednými krajinami pri vypracúvaní svojej príručky postupov.

2. Bez toho, aby boli dotknuté právne predpisy v oblasti životného prostredia a akékoľvek požiadavky na základe Aarhuského dohovoru a Dohovoru z Espoo a príslušné právo Únie, všetky strany zapojené do postupu vydávania povolení dodržia zásady účasti verejnosti stanovené v bode 3 prílohy VI.

3. V orientačnej lehote troch mesiacov od začatia postupu vydávania povolení podľa článku 10 ods. 1 písm. a) realizátor projektu vypracuje a príslušnému orgánu predloží koncepciu účasti verejnosti v nadväznosti na postup upravený v príručke uvedenej v odseku 1 a v súlade s usmerneniami uvedenými v prílohe VI. Príslušný orgán požiada o úpravy alebo schváli koncepciu účasti verejnosti do troch mesiacov od jej doručenia. Príslušný orgán pritom zohľadní každú formu účasti verejnosti a konzultácií s verejnosťou, ktoré sa uskutočnia pred začatím postupu vydávania povolení, pokiaľ táto účasť verejnosti a konzultácie spĺňajú požiadavky tohto článku.

Ak má realizátor projektu v úmysle vykonať podstatné zmeny v schválenej koncepcii, informuje o tom príslušný orgán. V takom prípade môže príslušný orgán požadovať úpravy.

4. Ak sa tak na základe vnútroštátnych právnych predpisov ešte nevyžaduje na rovnakej alebo vyššej úrovni, realizátor projektu alebo príslušný orgán, ak je to stanovené vnútroštátnymi právnymi predpismi, uskutoční najmenej jednu verejnú konzultáciu pred predložením konečnej a úplnej žiadosti

príslušnému orgánu podľa článku 10 ods. 1 písm. a). Uvedenou verejnou konzultáciou nie je dotknutá žiadna verejná konzultácia, ktorá sa má uskutočniť po predložení žiadosti o povolenie podľa článku 6 ods. 2 smernice 2011/92/EÚ. V rámci verejnej konzultácie sa zabezpečuje informovanosť zainteresovaných strán uvedených v prílohe VI bode 3 písm. a) o danom projekte v počiatočnom štádiu a pomôže sa určiť najvhodnejšia poloha alebo trasa, a to aj vzhľadom na vhodné aspekty adaptácie na zmenu klímy v súvislosti s projektom, a príslušné otázky, ktoré bude treba v rámci žiadosti riešiť. Verejná konzultácia musí spĺňať minimálne požiadavky stanovené v bode 5 prílohy VI. Realizátor projektu uverejní na webovom sídle uvedenom v odseku 7 tohto článku správu, v ktorej vysvetlí, ako sa zohľadnili názory vyjadrené vo verejných konzultáciách, a to tak, že preukáže zmeny vykonané v súvislosti s polohou, trasou a návrhom projektu alebo odôvodní, prečo sa tieto názory nezohľadnili.

Realizátor projektu pred predložením žiadosti vypracuje správu, v ktorej zhrnie výsledky činností týkajúcich sa účasti verejnosti vrátane činností, ktoré sa uskutočnili pred začatím postupu vydania povolenia.

Realizátor projektu predloží príslušnému orgánu správy uvedené v prvom a druhom pododseku spolu so žiadosťou. V komplexnom rozhodnutí sa náležite prihliadne na výsledky týchto správ.

5. V prípade cezhraničných projektov s účasťou dvoch alebo viacerých členských štátov sa verejná konzultácia podľa odseku 4 uskutočnia v každom dotknutom členskom štáte najneskôr do dvoch mesiacov odo dňa začatia prvej verejnej konzultácie.

6. Pri projektoch, ktoré pravdepodobne budú mať značné cezhraničné vplyvy v jednom alebo vo viacerých susedných členských štátoch, na ktoré sa vzťahuje článok 7 smernice 2011/92/EÚ a Dohovor z Espoo, sa príslušnému orgánu dotknutých susedných členských štátov sprístupnia relevantné informácie. Príslušný orgán dotknutých susedných členských štátov uvedie, prípadne v rámci oznamovacieho postupu, či sa on, alebo niektorý iný dotknutý orgán chce zúčastniť na príslušných postupoch verejných konzultácií.

7. Realizátor projektu zriadi a pravidelne aktualizuje osobitné projektové webové sídlo s relevantnými informáciami o projekte spoločného záujmu, ktoré je prepojené na webové sídlo Komisie a platformu transparentnosti uvedenú v článku 23 a ktoré spĺňa požiadavky uvedené v bode 6 prílohy VI. Dôvernosť citlivých obchodných informácií musí byť zachovaná.

Realizátori projektov uverejnia relevantné informácie aj prostredníctvom iných vhodných informačných prostriedkov otvorených verejnosti.

Článok 10

Dĺžka trvania a vykonávanie postupu vydávania povolení

1. Postup vydávania povolení sa skladá z dvoch konaní:

- a) konanie pred podaním žiadosti, ktoré sa vzťahuje na obdobie medzi začiatkom postupu vydávania povolení a doručením predložených dokumentov žiadosti príslušnému orgánu, sa uskutoční v orientačnej lehote dvoch rokov.

Konanie pred podaním žiadosti zahŕňa podľa potreby vypracovanie všetkých environmentálnych správ realizátormi projektov vrátane dokumentácie o adaptácii na zmenu klímy.

Na účely začatia postupu vydávania povolení realizátori projektov oznámia projekt príslušnému orgánu dotknutých členských štátov v písomnej podobe spolu s dostatočne podrobným opisom projektu. Príslušný orgán najneskôr do troch mesiacov po doručení oznámenia uzná oznámenie v písomnej podobe alebo, ak projekt nepovažuje za dostatočne

pripravený na začatie postupu vydávania povolení, ho v písomnej podobe zamietne, a to aj v mene ostatných dotknutých orgánov. V prípade zamietnutia príslušný orgán svoje rozhodnutie zdôvodní aj v mene ostatných dotknutých orgánov. Dátum podpisu uznania oznámenia príslušným orgánom predstavuje dátum začatia postupu vydávania povolení. Ak sú dotknuté dva alebo viaceré členské štáty, dátum prijatia posledného oznámenia príslušným dotknutým orgánom predstavuje dátum začatia postupu vydávania povolení.

Príslušné orgány zabezpečia urýchléné vydávanie povolení v súlade s touto kapitolou pre každú kategóriu projektov spoločného záujmu. Na tento účel príslušné orgány prispôbia svoje požiadavky na začatie postupu vydávania povolení a na prijatie predloženej žiadosti, aby boli vhodné na projekty, ktoré si z dôvodu svojej povahy alebo menšieho rozsahu môžu vyžadovať menej povolení a schválení na dosiahnutie fázy pripravenosti na stavbu, a preto nemusia využiť výhody konania pred podaním žiadosti. Medzi takéto menej rozsiahle projekty môžu patriť inteligentné plynárenské siete a elektrizačné sústavy a elektrolyzéry;

- b) zákonné povoľovacie konanie, ktoré sa vzťahuje na obdobie od dátumu prevzatia predloženej žiadosti do prijatia komplexného rozhodnutia, neprekročí jeden rok a šesť mesiacov. Ak to členské štáty považujú za vhodné, môžu stanoviť kratšiu lehotu.

2. Príslušný orgán zabezpečí, aby celková dĺžka trvania oboch konaní uvedených v odseku 1 neprekročila tri roky a šesť mesiacov. Ak sa však príslušný orgán domnieva, že jedno alebo obe tieto konania v rámci postupu vydávania povolení nebudú dokončené v lehotách stanovených v odseku 1, môže pred ich uplynutím od prípadu k prípadu rozhodnúť o predĺžení jednej alebo oboch týchto lehôt maximálne o deväť mesiacov spolu pre obe konania.

V uvedenom prípade príslušný orgán informuje dotknutú skupinu a predloží jej opatrenia, ktoré sa prijali alebo sa majú prijať na ukončenie postupu vydávania povolení s čo najmenším oneskorením. Skupina môže príslušný orgán požiadať, aby jej pravidelne podával správu o pokroku dosiahnutom v tomto ohľade.

3. Príslušné orgány v rámci postupu vydávania povolení zohľadnia všetky platné štúdie a povolenia alebo oprávnenia vydané pre daný projekt spoločného záujmu pred začiatkom postupu vydávania povolení v súlade s týmto článkom a už ich viac nevyžadujú.

4. V členských štátoch, v ktorých určenie trasy alebo polohy vykonané výhradne na osobitný účel plánovaného projektu vrátane plánovania osobitných koridorov pre infraštruktúry sústav/sietí nemôže byť zahrnuté do postupu, ktorý vedie ku komplexnému rozhodnutiu, sa príslušné rozhodnutie prijme v osobitnej lehote šiestich mesiacov, ktorá začína plynúť od dátumu predloženia konečnej a úplnej dokumentácie žiadosti realizátorom.

V uvedenom prípade sa predĺžená lehota uvedená v odseku 2 obmedzí na šesť mesiacov vrátane postupu uvedeného v tomto odseku.

5. Konanie pred podaním žiadosti zahŕňa tieto kroky:

- a) príslušný orgán po uznaní oznámenia podľa odseku 1 písm. a) v úzkej spolupráci s inými dotknutými orgánmi na základe kontrolného zoznamu uvedeného v bode 1 písm. e) prílohy VI a prípadne na základe návrhu realizátora projektu určí rozsah správ a dokumentácie a úroveň podrobnosti informácií, ktoré má predložiť realizátor projektu ako súčasť žiadosti o komplexné rozhodnutie;
- b) príslušný orgán v úzkej spolupráci s realizátorom projektu a inými dotknutými orgánmi a s prihliadnutím na výsledky činností vykonávaných podľa písmena a) vypracuje podrobný harmonogram postupu vydávania povolení v súlade s usmerneniami stanovenými v bode 2 prílohy VI.

V prípade cezhraničných projektov s účasťou dvoch alebo viacerých členských štátov príslušné orgány dotknutých členských štátov koordinovane vypracujú spoločný harmonogram, v ktorom si zladia svoje časové plány;

- c) po prijatí návrhu žiadosti príslušný orgán v prípade potreby vo vlastnom mene alebo v mene iných dotknutých orgánov požiada realizátora projektu, aby predložil chýbajúce informácie týkajúce sa požadovaných prvkov uvedených v písmene a). Príslušný orgán do troch mesiacov od predloženia chýbajúcich informácií písomne potvrdí prijatie žiadosti na preskúmanie. O dodatočné informácie možno požiadať, len ak je to odôvodnené novými okolnosťami.

6. Realizátor projektu zabezpečí, aby žiadosť bola úplná a vyhovujúca, a vyžiada si k nej stanovisko príslušného orgánu čo najskôr počas konania pred podaním žiadosti. Realizátor projektu v plnej miere spolupracuje s príslušným orgánom na dodržaní termínov a spoločného harmonogramu uvedeného v odseku 5 písm. b).

7. Príslušné orgány zabezpečia, aby legislatívne zmeny zavedené počas postupu vydávania povolení neovplyvnili trvanie povoľovacieho konania, ktoré sa začalo pred nadobudnutím účinnosti uvedených zmien.

8. Lehotami stanovenými v tomto článku nie sú dotknuté povinnosti vyplývajúce z medzinárodného práva a práva Únie a nie sú nimi dotknuté ani správne odvolacie konania a opravné prostriedky pred súdom alebo tribunálom.

KAPITOLA IV

MEDZIODVETVOVÉ PLÁNOVANIE INFRAŠTRUKTÚRY

Článok 11

Analýza nákladov a prínosov na úrovni energetického systému

1. Európska sieť prevádzkovateľov prenosových sústav (ENTSO) pre elektrinu a európska sieť prevádzkovateľov prepravných sietí (ENTSO) pre plyn do [16. novembra 2022] zverejnia a predložia členským štátom, Komisii a agentúre svoje príslušné metodiky vrátane modelovania siete a trhu na účely harmonizovanej analýzy nákladov a prínosov v energetickom systéme na úrovni Únie pri projektoch spoločného záujmu spadajúcich do kategórií uvedených v prílohe II bode 1 písm. a), b), c) a e) a bode 3.

Uvedené metodiky sa použijú na vypracovanie každého nasledujúceho desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu vyvinutého ENTSO pre elektrinu alebo ENTSO pre plyn podľa článku 8 nariadenia (ES) č. 715/2009 a článku 30 nariadenia (EÚ) 2019/943. Uvedené metodiky sa vypracujú v súlade so zásadami ustanovenými v prílohe V a musia byť v súlade s pravidlami a ukazovateľmi vymedzenými v prílohe IV.

Pred predložením svojich príslušných metodík ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn uskutočnia rozsiahly konzultačný postup, do ktorého sa zapoja prinajmenšom organizácie zastupujúce všetky príslušné zainteresované strany vrátane subjektu prevádzkovateľov distribučných sústav/sietí v Únii (ďalej len „subjekt PDS EÚ“), všetky príslušné zainteresované strany v oblasti vodíka, a ak sa to považuje za vhodné, národné regulačné orgány a iné vnútroštátne orgány.

2. Agentúra do troch mesiacov od doručenia metodík spolu s informáciami získanými v rámci konzultačného postupu a so správou o tom, ako boli zohľadnené, poskytne ENTSO pre elektrinu, ENTSO pre plyn, členským štátom a Komisii stanovisko a uverejní ho na webovej stránke agentúry.
3. ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn aktualizujú metodiky s náležitým prihliadnutím na stanovisko agentúry uvedené v odseku 2 a predložia ich Komisii na zaujatie stanoviska.
4. Komisia do troch mesiacov odo dňa doručenia aktualizovaných metodík predloží svoje stanovisko ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn.
5. Najneskôr tri mesiace odo dňa doručenia stanoviska Komisie podľa odseku 4 ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn prispôbia svoje príslušné metodiky, pričom náležite prihliadnu na stanovisko Komisie, a predložia ich Komisii na schválenie.
6. Ak sa zmeny metodík nepovažujú za závažné, pričom nemajú vplyv na určenie prínosov, nákladov a iných relevantných parametrov nákladov a prínosov, ako sa vymedzuje v najnovšej metodike analýzy nákladov a prínosov na úrovni energetického systému schválenej Komisiou, ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn prispôbia svoje príslušné metodiky s náležitým zohľadnením stanoviska agentúry, ako sa uvádza v odseku 2, a predložia ich agentúre na schválenie.
7. ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn súčasne predložia Komisii dokument, v ktorom vysvetlia dôvody navrhovaných aktualizácií a prečo tieto aktualizácie nepovažujú za závažné. Ak sa Komisia domnieva, že tieto aktualizácie nie sú závažné, písomne požiada ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn o predloženie metodík. V takom prípade sa uplatňuje postup opísaný v odsekoch 2 až 5.
8. ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn do dvoch týždňov od schválenia agentúrou alebo Komisiou v súlade s odsekmi 5 a 6 uverejnia svoje príslušné metodiky na svojich webových sídlach. Príslušné vstupné údaje a iné relevantné údaje o sieti, tokoch zaťaženia a trhu zverejnia v dostatočne presnej forme v súlade s vnútroštátnym právom a príslušnými dohodami o zachovaní dôvernosti.
9. Metodiky sa pravidelne aktualizujú a zdokonaľujú na základe postupu opísaného v odsekoch 1 až 6. Agentúra môže z vlastnej iniciatívy alebo na základe riadne odôvodnených žiadostí národných regulačných orgánov alebo zainteresovaných strán a po oficiálnych konzultáciách s organizáciami zastupujúcimi všetky príslušné zainteresované strany a Komisiu o také aktualizácie a zdokonalenia požiadať s náležitým odôvodnením a v primeranej lehote. Agentúra zverejní žiadosti národných regulačných orgánov alebo zainteresovaných strán a všetky príslušné dokumenty, ktoré nie sú citlivé z obchodného hľadiska, ktoré viedli k žiadosti agentúry o aktualizáciu alebo zdokonalenie.
10. Agentúra každé tri roky stanoví a uverejní súbor ukazovateľov a zodpovedajúce referenčné hodnoty na porovnanie jednotkových investičných nákladov za porovnateľné projekty v kategóriách infraštruktúry uvedených v bodoch 1 a 3 prílohy II. Uvedené referenčné hodnoty môžu ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn použiť na analýzy nákladov a prínosov vykonané na účely nasledujúcich desaťročných plánov rozvoja siete pre celú Úniu. Prvý z takýchto ukazovateľov sa uverejní do [1. novembra 2022].
11. ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn do [31. decembra 2023] spoločne predložia Komisii a agentúre konzistentný a prepojený model trhu s energiou a siete vrátane infraštruktúry na prenos elektriny, prepravu plynu a vodíka, ako aj zásobníkov, LNG a elektrolyzérův, zahŕňajúci prioritné koridory a oblasti energetickej infraštruktúry a vypracovaný v súlade so zásadami stanovenými v prílohe V.
12. Konzistentný a prepojený model uvedený v odseku 11 zahŕňa prinajmenšom vzájomné prepojenia jednotlivých odvetví vo všetkých fázach plánovania infraštruktúry, konkrétne scenáre, určenie infraštruktúrnych nedostatkov, najmä pokiaľ ide o cezhraničné kapacity, a posudzovanie projektov.

13. Po tom, čo Komisia v súlade s postupom stanoveným v odsekoch 1 až 6 schváli konzistentný a prepojený model uvedený v odseku 11, sa tento model začlení do metodík uvedených v odseku 1.

Článok 12

Scenáre pre desaťročné plány rozvoja siete

1. Agentúra po uskutočnení rozsiahleho konzultačného postupu za účasti Komisie a prinajmenšom organizácií zastupujúcich všetky príslušné zainteresované strany vrátane ENTSO pre elektrinu, ENTSO pre plyn, subjektu PDS EÚ a príslušných zainteresovaných strán v oblasti vodíka do [31. júla 2022] uverejní rámcové usmernenia pre spoločné scenáre, ktoré vypracujú ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn. Uvedené usmernenia sa podľa potreby pravidelne aktualizujú.

Usmernenia zahŕňajú zásadu prvoradosti energetickej efektívnosti a zabezpečujú, aby základné scenáre ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn boli plne v súlade s najnovšími strednodobými a dlhodobými cieľmi Európskej únie v oblasti dekarbonizácie a najnovšími dostupnými scenármi Komisie.

2. Pri vypracúvaní spoločných scenárov, ktoré sa majú použiť pre desaťročné plány rozvoja siete pre celú Úniu, sa ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn riadia rámcovými usmerneniami agentúry.

3. ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn vyzvú organizácie zastupujúce všetky príslušné zainteresované strany vrátane subjektu PDS EÚ a všetkých príslušných zainteresovaných strán v oblasti vodíka, aby sa zúčastnili na postupe vypracovania scenárov.

4. ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn uverejnia a predložia návrh správy o spoločných scenároch agentúre a Komisii, aby k nim zaujali stanovisko.

5. Agentúra do troch mesiacov od doručenia návrhu správy o spoločných scenároch spolu s informáciami získanými v rámci konzultačného postupu a so správou o tom, ako boli zohľadnené, poskytne svoje stanovisko ENTSO pre elektrinu, ENTSO pre plyn a Komisii.

6. Komisia s náležitým prihliadnutím na stanovisko agentúry vymedzené v odseku 5 predloží ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn svoje stanovisko.

7. ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn upravia svoju správu o spoločných scenároch s náležitým prihliadnutím na stanovisko agentúry v súlade so stanoviskom Komisie a predložia aktualizovanú správu Komisii na schválenie.

8. ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn do dvoch týždňov od schválenia správy o spoločných scenároch Komisiou v súlade s odsekom 7 uverejnia svoju správu o spoločných scenároch na svojich webových sídlach. Príslušné vstupné a výstupné údaje uverejnia v dostatočne presnej forme, pričom náležite zohľadnia vnútroštátne právne predpisy a príslušné dohody o zachovaní dôvernosti.

Článok 13

Určenie nedostatkov v infraštruktúre

1. ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn každé dva roky uverejňujú a predkladajú Komisii a agentúre správy o nedostatkoch v infraštruktúre vypracované v rámci desaťročných plánov rozvoja siete pre celú Úniu.

Pri posudzovaní nedostatkov v infraštruktúre ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn dodržiavajú zásadu prvoradosti energetickej efektívnosti a prioritne zvažia všetky relevantné riešenia nesúvisiace s infraštruktúrou s cieľom odstrániť zistené nedostatky.

Pred predložením svojich príslušných správ ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn uskutočnia rozsiahly konzultačný postup, do ktorého sa zapoja všetky príslušné zainteresované strany vrátane subjektu PDS EÚ, všetkých príslušných zainteresovaných strán v oblasti vodíka a zástupcov všetkých členských štátov, ktoré sú súčasťou prioritných koridorov vymedzených v prílohe I.

2. ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn predložia návrhy svojich správ o nedostatkoch v infraštruktúre agentúre a Komisii, aby k nim zaujali stanovisko.

3. Agentúra do troch mesiacov od doručenia správy o nedostatkoch v infraštruktúre spolu s informáciami získanými v rámci konzultačného postupu a so správou o tom, ako boli zohľadnené, poskytne svoje stanovisko ENTSO pre elektrinu, ENTSO pre plyn a Komisii.

4. Komisia so zreteľom na stanovisko agentúry uvedené v odseku 3 vypracuje a predloží ENTSO pre elektrinu alebo ENTSO pre plyn svoje stanovisko.

5. ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn pred uverejnením záverečných správ o nedostatkoch v infraštruktúre upravia svoje správy o nedostatkoch v infraštruktúre s náležitým prihliadnutím na stanovisko agentúry v súlade so stanoviskom Komisie.

KAPITOLA V

SÚSTAVY NA MORI PRE INTEGRÁCIU ENERGIE Z OBNOVITEĽNÝCH ZDROJOV

Článok 14

Plánovanie sústav na mori

1. Do [31. júla 2022] členské štáty s podporou Komisie v rámci svojich osobitných prioritných koridorov pre sústavy na mori vymedzených v bode 2 prílohy I a s prihliadnutím na osobitosti a vývoj v každom regióne spoločne vymedzia a dohodnú sa na spolupráci, pokiaľ ide o objem výroby energie z obnoviteľných zdrojov na mori, ktorá sa má nasadiť v každej morskej oblasti do roku 2050, s priebežnými krokmi v rokoch 2030 a 2040, so zreteľom na svoje národné energetické a klimatické plány, potenciál energie z obnoviteľných zdrojov na mori v každej morskej oblasti, ochranu životného prostredia, adaptáciu na zmenu klímy a iné spôsoby využívania mora, ako aj ciele Únie v oblasti dekarbonizácie. Uvedená dohoda sa vypracuje písomne za každú morskú oblasť v rámci územia Únie.

2. ENTSO pre elektrinu do [31. júla 2023] za účasti príslušných PPS, národných regulačných orgánov a Komisie a v súlade s dohodou uvedenou v odseku 1 vypracuje a uverejní plány rozvoja integrovanej siete na mori za každú morskú oblasť, začínajúci cieľmi do roku 2050 s priebežnými krokmi na roky 2030 a 2040 v súlade s prioritnými koridormi pre sústavy na mori uvedenými v prílohe I, pričom zohľadní ochranu životného prostredia a iné spôsoby využívania mora. Uvedené plány rozvoja integrovanej siete na mori sa potom aktualizujú každé tri roky.

3. Plány rozvoja integrovanej siete na mori musia byť v súlade s najnovšími desaťročnými plánmi rozvoja siete pre celú Úniu, aby sa zabezpečil súvislý rozvoj plánovania sústav na pevnine a na mori.

4. ENTSO pre elektrinu predloží návrh plánov rozvoja integrovanej siete na mori Komisii, aby k nim zaujala stanovisko.

5. ENTSO pre elektrinu pred uverejnením záverečných správ upraví plány rozvoja integrovanej siete na mori s náležitým prihliadnutím na stanovisko Komisie a predloží ich príslušným prioritným koridorom pre sústavy na mori vymedzeným v prílohe I.

6. Na zabezpečenie včasného rozvoja sústav na mori pre energiu z obnoviteľných zdrojov, ak ENTSO pre elektrinu včas nevypracuje plány rozvoja integrovanej siete na mori uvedené v odseku 2, Komisia na základe odborného poradenstva vypracuje za jednotlivé prioritné koridory pre sústavy na mori stanovené v prílohe I plán rozvoja integrovanej siete na mori pre každú morskú oblasť.

Článok 15

Rozdelenie cezhraničných nákladov na sústavy na mori pre energiu z obnoviteľných zdrojov

1. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov vypracuje zásady osobitnej metodiky nákladov a prínosov a rozdelenia nákladov pri zavádzaní plánu rozvoja integrovanej siete na mori uvedeného v článku 14 ods. 2 v súlade s dohodou uvedenou v článku 14 ods. 1 ako súčasť usmernení uvedených v článku 16 ods. 10. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 21 ods. 2.
2. ENTSO pre elektrinu za účasti príslušných PPS, národných regulačných orgánov a Komisie predloží prioritným koridorom pre sústavy na mori do 12 mesiacov od uverejnenia zásad uvedených v odseku 1 výsledky uplatňovania metodiky nákladov a prínosov a rozdelenia nákladov.
3. Do šiestich mesiacov od predloženia výsledkov uvedených v odseku 2 príslušné členské štáty aktualizujú svoju písomnú dohodu uvedenú v článku 14 ods. 1 o aktualizované spoločné určenie objemu výroby energie z obnoviteľných zdrojov na mori, ktorá sa má nasadiť v každej morskej oblasti do roku 2050, s priebežnými krokmi v rokoch 2030 a 2040, a o príslušnú dohodu o spolupráci pri dosahovaní týchto objemov.
4. ENTSO pre elektrinu do šiestich mesiacov od aktualizácie písomných dohôd uvedených v odseku 3 pre každú morskú oblasť aktualizuje plány rozvoja integrovanej siete na mori podľa postupu stanoveného v článku 14 ods. 2 až 5. Uplatní sa postup uvedený v článku 14 ods. 6.

KAPITOLA VI

REGULAČNÝ RÁMEC

Článok 16

Umožnenie investícií s cezhraničnými vplyvmi

1. Efektívne vynaložené investičné náklady (okrem nákladov na údržbu) týkajúce sa projektu spoločného záujmu, ktorý patrí do kategórií uvedených v prílohe II bode 1 písm. a), b), c) a e) a projektov spoločného záujmu, ktoré patria do kategórie stanovenej v prílohe II bode 3, ak sú v kompetencii národných regulačných orgánov, znášajú príslušní PPS alebo realizátori projektov prenosovej/prepravnej infraštruktúry členských štátov, pre ktoré má projekt čistý pozitívny vplyv, a pokiaľ ich nekryjú poplatky za preťaženie alebo iné poplatky, zaplatia ich užívatelia siete v poplatkoch za prístup do siete v uvedených členských štátoch.
2. Ustanovenia tohto článku sa uplatňujú na projekt spoločného záujmu spadajúci do kategórií uvedených v prílohe II bode 1 písm. a), b), c) a e), ak aspoň jeden realizátor projektu požiada príslušné

vnútroštátne orgány, aby sa uplatňovali na náklady na projekt. Podľa vhodnosti sa uplatňujú na projekty spoločného záujmu patriace do kategórie vymedzenej v prílohe II bode 3, len ak sa už vykonalo posúdenie dopytu na trhu, ktoré preukázalo, že nemožno očakávať, že efektívne vynaložené investičné náklady budú pokryté poplatkami.

Na projekty spadajúce do kategórie uvedenej v prílohe II bode 1 písm. e) a bode 2 sa môžu vzťahovať ustanovenia tohto článku, ak aspoň jeden realizátor projektu požiadá príslušné vnútroštátne orgány o jeho uplatňovanie.

Ak má projekt niekoľko realizátorov projektu, príslušné národné regulačné orgány bezodkladne požiadajú všetkých realizátorov projektu, aby spoločne predložili investičnú žiadosť v súlade s odsekom 3.

3. V prípade projektu spoločného záujmu, na ktorý sa uplatňuje odsek 1, realizátori projektu pravidelne informujú všetky príslušné národné regulačné orgány o pokroku v uvedenom projekte a o určení nákladov a vplyvov, ktoré s ním súvisia, a to najmenej raz ročne a až do uvedenia projektu do prevádzky.

Hneď ako takýto projekt spoločného záujmu dosiahne dostatočnú pripravenosť a odhadovaný začiatok fázy výstavby je v nasledujúcich 36 mesiacoch, realizátori projektu po konzultácii s PPS z členských štátov, ktoré z neho získajú výrazný čistý pozitívny vplyv, predložia investičnú žiadosť. Uvedená investičná žiadosť obsahuje žiadosť o cezhraničné rozdelenie nákladov a predloží sa všetkým dotknutým príslušným národným regulačným orgánom spolu s:

- a) aktualizovanou analýzou nákladov a prínosov konkrétneho projektu v súlade s metodikou vypracovanou podľa článku 11 a s prihliadnutím na prínosy za hranicami členských štátov, na území ktorých sa projekt nachádza, pričom sa použije rovnaký scenár ako v postupe výberu na vypracovanie zoznamu Únie, v ktorom je uvedený daný projekt spoločného záujmu;
- b) podnikateľským plánom hodnotiacim finančnú životaschopnosť projektu vrátane zvoleného financovania a v prípade projektu spoločného záujmu patriaceho do kategórie uvedenej v prílohe II bode 3 vrátane výsledkov testovania trhu;
- c) odôvodneným návrhom na cezhraničné rozdelenie nákladov, ak sa na tom realizátori projektu dohodnú.

Ak projekt realizuje viacero realizátorov projektu, predložia investičnú žiadosť spoločne.

Národné regulačné orgány po prijatí bezodkladne zašlú agentúre kópiu každej investičnej žiadosti na informačné účely.

Národné regulačné orgány a agentúra zachovávajú dôvernosť citlivých obchodných informácií.

4. Do šiestich mesiacov odo dňa, keď bola príslušným národným regulačným orgánom doručená posledná investičná žiadosť, tieto národné regulačné orgány po konzultácii s dotknutými realizátormi projektov prijímajú spoločné koordinované rozhodnutia o rozdelení investičných nákladov, ktoré má znášať každý prevádzkovateľ sústavy v súvislosti s týmto projektom, ako aj o ich začlenení do poplatkov. Národné regulačné orgány zahrnú do poplatkov všetky efektívne vynaložené investičné náklady v súlade s rozdelením investičných nákladov, ktoré má znášať každý prevádzkovateľ sústavy v súvislosti s projektom. Národné regulačné orgány následne v prípade potreby posúdia, či by v dôsledku zahrnutia investičných nákladov do poplatkov mohli vzniknúť problémy s cenovou dostupnosťou.

Pri rozdeľovaní nákladov národné regulačné orgány zohľadnia skutočné alebo odhadované:

- a) poplatky za preťaženie alebo iné poplatky;

- b) príjmy pochádzajúce z kompenzačného mechanizmu medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav zriadeného podľa článku 49 nariadenia (EÚ) 2019/943.

Pri cezhraničnom rozdelení nákladov sa zohľadňujú hospodárske, sociálne a environmentálne náklady a prínosy projektov v dotknutých členských štátoch a potreba zabezpečiť stabilný rámec financovania pre rozvoj projektov spoločného záujmu a zároveň minimalizovať potrebu finančnej podpory.

Pri cezhraničnom rozdeľovaní nákladov sa príslušné národné regulačné orgány v konzultácii s dotknutými PPS snažia o vzájomnú dohodu založenú najmä na informáciách uvedených v odseku 3 písm. a) a b). Ich posúdenie je založené na rovnakom scenári ako pri postupe výberu na vypracovanie zoznamu Únie, v ktorom je uvedený projekt spoločného záujmu.

Ak projekt spoločného záujmu zmierňuje negatívne externality, ako sú kruhové toky, a uvedený projekt spoločného záujmu sa v členskom štáte realizuje pri zdroji negatívnej externality, takéto zmiernenie sa nepovažuje za cezhraničný prínos, a preto netvorí základ rozdelenia nákladov medzi PPS členských štátov postihnutých uvedenými negatívnymi externalitami.

5. Národné regulačné orgány na základe cezhraničného rozdelenia nákladov, ako sa uvádza v odseku 4 tohto článku, pri stanovovaní alebo schvaľovaní poplatkov v súlade s článkom 59 ods. 1 písm. a) smernice (EÚ) 2019/944 a článkom 41 ods. 1 písm. a) smernice 2009/73/ES zohľadňujú skutočné náklady, ktoré vynaložil PPS alebo iný realizátor projektu v dôsledku investícií, pokiaľ tieto náklady zodpovedajú nákladom efektívneho a štrukturálne porovnateľného prevádzkovateľa.

Národné regulačné orgány bezodkladne oznámia rozhodnutie o rozdelení nákladov agentúre spolu so všetkými relevantnými informáciami týkajúcimi sa daného rozhodnutia. V rozhodnutí o rozdelení nákladov sa uvedú najmä podrobné dôvody rozdelenia nákladov medzi členské štáty vrátane týchto prvkov:

- a) hodnotenie zistených vplyvov na každý z dotknutých členských štátov vrátane vplyvov týkajúcich sa sieťových poplatkov;
- b) hodnotenie podnikateľského plánu uvedeného v odseku 3 písm. b);
- c) regionálne alebo celounijné pozitívne externality, ako je bezpečnosť dodávok, flexibilita systému, solidarita alebo inovácie, ktoré by projekt vytvoril;
- d) výsledok konzultácie s dotknutými realizátormi projektov.

Rozhodnutie o rozdelení nákladov sa uverejní.

6. Ak príslušné národné regulačné orgány nedosiahnu dohodu o investičnej žiadosti do šiestich mesiacov odo dňa, keď bola poslednému z príslušných národných regulačných orgánov doručená žiadosť, ihneď o tom informujú agentúru.

V takomto prípade alebo na základe žiadosti aspoň jedného z príslušných národných regulačných orgánov agentúra do troch mesiacov odo dňa, keď jej bola investičná žiadosť postúpená, prijme rozhodnutie o investičnej žiadosti vrátane cezhraničného rozdelenia nákladov uvedeného v odseku 3, ako aj o nevyhnutnosti zahrnutia investičných nákladov v ich celosti ako cezhranične rozdelených nákladov do poplatkov.

Agentúra sa pred prijatím takéhoto rozhodnutia poradí s príslušnými národnými regulačnými orgánmi a realizátormi projektu. Trojmesačná lehota uvedená v druhom pododseku sa môže predĺžiť o ďalšie dva mesiace, ak agentúra žiada o doplňujúce informácie. Táto dodatočná lehota začína plynúť dňom nasledujúcim po doručení úplných informácií.

Posúdenie agentúry je založené na rovnakom scenári ako pri postupe výberu na vypracovanie zoznamu Únie, v ktorom je uvedený projekt spoločného záujmu.

Agentúra ponechá spôsob, akým sa investičné náklady zahrnú do poplatkov v súlade s určeným cezhraničným rozdelením nákladov, na príslušné vnútroštátne orgány v okamihu vykonania rozhodnutia v súlade s vnútroštátnym právom.

Rozhodnutie o investičnej žiadosti vrátane cezhraničného rozdelenia nákladov sa uverejní. Uplatňuje sa článok 25 ods. 3, článok 28 a článok 29 nariadenia (EÚ) 2019/942.

7. Agentúra bezodkladne zašle Komisii kópiu všetkých rozhodnutí o rozdelení nákladov spolu so všetkými relevantnými informáciami týkajúcimi sa každého rozhodnutia. Uvedené informácie sa môžu predložiť v súhrnnej podobe. Komisia zachováva dôvernosc' citlivých obchodných informácií.

8. Rozhodnutiami o rozdelení nákladov nie je dotknuté právo PPS uplatňovať poplatky za prístup do siete a právo národných regulačných orgánov schvaľovať ich v súlade s článkom 6 smernice (EÚ) 2019/944, článkom 32 smernice 2009/73/ES, článkom 18 ods. 1 a článkom 18 ods. 3 až 6 nariadenia (EÚ) 2019/943 a článkom 13 nariadenia (ES) č. 715/2009.

9. Tento článok sa neuplatňuje na projekty spoločného záujmu, na ktoré sa vzťahuje oslobodenie:

- a) od článkov 32, 33, 34 a od článku 41 ods. 6, 8 a 10 smernice 2009/73/ES podľa článku 36 uvedenej smernice;
- b) od článku 19 ods. 2 a 3 nariadenia (EÚ) 2019/943 alebo článku 6, článku 59 ods. 7 a článku 60 ods. 1 smernice (EÚ) 2019/944 podľa článku 63 nariadenia (EÚ) 2019/943;
- c) od pravidiel oddelenia alebo prístupu tretích strán podľa článku 64 nariadenia (EÚ) 2019/943 a článku 66 smernice (EÚ) 2019/944 alebo
- d) podľa článku 17 nariadenia (ES) č. 714/2009.

10. Komisia do [31. decembra 2022] prijme vykonávacie akty obsahujúce záväzné usmernenia na zabezpečenie jednotných podmienok vykonávania tohto článku a cezhraničného rozdelenia nákladov na sústavy na mori pre energiu z obnoviteľných zdrojov, ako sa uvádza v článku 15 ods. 1. Usmernenia sa musia vzťahovať aj na osobitnú situáciu sústav na mori pre projekty spoločného záujmu v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov, a to zahrnutím zásad koordinácie cezhraničného rozdelenia ich nákladov s finančnými, trhovými a politickými podmienkami týkajúcimi sa lokalít na výrobu elektriny na mori, ktoré sú k nim pripojené. Pri prijímaní alebo zmene usmernení sa Komisia radí s ACER, ENTSO pre elektrinu, ENTSO pre plyn a prípadne s ostatnými zainteresovanými stranami. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 21 ods. 2.

Článok 17

Stimuly

1. Ak realizátor projektu znáša väčšie riziká pri rozvoji, výstavbe, prevádzke alebo údržbe projektu spoločného záujmu spadajúceho do kompetencie národných regulačných orgánov v porovnaní s rizikami obvykle spôsobenými porovnateľným projektom infraštruktúry, členské štáty a národné regulačné orgány zabezpečia, aby sa pre uvedený projekt udelili vhodné stimuly v súlade s článkom 58 písm. f) smernice (EÚ) 2019/944, článkom 41 ods. 8 smernice 2009/73/ES, článkom 18 ods. 1 a článkom 18 ods. 3 až 6 nariadenia (EÚ) 2019/943 a článkom 13 nariadenia (ES) č. 715/2009.

Prvý pododsek sa neuplatňuje, ak sa na projekt spoločného záujmu vzťahuje oslobodenie:

- a) od článkov 32, 33, 34 a od článku 41 ods. 6, 8 a 10 smernice 2009/73/ES podľa článku 36 uvedenej smernice;

- b) od článku 19 ods. 2 a 3 nariadenia (EÚ) 2019/943 alebo oslobodenie od článku 6, článku 59 ods. 7 a článku 60 ods. 1 smernice (EÚ) 2019/944 podľa článku 63 nariadenia (EÚ) 2019/943;
- c) podľa článku 36 smernice 2009/73/ES;
- d) podľa článku 17 nariadenia (ES) č. 714/2009.

2. Národné regulačné orgány vo svojom rozhodnutí o udelení stimulov uvedených v odseku 1 zohľadnia výsledky analýzy nákladov a prínosov na základe metodiky vypracovanej podľa článku 11, a najmä pozitívne externality projektu pre región alebo celú Úniu. Národné regulačné orgány pri porovnávaní s alternatívou s menším rizikom ďalej analyzujú špecifické riziká znášané realizátormi projektov, prijaté zmiernovacie opatrenia a odôvodnenie rizikového profilu so zreteľom na čistý pozitívny vplyv projektu. Medzi oprávnené riziká patria najmä riziká spojené s novými prenosovými technológiami tak na pevnine, ako aj na mori, riziká spojené s nedostatočnou návratnosťou nákladov a riziká vývoja.

3. Pri rozhodnutí sa zohľadní špecifický charakter znášaného rizika a môžu sa ním udeliť stimuly, ktoré okrem iného zahŕňajú tieto opatrenia:

- a) pravidlá pre anticipačné investície;
- b) pravidlá uznávania efektívne vynaložených nákladov pred uvedením projektu do prevádzky;
- c) pravidlá zabezpečenia ďalšej návratnosti kapitálu investovaného do projektu;
- d) iné opatrenia, ktoré sa považujú za potrebné a vhodné.

4. Každý národný regulačný orgán predloží agentúre do [31. júla 2022] svoju metodiku a kritériá používané na hodnotenie investícií do projektov energetickej infraštruktúry a vyšších rizík, ktoré so sebou prinášajú, aktualizované vzhľadom na najnovší legislatívny, politický, technologický a trhový vývoj. V takejto metodike a kritériách musia byť výslovne riešené aj osobitné riziká, ktoré vznikajú v súvislosti so sústavami na mori pre energiu z obnoviteľných zdrojov uvedenými v bode 1 písm. e) prílohy II a projektmi, ktoré síce majú nízke kapitálové výdavky, ale sú s nimi spojené značné prevádzkové výdavky.

5. Agentúra do [31. decembra 2022] náležite zohľadní získané informácie podľa odseku 4 tohto článku, uľahčí výmenu osvedčených postupov a vydá odporúčania v súlade s článkom 6 nariadenia (EÚ) 2019/942, pokiaľ ide o:

- a) stimuly uvedené v odseku 1 na základe referenčného porovnania najlepších postupov uskutočneného národnými regulačnými orgánmi;
- b) spoločnú metodiku hodnotenia vyšších rizík spojených s investíciami do projektov energetickej infraštruktúry.

6. Každý národný regulačný orgán zverejní do [31. marca 2023] svoju metodiku a kritériá používané na hodnotenie investícií do projektov energetickej infraštruktúry a vyšších rizík, ktoré sú s nimi spojené.

7. Ak opatrenia uvedené v odsekoch 5 a 6 nie sú dostatočné na zabezpečenie včasnej realizácie projektov spoločného záujmu, Komisia môže vydať usmernenia týkajúce sa stimulov stanovených v tomto článku.

KAPITOLA VII

FINANCOVANIE

Článok 18

Oprávnenosť projektov na finančnú pomoc Únie podľa nariadenia (EÚ)... [o Nástroji na prepájanie Európy podľa návrhu COM(2018) 438]

1. Projekty spoločného záujmu spadajúce do kategórií uvedených v prílohe II sú oprávnené na finančnú pomoc Únie vo forme grantov na štúdie a finančných nástrojov.

2. Projekty spoločného záujmu spadajúce do kategórií uvedených v prílohe II bode 1 písm. a), b), c) a e) a v prílohe II bode 3, okrem projektov uskladňovania elektriny v prečerpávacích vodných elektrárnach, sú takisto oprávnené na finančnú pomoc Únie vo forme grantov na práce, ak spĺňajú všetky z týchto kritérií:

- a) analýza nákladov a prínosov pre konkrétny projekt podľa článku 16 ods. 3 písm. a) preukáže významné pozitívne externality, ako je bezpečnosť dodávok, flexibilita systému, solidarita alebo inovácia;
- b) k projektu bolo prijaté rozhodnutie o cezhraničnom rozdelení nákladov podľa článku 16 alebo v prípade projektov spoločného záujmu spadajúcich do kategórie uvedenej v prílohe II bode 3, ktoré nepatria do kompetencie národných regulačných orgánov a ktoré preto nezískali rozhodnutie o cezhraničnom rozdelení nákladov, sa projekt zameriava na poskytovanie cezhraničných služieb, prináša technologickú inováciu a zaručuje bezpečnosť prevádzky cezhraničnej sústavy;
- c) projekt nie je z obchodného hľadiska životaschopný podľa podnikateľského plánu a iných posudkov vypracovaných najmä potenciálnymi investormi alebo veriteľmi alebo národným regulačným orgánom. Rozhodnutie o stimuloch a jeho odôvodnenie uvedené v článku 17 ods. 2 sa berie do úvahy pri posudzovaní životaschopnosti projektu z obchodného hľadiska.

3. Projekty spoločného záujmu realizované v súlade s postupom uvedeným v článku 5 ods. 7 písm. d) sú takisto oprávnené na finančnú pomoc Únie vo forme grantov na práce, ak spĺňajú kritériá stanovené v odseku 2 tohto článku.

4. Projekty spoločného záujmu spadajúce do kategórií uvedených v prílohe II bode 1 písm. d), bodoch 2 a 5 sú tiež oprávnené na finančnú pomoc Únie vo forme grantov na práce, ak dotknutí realizátori projektov môžu jednoznačne preukázať značné pozitívne externality projektu, ako je bezpečnosť dodávok, flexibilita systému, solidarita alebo inovácia, a poskytnúť jasný dôkaz o ich nedostatočnej životaschopnosti z obchodného hľadiska podľa analýzy nákladov a prínosov, podnikateľského plánu a posudkov vypracovaných najmä potenciálnymi investormi alebo veriteľmi, prípadne národným regulačným orgánom.

5. Projekty vo vzájomnom záujme sa považujú za projekty spoločného záujmu a sú oprávnené na finančnú pomoc Únie. Na finančnú pomoc Únie vo forme grantov na práce sú oprávnené len investície nachádzajúce sa na území Únie, ktoré sú súčasťou projektu vo vzájomnom záujme, ak spĺňajú kritériá stanovené v odseku 2 a ak sa na základe rozhodnutia o cezhraničnom rozdelení nákladov uvedenom v odseku 2 písm. b) cezhranične rozdeľujú náklady aspoň medzi dva členské štáty vo významnej miere v každom členskom štáte.

Článok 19

Usmernenie pre kritériá na udeľovanie finančnej pomoci Únie

Osobitné kritériá stanovené v článku 4 ods. 3 a parametre stanovené v článku 4 ods. 5 sa uplatňujú na účely stanovenia kritérií na udeľovanie finančnej pomoci Únie v nariadení (EÚ) ... [o Nástroji na prepájanie Európy podľa návrhu COM(2018) 438].

KAPITOLA VIII

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 20

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 3 sa Komisii udeľuje na obdobie siedmich rokov od [1. januára 2022]. Komisia vypracuje správu týkajúcu sa delegovania právomoci najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím tohto sedemročného obdobia. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje na rovnako dlhé obdobia, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevznesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred koncom každého obdobia.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 3 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po uverejnení rozhodnutia v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
5. Delegovaný akt prijatý podľa článku 3 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 21

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 22

Podávanie správ a hodnotenie

Komisia najneskôr 31. decembra 2027 zverejní správu o realizácii projektov spoločného záujmu a predloží ju Európskemu parlamentu a Rade. V uvedenej správe poskytne hodnotenie:

- a) pokroku dosiahnutého v plánovaní, rozvoji, výstavbe a uvádzaní do prevádzky projektov spoločného záujmu vybraných podľa článku 3 a prípadného oneskorenia v realizácii a iných vzniknutých ťažkostí;
- b) finančných prostriedkov použitých a vyplatených Úniou na projekty spoločného záujmu v porovnaní s celkovou hodnotou financovaných projektov spoločného záujmu;
- c) pokroku dosiahnutého z hľadiska integrácie obnoviteľných zdrojov energie a zníženia emisií skleníkových plynov prostredníctvom plánovania, rozvoja, výstavby a uvádzania do prevádzky projektov spoločného záujmu vybraných podľa článku 3;
- d) pokroku dosiahnutého pri plánovaní, rozvoji, výstavbe a uvádzaní do prevádzky sústav na mori pre energiu z obnoviteľných zdrojov a pri umožnení využívania energie z obnoviteľných zdrojov na mori;
- e) pokiaľ ide o sektory elektriny a vodíka, vývoja úrovne prepojenosti členských štátov, zodpovedajúceho vývoja cien energie, ako aj počtu systémových zlyhaní siete, ich príčin a súvisiacich ekonomických nákladov;
- f) postupu vydávania povolení a účasti verejnosti, najmä:
 - i) priemernej a maximálnej celkovej dĺžky trvania postupov vydávania povolení na projekty spoločného záujmu vrátane trvania každého kroku konania pred podaním žiadosti v porovnaní s harmonogramom predpokladaným v pôvodných hlavných míľnikoch uvedených v článku 10 ods. 5;
 - ii) miery odporu proti projektom spoločného záujmu, najmä počet písomných námietok podaných počas postupu verejných konzultácií a počet súdnych konaní;
 - iii) prehľad najlepších a inovačných postupov, pokiaľ ide o účasť zainteresovaných strán a zmiernenie vplyvu na životné prostredie počas postupov vydávania povolení a realizácie projektu vrátane adaptácie na zmenu klímy;
 - iv) účinnosti schém uvedených v článku 8 ods. 3, pokiaľ ide o súlad s lehotami stanovenými v článku 10;
- g) regulačných aspektov, najmä:
 - i) počtu projektov spoločného záujmu, ku ktorým bolo vydané rozhodnutie o cezhraničnom rozdelení nákladov podľa článku 16;
 - ii) počtu a typu projektov spoločného záujmu, ktoré dostali konkrétne stimuly podľa článku 17;
- h) účinnosti tohto nariadenia pri prispievaní k plneniu cieľov v oblasti klímy a energetiky do roku 2030 a v dlhodobom horizonte k dosiahnutiu klimatickej neutrality do roku 2050.

Článok 23

Informovanie a propagácia

Komisia zriadi a udržiava na internete platformu transparentnosti ľahko prístupnú širokej verejnosti. Platformu pravidelne aktualizuje informáciami zo správ uvedených v článku 5 ods. 1 a z webového sídla uvedeného v článku 9 ods. 7. Platforma musí obsahovať tieto informácie:

- a) všeobecné, aktualizované informácie vrátane zemepisných informácií ku každému projektu spoločného záujmu;
- b) plán realizácie stanovený v článku 5 ods. 1 pre každý projekt spoločného záujmu a predložený spôsobom, ktorý kedykoľvek umožňuje posúdiť pokrok v jeho realizácii;
- c) hlavné očakávané prínosy a náklady na projekty s výnimkou akýchkoľvek citlivých obchodných informácií;
- d) zoznam Únie;
- e) finančné prostriedky, ktoré Únia vyčlenila a vyplatila na každý projekt spoločného záujmu.

Článok 24

Prechodné ustanovenia

Toto nariadenie nemá vplyv na poskytovanie, pokračovanie ani úpravu finančnej pomoci udelenej Komisiou podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1316/2013⁴⁷.

Článok 25

Zmena nariadenia (ES) č. 715/2009

V článku 8 ods. 10 nariadenia (ES) č. 715/2009 sa prvý pododsek nahrádza takto:

„ENTSO pre plyn každé dva roky prijme a uverejní plán rozvoja siete pre celú Úniu uvedený v odseku 3 písm. b). Tento plán rozvoja siete pre celú Úniu musí obsahovať modelovanie integrovanej siete vrátane vodíkových sietí, vypracúvanie scenárov, európsky výhľad primeranosti dodávok a hodnotenie odolnosti siete.“

Článok 26

Zmena smernice 2009/73/ES

V článku 41 ods. 1 smernice 2009/73/ES sa dopĺňa toto písmeno v):

„v) plniť povinnosti stanovené v článku 3, článku 5 ods. 7, článkoch 14, 15, 16 a v článku 17 [nariadenia o TEN-E podľa návrhu COM(2020) 824];“

Článok 27

Zmena smernice (EÚ) 2019/944

V článku 59 ods. 1 smernice (EÚ) 2019/944 sa dopĺňa toto písmeno zz):

„zz) plniť povinnosti stanovené v článku 3, článku 5 ods. 7, článkoch 14, 15, 16 a v článku 17 [nariadenia o TEN-E podľa návrhu COM(2020) 824];“

⁴⁷

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1316/2013 z 11. decembra 2013 o zriadení Nástroja na prepájanie Európy, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 913/2010 a zrušujú sa nariadenia (ES) č. 680/2007 a (ES) č. 67/2010 (Ú. v. EÚ L 348, 20.12.2013, s. 129).

Článok 28

Zmena nariadenia (EÚ) 2019/943

Prvá veta článku 48 nariadenia (EÚ) 2019/943 sa nahrádza takto:

„Plán rozvoja sústavy pre celú Úniu uvedený v článku 30 ods. 1 písm. b) musí obsahovať modelovanie integrovanej sústavy vrátane vypracúvania scenárov a hodnotenia odolnosti sústavy. Musí byť plne v súlade s posúdením primeranosti zdrojov na európskej úrovni vypracovaným podľa článku 23.“

Článok 29

Zmena nariadenia (EÚ) 2019/942

V článku 11 nariadenia (EÚ) 2019/942 sa písmená c) a d) nahrádzajú takto:

c) plní povinnosti stanovené v článku 5, článku 11 ods. 2, 8, 9 a 10, článkoch 12 a 13 a článku 17 ods. 5 a v bode 12 prílohy III k [nariadeniu o TEN-E podľa návrhu COM(2020) 824];

d) prijíma rozhodnutia o schválení nezávažných zmien metodík analýzy nákladov a prínosov podľa článku 11 ods. 6 a o investičných žiadostiach vrátane cezhraničného rozdelenia nákladov podľa článku 16 ods. 6 [nariadenia o TEN-E podľa návrhu COM(2020) 824].

Článok 30

Zrušenie

Nariadenie (EÚ) č. 347/2013 sa zrušuje od [1. januára 2022]. Z tohto nariadenia nevyplývajú žiadne práva pre projekty uvedené v prílohách k nariadeniu (EÚ) č. 347/2013.

Článok 31

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od [1. januára 2022].

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Európsky parlament
predseda
[...]

Za Radu
predseda
[...]

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ VÝKAZ – „AGENTÚRY“

1. RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY

1.1. Názov návrhu/iniciatívy

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 347/2013

1.2. Príslušné oblasti politiky

Oblasť politiky: I. Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika

Činnosť: 02. Európske strategické investície

1.3. Návrh sa týka

☐ novej akcie

☐ novej akcie, ktorá nadväzuje na pilotný projekt/prípravnú akciu⁴⁸

☒ predĺženia trvania existujúcej akcie

☐ zlúčenia jednej alebo viacerých akcií do ďalšej/novej akcie

1.4. Ciele

1.4.1. Všeobecné ciele

Všeobecným cieľom iniciatívy je uľahčiť včasný rozvoj primeranej energetickej infraštruktúry v celej Únii a v jej susedstve so zámerom umožniť plnenie cieľov Únie v oblasti energetiky a klímy v súlade s Európskou zelenou dohodou, najmä pokiaľ ide o ciele do roku 2030 a do roku 2050 vrátane cieľa klimatickej neutrality, ako aj o integráciu trhu, konkurencieschopnosť a bezpečnosť dodávok pri minimálnych nákladoch pre spotrebiteľov a podniky.

1.4.2. Špecifické ciele

Špecifické ciele

1. umožniť identifikáciu cezhraničných projektov a investícií v celej Únii a so susednými krajinami, ktoré sú potrebné na energetickú transformáciu a dosiahnutie cieľov v oblasti klímy;

2. zlepšiť plánovanie infraštruktúry na účely integrácie energetického systému a sústav na mori;

3. skrátiť povoľovacie konania pre projekty spoločného záujmu s cieľom zabrániť oneskoreniam pri projektoch, ktoré uľahčujú energetickú transformáciu;

4. zabezpečiť primerané využívanie nástrojov na rozdelenie nákladov a regulačných stimulov.

⁴⁸

Podľa článku 58 ods. 2 písm. a) alebo b) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

1.4.3. Očakávané výsledky a vplyv

Uveďte, aký vplyv by mal mať návrh/iniciatíva na prijímateľov/cieľové skupiny.

Špecifický cieľ č. 1:

Zrealizovať projekty spoločného záujmu, ktoré podporujú dosiahnutie cieľa klimatickej neutrality, a to umožnením integrácie obnoviteľných zdrojov energie.

Špecifický cieľ č. 2:

Dosiahnuť výrazný nárast využívania energie z obnoviteľných zdrojov na mori.

Špecifický cieľ č. 3:

Zabezpečiť európsky prístup k plánovaniu infraštruktúry pre vodíkové siete.

Špecifický cieľ č. 4:

Obmedziť oneskorenia pri realizácii projektov spoločného záujmu.

1.4.4. Ukazovatele výkonnosti

Uveďte ukazovatele na monitorovanie pokroku a dosiahnutých výsledkov.

Špecifický cieľ č. 1:

Počet a typy projektov spoločného záujmu v rámci vymedzených prioritných koridorov/tematických oblastí: obmedzené zníženie výroby energie z obnoviteľných zdrojov, zdvojnásobenie počtu projektov inteligentných elektrizačných sústav do roku 2026 v porovnaní so súčasnou úrovňou.

Špecifický cieľ č. 2:

Počet projektov spoločného záujmu: najmenej desať projektov spoločného záujmu na podporu využívania energie z obnoviteľných zdrojov na mori do roku 2026.

Špecifický cieľ č. 3:

Počet projektov spoločného záujmu: najmenej päť projektov spoločného záujmu týkajúcich sa vodíka do roku 2026.

Špecifický cieľ č. 4:

Priemerné a maximálne celkové trvanie postupov vydávania povolení na projekty spoločného záujmu: znížiť podiel projektov spoločného záujmu, ktoré sa v danom roku oneskorili oproti pôvodne plánovaným dátumom uvedenia projektov do prevádzky.

1.5. Dôvody návrhu/iniciatívy

1.5.1. Potreby, ktoré sa majú uspokojiť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte vrátane podrobného harmonogramu prvej fázy vykonávania iniciatívy

Nariadením o transeurópskych energetických sieťach (TEN-E) prijatým v roku 2013 sa stanovujú pravidlá na včasný rozvoj a interoperabilitu transeurópskych energetických sietí s cieľom dosiahnuť ciele energetickej politiky stanovené v Zmluve o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), zaistiť fungovanie vnútorného trhu s energiou a bezpečnosť dodávok v Únii, podporovať energetickú účinnosť a úsporu energie, rozvoj nových a obnoviteľných foriem energie a presadzovať prepojenie energetických sietí. Nariadením o TEN-E sa zavádza rámec pre spoluprácu členských štátov a príslušných zainteresovaných strán v regionálnom prostredí na rozvoji lepšie prepojených energetických sietí s cieľom prepojiť regióny, ktoré sú v

súčasnosti izolované od európskych trhov s energiou, posilniť existujúce cezhraničné prepojenia a pomôcť integrovať energiu z obnoviteľných zdrojov.

TEN-E ako taká je ústredným nástrojom rozvoja vnútorného trhu s energiou a je nevyhnutná na dosiahnutie cieľov Európskej zelenej dohody. Na dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2050 a vyšších úrovní znižovania emisií skleníkových plynov do roku 2030 bude Európa potrebovať integrovanejší energetický systém, ktorý sa bude opierať o vyššiu mieru elektrifikácie založenej na obnoviteľných zdrojoch a dekarbonizácii plynárenského odvetvia. TEN-E môže zabezpečiť, aby rozvoj energetickej infraštruktúry Únie podporoval požadovanú energetickú transformáciu.

Hoci ciele súčasného nariadenia zostávajú do veľkej miery platné, ich zameranie na ciele do roku 2020 a do roku 2030 treba aktualizovať, aby odrážali nový politický kontext a cieľ klimatickej neutrality do roku 2050 podľa Európskej zelenej dohody. Okrem nového politického kontextu a cieľov sme v poslednom desaťročí zaznamenali rýchly technologický rozvoj. Tento pokrok by sa mal zohľadniť v kategóriách infraštruktúry, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, v kritériách výberu projektov spoločného záujmu, ako aj v prioritných koridoroch a tematických oblastiach.

Okrem úloh, ktoré už patria do jej pôsobnosti podľa nariadenia o agentúre ACER, je výsledkom tejto iniciatívy, že agentúre ACER sa udelí mandát na vykonávanie ďalších úloh, a to:

- vypracovať rámcové usmernenia s cieľom usmerniť ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn pri vypracúvaní ich scenárov,
- schvaľovať postupné zlepšovanie metodík nákladov a prínosov, ktoré vypracovali ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn.

- 1.5.2. *Prínos zapojenia Únie (môže byť výsledkom rôznych faktorov, napr. lepšej koordinácie, právnej istoty, väčšej účinnosti alebo komplementárnosti). Na účely tohto bodu je „prínos zapojenia Únie“ hodnota vyplývajúca zo zásahu Únie, ktorá dopĺňa hodnotu, ktorú by inak vytvorili len samotné členské štáty.*

Dôvody na akciu na európskej úrovni (*ex ante*)

Energetická prenosová infraštruktúra (vrátane prepojenej sústavy na mori a infraštruktúry inteligentných sústav) má vzhľadom na svoje cezhraničné vplyvy európsku pridanú hodnotu a je nevyhnutná na dosiahnutie klimaticky neutrálneho energetického systému. Na rozvoj cezhraničnej energetickej infraštruktúry je potrebný rámec pre regionálnu spoluprácu medzi členskými štátmi. Predpisy a opatrenia jednotlivých členských štátov na realizáciu týchto infraštruktúrnych projektov ako celku nestačia.

Očakávaný prínos vytvorený Úniou (*ex post*)

Vnútorný trh s energiou je založený na cezhraničných prepojovacích vedeniach, ktorých rozvoj si vyžaduje spoluprácu dvoch alebo viacerých členských štátov. Táto iniciatíva prostredníctvom spolupráce podporí nákladovo efektívnejší a účinnejší prístup k rozvoju primeranej cezhraničnej infraštruktúry a dosiahnutie cieľov Únie v oblasti klímy a energetiky pri minimálnych nákladoch pre spotrebiteľov a podniky.

- 1.5.3. *Poznatky získané z podobných skúseností v minulosti*

Na základe hodnotenia súčasného nariadenia o TEN-E sa ukázalo, že nariadenie účinne zlepšilo integráciu sietí členských štátov, stimulovalo obchod s energiou, a tým prispelo ku

konkurencieschopnosti Únie. Vyplynulo to z dôkazov o cieľoch v oblasti prepojenosti a cenách energie a ich konvergencii v celej Únii. Projekty spoločného záujmu v oblasti elektrickej energie, a najmä v oblasti plynu, výrazne prispeli k bezpečnosti dodávok ako hlavná kontextová hybná sila návrhu nariadenia o TEN-E. Pokiaľ ide o plyn, infraštruktúra je v súčasnosti dobre prepojená a odolnosť dodávok sa od roku 2013 výrazne zlepšila. Regionálna spolupráca v regionálnych skupinách a prostredníctvom cezhraničného rozdelenia nákladov je dôležitým faktorom, ktorý umožňuje realizáciu projektov. V mnohých prípadoch však cezhraničné rozdelenie nákladov nevedlo k zmenšeniu medzery vo financovaní projektu, ako sa plánovalo. Hoci sa povoľovacie konania skrátili, v niektorých prípadoch sú stále dlhé. Hoci základné príčiny súvisia najmä s vykonávaním na vnútroštátnej úrovni a sú mimo rozsahu pôsobnosti nariadenia o TEN-E, existujú prvky, ktoré možno zlepšiť. Dôležitým faktorom bola finančná pomoc z NPE, granty na štúdie pomohli znížiť riziká v počiatočných fázach vývoja projektov, zatiaľ čo granty na práce podporili projekty pri odstraňovaní hlavných úzkych miest, ktoré nebolo možné dostatočne vyriešiť prostredníctvom trhového financovania.

1.5.4. *Zlučiteľnosť s viacročným finančným rámcom a možná synergia s inými vhodnými nástrojmi*

Iniciatíva prispeje k dosiahnutiu klimatickej neutrality do roku 2050, pričom začne znížením emisií skleníkových plynov o 55 % do roku 2030, čo je kľúčový klimatický cieľ Európskej zelenej dohody, ktorú Komisia pod vedením Ursuly von der Leyenovej predložila v decembri 2019. Pokiaľ ide o kritériá oprávnenosti na finančnú pomoc z Nástroja na prepájanie Európy (NPE) pre projekty spoločného záujmu, iniciatíva prispieva k cieľom VFR na roky 2021 – 2027, a to aj pokiaľ ide o zohľadňovanie problematiky zmeny klímy.

1.5.5. *Posúdenie rôznych disponibilných možností financovania vrátane možnosti prerozdelenia*

Prevažná časť vplyvu tohto návrhu na rozpočet sa rieši v rámci legislatívneho finančného výkazu k návrhu nariadenia, ktorým sa zriaďuje Nástroj na prepájanie Európy. Osobitný vplyv tejto iniciatívy na rozpočet sa obmedzuje na zdroje, ktoré agentúra ACER potrebuje na plnenie svojho dodatočného mandátu. V posúdení vplyvu boli zhodnotené rôzne možnosti so zámerom splniť cieľ lepšieho plánovania infraštruktúry v záujme integrácie energetického systému. Uprednostňovaná možnosť predstavuje nákladovo najefektívnejší prístup.

1.6. Trvanie a finančný vplyv návrhu/iniciatívy

☐ **obmedzené trvanie**

- ☐ Návrh/iniciatíva je v platnosti od [DD/MM]RRRR do [DD/MM]RRRR
- ☐ Finančný vplyv trvá od RRRR do RRRR.

☒ **neobmedzené trvanie**

- Počiatočná fáza vykonávania bude trvať od RRRR do RRRR,
- a potom bude vykonávanie pokračovať v plnom rozsahu.

1.7. Plánovaný spôsob riadenia⁴⁹

☒ **Priame riadenie** na úrovni Komisie prostredníctvom

- ☐ výkonných agentúr

☐ **Zdieľané riadenie** s členskými štátmi

☐ **Nepriame riadenie**, pri ktorom sa plnením rozpočtu poveria:

- ☐ medzinárodné organizácie a ich agentúry (uved'te),
- ☐ Európska investičná banka (EIB) a Európsky investičný fond,
- ☐ subjekty uvedené v článkoch 70 a 71 nariadenia o rozpočtových pravidlách,
- ☐ verejnoprávne subjekty,
- ☐ súkromnoprávne subjekty poverené vykonávaním verejnej služby, pokiaľ tieto subjekty poskytujú dostatočné finančné záruky,
- ☐ súkromnoprávne subjekty spravované právom členského štátu, ktoré sú poverené vykonávaním verejno-súkromného partnerstva a ktoré poskytujú dostatočné finančné záruky,
- ☐ osoby poverené vykonávaním osobitných činností v oblasti SZBP podľa hlavy V Zmluvy o Európskej únii a určené v príslušnom základnom akte.

Poznámky:

neuvádza sa

⁴⁹

Vysvetlenie spôsobov riadenia a odkazy na nariadenie o rozpočtových pravidlách sú k dispozícii na webovej stránke BudgWeb: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA

2.1. Opatrenia týkajúce sa monitorovania a predkladania správ

Uveďte časový interval a podmienky, ktoré sa vzťahujú na tieto opatrenia.

Stále platia postupy pravidelného podávania správ a monitorovania, ktoré existujú v súlade so súčasným rámcom TEN-E, ako je napríklad podávanie správy agentúry ACER regionálnym skupinám. Agentúra ACER okrem toho uverejňuje všetky výsledky svojich úloh na svojom webovom sídle.

Prevažná časť vplyvu tohto návrhu na rozpočet sa rieši v rámci legislatívneho finančného výkazu k návrhu nariadenia, ktorým sa zriaďuje Nástroj na prepájanie Európy. V súlade s navrhovaným nariadením o NPE sa zavedie revidovaný výkonnostný rámec na monitorovanie dosahovania cieľov programu a jeho prispievania k plneniu cieľov politiky Únie. V oblasti energetiky sa ukazovatele na monitorovanie vykonávania a pokroku programu budú týkať najmä príspevku k prepojenosti a integrácii trhov, bezpečnosti dodávok energie a k udržateľnému rozvoju prostredníctvom umožnenia dekarbonizácie zvýšeným prenikaním energie z obnoviteľných zdrojov do energetických systémov, ako aj k cezhraničnej spolupráci v oblasti obnoviteľných zdrojov energie.

Dodatočné úlohy, ktoré bude agentúra ACER riadiť, prispievajú k zabezpečeniu splnenia cieľov iniciatívy, najmä k lepšiemu plánovaniu infraštruktúry v záujme integrácie energetického systému a k identifikácii cezhraničných projektov a investícií v celej Únii a so susednými krajinami, ktoré sú potrebné na energetickú transformáciu a dosiahnutie cieľov v oblasti klímy.

Okrem zavedených postupov podávania správ a monitorovania špecifických pre nariadenie o TEN-E všetky agentúry Únie pracujú v rámci prísneho monitorovacieho systému, ktorý zahŕňa oddelenie vnútorného auditu, útvar Komisie pre vnútorný audit, správnu radu agentúry ACER, Dvor audítorov a rozpočtový orgán. Tento systém bol stanovený v nariadení o zriadení agentúry ACER z roku 2009 a platí naďalej.

2.2. Systémy riadenia a kontroly

2.2.1. *Opodstatnenie navrhovaných spôsobov riadenia, mechanizmov vykonávania financovania, spôsobov platby a stratégie kontroly*

Prevažná časť vplyvu tohto návrhu na rozpočet sa rieši v rámci legislatívneho finančného výkazu k návrhu nariadenia, ktorým sa zriaďuje Nástroj na prepájanie Európy. Pridelenie dodatočných úloh agentúre ACER si však vyžaduje dodatočné zdroje zodpovedajúce 1 ekvivalentu plného pracovného času. Je to odôvodnené prácou potrebnou na vypracovanie nových rámcových usmernení s cieľom usmerniť ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn pri vypracúvaní ich scenárov a na posúdenie postupného zlepšovania metodík nákladov a prínosov, ktoré vypracovali ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn. Tieto úlohy si vyžadujú osobitné odborné znalosti, ktoré sa majú vybudovať a udržiavať v rámci agentúry ACER.

2.2.2. *Informácie o zistených rizikách a systémoch vnútornej kontroly zavedených na ich zmiernenie*

Riziká zistené v súvislosti s výdavkami vynakladanými v rámci Nástroja na prepájanie Európy a súvisiace kontroly na ich zmiernenie sa riešia v rámci legislatívneho finančného výkazu k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Nástroj na prepájanie Európy a zrušujú sa nariadenia (EÚ) č. 1316/2013 a (EÚ) č. 283/2014.

V súvislosti s dodatočnými úlohami pridelenými agentúre ACER sa nezistilo žiadne osobitné riziko. Na dodatočné zdroje poskytnuté agentúre ACER sa bude vzťahovať systém vnútornej kontroly agentúry ACER, ktorý bude v súlade s príslušnými medzinárodnými normami a bude zahŕňať osobitné kontroly na predchádzanie konfliktu záujmov a zabezpečenie ochrany oznamovateľov.

2.2.3. *Odhad a opodstatnenie nákladovej účinnosti kontrol (pomer medzi nákladmi na kontroly a hodnotou súvisiacich riadených finančných prostriedkov) a posúdenie očakávaných úrovní rizika chyby (pri platbe a uzavretí)*

Posúdenie nákladov na kontroly a riziko chýb súvisiacich s výdavkami vynakladanými v rámci Nástroja na prepájanie Európy sa riešia v rámci legislatívneho finančného výkazu k návrhu nariadenia, ktorým sa zriaďuje Nástroj na prepájanie Európy.

GR ENER stále vykonáva stratégiu dohľadu, ktorá sa vzťahuje na činnosti agentúry ACER. Náklady na kontrolu dodatočných úloh zverených agentúre ACER sa budú posudzovať na základe rizikového profilu agentúry a potrieb monitorovania činností agentúry a dohľadu nad nimi. Obmedzený rozsah týchto dodatočných činností by však nemal mať žiadny významný vplyv na náklady agentúry na kontrolu. Za posledných päť rokov (2015 – 2019) zostali náklady agentúry ACER na kontrolu v porovnaní s výškou príspevku Únie pomerne stabilné, a to v rozmedzí od 1,2 % do 2 %.

Keďže vplyv na rozpočet sa obmedzuje na poskytnutie dodatočných zdrojov, očakáva sa, že riziko chýb zostane počas trvania programu pod prahovou hodnotou 2 % celkových výdavkov.

2.3. Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam

Uveďte existujúce a plánované preventívne a ochranné opatrenia, napr. zo stratégie na boj proti podvodom.

Komisia zabezpečí zavedenie vhodných opatrení na zabezpečenie toho, aby sa pri vykonávaní príslušných činností chránili finančné záujmy Únie prostredníctvom uplatňovania preventívnych opatrení proti podvodom, korupcii a akýmkoľvek iným nezákonným činnostiam.

GR ENER stále vykonáva osobitnú stratégiu GR ENER na boj proti podvodom, ktorá bude aktualizovaná do konca roka 2020 v nadväznosti na revíziu stratégie Komisie pre boj proti podvodom z apríla 2019 [COM(2019) 196].

Opatrenia prijaté na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam v prípade projektov financovaných z Nástroja na prepájanie Európy sú uvedené v legislatívnom finančnom výkaze k návrhu nariadenia, ktorým sa zriaďuje Nástroj na prepájanie Európy.

Agentúra ACER zrevidovala svoju stratégiu na boj proti podvodom na základe posúdenia rizík podvodov, ktorým by mohla byť vystavená pri plnení svojho mandátu. V otázkach týkajúcich sa predchádzania podvodom a nezrovnalostiam agentúra ACER spolupracuje s útvarmi Komisie. Komisia zabezpečí pokračovanie a posilnenie tejto spolupráce. Okrem toho agentúra ACER prijala v roku 2018 usmernenia o riadení konfliktu záujmov.

Ustanovenia týkajúce sa ochrany finančných záujmov Únie sú zahrnuté v článku 26 návrhu nariadenia, ktorým sa zriaďuje Nástroj na prepájanie Európy.

3. ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY

3.1. Príslušné okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky výdavkov

- Existujúce rozpočtové riadky

V poradí, v akom za sebou nasledujú okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky.

Okruh viacročného finančného rámca	Rozpočtový riadok	Druh výdavkov	Príspevky			
	Číslo	DRP/NRP ⁵⁰	krajín EZVO ⁵¹	kandidátskych krajín ⁵²	tretích krajín	v zmysle článku 21 ods. 2 písm. b) nariadenia o rozpočtových pravidlách
I. Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika	02 10 06 ACER	DRP	ÁNO	NIE	NIE	NIE

- Požadované nové rozpočtové riadky

V poradí, v akom za sebou nasledujú okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky.

⁵⁰ DRP = diferencované rozpočtové prostriedky/NRP = nediferencované rozpočtové prostriedky.

⁵¹ EZVO: Európske združenie voľného obchodu.

⁵² Kandidátske krajiny a prípadne potenciálni kandidáti zo západného Balkánu.

Okruh viacročného o finančného rámca	Rozpočtový riadok	Druh výdavkov	Príspevky			
	Číslo	DRP/NRP	krajín EZVO	kandidátskych krajín	tretích krajín	v zmysle článku 21 ods. 2 písm. b) nariadenia o rozpočtových pravidlách
	[XX YY YY YY]		ÁNO/ NIE	ÁNO/NIE	ÁNO/ NIE	ÁNO/NIE

3.2. Odhadovaný vplyv na výdavky

3.2.1. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na výdavky

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Okruh viacročného finančného rámca	Číslo	Okruh 1A
------------------------------------	-------	----------

ACER (iba nové úlohy)			2022	2023	2024	2025	2026	2027	SPOLU
Hlava 1	Závázky	(1)	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169	0,889
	Platby	(2)	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169	0,889
Hlava 2	Závázky	(1a)							
	Platby	(2a)							
Hlava 3	Závázky	(3a)							
	Platby	(3b)							
Rozpočtové prostriedky pre agentúru ACER SPOLU	Závázky	= 1 + 1a + 3a	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169	0,889
	Platby	= 2 + 2a + 3b	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169	0,889

Okruh viacročného finančného rámca	5	„Administratívne výdavky“						
---	----------	---------------------------	--	--	--	--	--	--

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

		2022	2023	2024	2025	2026	2027		SPOLU
GR: ENER iba dohľad nad novými úlohami									
• Ľudské zdroje		0	0	0	0	0	0		0
• Ostatné administratívne výdavky		0	0	0	0	0	0		0
GR ENER SPOLU	Rozpočtové prostriedky	0	0	0	0	0	0		0

Rozpočtové prostriedky OKRUHU 5 viacročného finančného rámca SPOLU	(Závazky spolu = Platby spolu)	0	0	0	0	0	0		0
--	--------------------------------	---	---	---	---	---	---	--	---

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

		2022	2023	2024	2025	2026	2027		SPOLU
Rozpočtové prostriedky OKRUHOV 1 až 5 viacročného finančného rámca SPOLU	Závazky	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169		0,889
	Platby	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169		0,889

3.2.2. Odhadovaný vplyv na rozpočtové prostriedky [subjektu]

- ☒ Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie operačných rozpočtových prostriedkov.
- ☐ Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie operačných rozpočtových prostriedkov, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

viazané rozpočtové prostriedky v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Uveďte ciele a výstupy			Rok N		Rok N + 1		Rok N + 2		Rok N + 3		Uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)						SPOLU	
	VÝSTUPY																	
	↓	Druh ⁵³	Priemerné náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Celkový počet
ŠPECIFICKÝ CIEĽ č. 1 ⁵⁴ ...																		
– Výstup																		
– Výstup																		
– Výstup																		
Špecifický cieľ č. 1 medzisúčet																		
ŠPECIFICKÝ CIEĽ č. 2...																		
– Výstup																		
Špecifický cieľ č. 2 medzisúčet																		
NÁKLADY SPOLU																		

⁵³

Výstupy znamenajú dodané produkty a služby (napr.: počet financovaných výmen študentov, vybudované cesty v km atď.).

⁵⁴

Ako je uvedené v bode 1.4.2. „Špecifické ciele...“.

3.2.3. Odhadovaný vplyv na ľudské zdroje agentúry ACER

3.2.3.1. Zhrnutie

- ☐ Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie administratívnych rozpočtových prostriedkov.
- ☒ Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie administratívnych rozpočtových prostriedkov, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

	2022	2023	2024	2025	2026	2027		SPOLU
--	------	------	------	------	------	------	--	-------

Dočasní zamestnanci (funkčná skupina AD)*	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169		0,889
Dočasní zamestnanci (funkčná skupina AST)								
Zmluvní zamestnanci								
Vyslaní národní experti								

SPOLU	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169		0,889
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--	-------

* na základe priemerných nákladov na dočasného zamestnanca (funkčná skupina AD) vo výške 150 000 EUR a ročnej miery inflácie na úrovni 2 %

Požiadavky na pracovníkov (ekvivalent plného pracovného času):

	2022	2023	2024	2025	2026	2027		SPOLU
--	------	------	------	------	------	------	--	-------

Dočasní zamestnanci (funkčná skupina AD)	1	1	1	1	1	1		
Dočasní zamestnanci (funkčná skupina AST)								
Zmluvní zamestnanci								
Vyslaní národní experti								

SPOLU	1	1	1	1	1	1		
-------	---	---	---	---	---	---	--	--

Prijatie pracovníkov je naplánované na druhú polovicu roka 2022 s cieľom pripraviť vykonávanie nariadenia. Podľa možnosti by sa malo prijať v polovici roka 2022. Preto sa za rok 2022 berie do úvahy len 50 % priemerných nákladov.

Započítanie rozpočtu požadovaného na pokrytie zvýšených nákladov na ľudské zdroje v agentúre ACER sa vykoná tak, že sa v tom istom okruhu o rovnakú sumu zníži rozpočet na program v oblasti energetiky v rámci Nástroja na prepájanie Európy (NPE – Energetika).

3.2.3.2. Odhadované potreby ľudských zdrojov pre príslušné GR

- ☒ Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie ľudských zdrojov.
- ☐ Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie ľudských zdrojov, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

odhady sa zaokrúhľujú na celé čísla (alebo najviac na jedno desatinné miesto)

		Rok N	Rok N + 1	Rok N + 2	Rok N + 3	Uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)	
• Plán pracovných miest (úradníci a dočasní zamestnanci)							
XX 01 01 01 (ústredie a zastúpenia Komisie)							
XX 01 01 02 (delegácie)							
XX 01 05 01 (nepriamy výskum)							
10 01 05 01 (priamy výskum)							
• Externí zamestnanci (ekvivalent plného pracovného času)⁵⁵							
XX 01 02 01 (ZZ, VNE, DAZ z celkového balíka prostriedkov)							
XX 01 02 02 (ZZ, MZ, VNE, DAZ a PED v delegáciách)							
XX 01 04 yy ⁵⁶	– ústredie ⁵⁷						
	– delegácie						
XX 01 05 02 (ZZ, VNE, DAZ – nepriamy výskum)							
10 01 05 02 (ZZ, VNE, DAZ – priamy výskum)							
Iné rozpočtové riadky (uved'te)							
SPOLU							

XX predstavuje príslušnú oblasť politiky alebo rozpočtovú hlavu.

Návrh si nevyžaduje dodatočné ľudské zdroje v rámci GR. Jeho vykonávanie a monitorovanie budú realizovať zamestnanci, ktorí už boli pridelení na politiku TEN-E v rámci GR ENER.

⁵⁵ ZZ = zmluvný zamestnanec; MZ = miestny zamestnanec; VNE = vyslaný národný expert; DAZ = dočasný agentúrny zamestnanec; PED = pomocný expert v delegácii.

⁵⁶ Čiastkový strop pre externých zamestnancov financovaných z operačných rozpočtových prostriedkov (pôvodné rozpočtové riadky „BA“).

⁵⁷ Najmä pre štrukturálne fondy, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV) a Európsky fond pre rybne hospodárstvo (EFRH).

Potreby ľudských zdrojov budú pokryté úradníkmi GR, ktorí už boli pridelení na riadenie akcie a/alebo boli interne prerozdelení v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené zdrojmi, ktoré sa môžu prideliť riadiacemu GR v rámci ročného postupu prideľovania zdrojov v závislosti od rozpočtových obmedzení.

Opis úloh, ktoré sa majú vykonať:

Úradníci a dočasní zamestnanci	
Externí zamestnanci	

Opis výpočtu nákladov na ekvivalent plného pracovného času by mal byť uvedený v oddiele 3 prílohy V.

3.2.4. Súlad s platným viacročným finančným rámcom

- ☒ Návrh/iniciatíva je v súlade s platným viacročným finančným rámcom.
- ☐ Návrh/iniciatíva si vyžaduje zmenu v plánovaní príslušného okruhu vo viacročnom finančnom rámci.

Vysvetlite požadovanú zmenu v plánovaní a uveďte príslušné rozpočtové riadky a zodpovedajúce sumy.

neuvádza sa

- ☐ Návrh/iniciatíva si vyžaduje, aby sa použil nástroj flexibility alebo aby sa uskutočnila revízia viacročného finančného rámca⁵⁸.

Vysvetlite potrebu a uveďte príslušné okruhy, rozpočtové riadky a zodpovedajúce sumy.

neuvádza sa

3.2.5. Príspevky od tretích strán

- Návrh/iniciatíva nezahŕňa spolufinancovanie tretími stranami.
- Návrh/iniciatíva zahŕňa spolufinancovanie tretími stranami, ako je odhadnuté v nasledujúcej tabuľke:

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

	Rok N	Rok N + 1	Rok N + 2	Rok N + 3	Uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)			Spolu
Uveďte spolufinancujúci subjekt								
Prostriedky zo spolufinancovania SPOLU								

⁵⁸

Pozri články 11 a 17 nariadenia Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013, ktorým sa ustanovuje viacročný finančný rámec na roky 2014 – 2020.

3.3. Odhadovaný vplyv na príjmy

- ☒ Návrh/iniciatíva nemá finančný vplyv na príjmy.
- ☐ Návrh/iniciatíva má finančný vplyv na príjmy, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke:
 - ☐ vplyv na vlastné zdroje
 - ☐ vplyv na iné príjmy
 - ☐ uveďte, či sú príjmy pripísané rozpočtovým riadkom výdavkov

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Rozpočtový príjmov:	riadok	Rozpočtové prostriedky k dispozícii v prebiehajúcom rozpočtovom roku	Vplyv návrhu/iniciatívy ⁵⁹						
			Rok N	Rok N + 1	Rok N + 2	Rok N + 3	Uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)		
Článok									

V prípade rôznych pripísaných príjmov uveďte príslušné rozpočtové riadky výdavkov.

--

Uveďte spôsob výpočtu vplyvu na príjmy.

--

⁵⁹

Pokiaľ ide o tradičné vlastné zdroje (clá, odvody z produkcie cukru), uvedené sumy musia predstavovať čisté sumy, t. j. hrubé sumy po odčítaní 20 % na náklady na výber.